

Urząd Miasta w Moryniu

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I
KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY MORYŃ**

Panorama działki nr 270 i widok na 100 metrowy maszt przekaźnikowy

Prognozę sporządził z zespołem dr inż. Wojciech Zyska - biegły Wojewody Zachodniopomorskiego - Nr P-014 w zakresie ochrony przyrody na bazie dokumentów dostarczonych przez Urząd Miasta Moryń oraz oceny terenowej

Szczecin, kwiecień 2010 r.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

dr inż. Wojciech Zyska
biegły
w zakresie ochrony przyrody
Ministerstwo Środowiska nr 1305
Rejestracja nr 1305/2010

MG

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

SPIS TREŚCI

1. UWARUNKOWANIA PRAWNE PROGNOZ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
2. PRZEDMIOT OPRACOWANIA. MATERIAŁY WYJŚCIOWE	7
3. CEL PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	8
4. ZASIĘG ZMIANY STUDIUM I CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNEGO PRZEDMIOTU ZMIANY STUDIUM	8
4.1. ZASIĘG OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ STUDIUM	8
4.2. CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNEGO PRZEDMIOTU ZMIANY STUDIUM ORAZ ZAKRES USTALEŃ PLANISTYCZNYCH.....	9
5. ZAŁOŻENIA METODYCZNE DLA SPORZĄDZENIA PROGNOZY	10
6. HISTORIA OSTATNICH KILKuset LAT OBSZARU ZMIANY STUDIUM ORAZ DZISIEJSZE ZAGOSPODAROWANIE TERENU	17
7. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU OPRACOWANIA Z OTOCZENIEM	18
8. USTALENIA ZMIANY STUDIUM ISTOTNE DLA OCENY WPŁYWU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	19
9. WARIANTOWANIE ZAKRESU ZMIANY STUDIUM.....	20
10. SPECYFIKA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ABIOTYCZNE I BIOTYCZNE, UWARUNKOWANIA WALORÓW KULTUROWYCH, A TAKŻE NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI. OCENA ODDZIAŁYWANIA	20
10.1. ODDZIAŁYWANIE NA RZEŻBĘ TERENU, POWIERZCHNIĘ ZIEMI I ZASOBY GEOLOGICZNE.....	21
10.2. ODDZIAŁYWANIE W ZAKRESIE UWARUNKOWAŃ GEOTECHNICZNYCH.....	22
10.3. ODDZIAŁYWANIE NA WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE	22
10.4. ODDZIAŁYWANIE NA STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	24
10.5. WPŁYW W ZAKRESIE KLIMATU I TOPOKLIMATU	24
10.6. ODDZIAŁYWANIE W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA I WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI ZIEMI	25
10.7. ODDZIAŁYWANIE NA GLEBY ORAZ GOSPODARKĘ ROLNĄ.....	25
10.8. WPŁYW NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE ORAZ FLORE	26
10.9. WPŁYW NA FAUNĘ	28
10.10. WPŁYW NA SIEĆ OBSZARÓW CHRONIONYCH ORAZ RÓŻNORODNOŚĆ PRZYRODNICZĄ	40
10.11. OBIEKTY I ZASOBY PRZYRODNICZE CHRONIONE NA PODSTAWIE INNYCH USTAW	41
10.12. WPŁYW NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	41
10.13. WPŁYW NA KRAJOBRAZ NATURALNY	41
10.14. ODDZIAŁYWANIE NA DOPRA MATERIAŁNE, ZABYTKI I KRAJOBRAZ KULTUROWY	42
10.15. WPŁYW NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI.....	42
10.16. ODDZIAŁYWANIE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	42
10.17. ODDZIAŁYWANIE W ZAKRESIE GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ	43
10.18. ODDZIAŁYWANIE W ZAKRESIE KLIMATU AKUSTYCZNEGO	43
10.19. ODDZIAŁYWANIE W ZAKRESIE PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO.....	43
10.20. OCENA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII.....	44
10.21. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE	44
10.22. OCENA ZGODNOŚCI DOTYCHCZASOWEGO UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU Z CECHAMI I UWARUNKOWANIAM PRZYRODNICZYMI	44
11. ŁĄCZNA OCENA ODDZIAŁYWAŃ ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO WE WZAJEMNYM ODDZIAŁYWANIU (POWIĄZANIU).....	45
12. OCENA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM POD WZGLĘDEM ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, A W SZCZEGÓLNOŚCI OGRANICZENIAMI ZAWARTYMI W AKTACH O UTWORZENIU OBSZARÓW I OBIEKTÓW CHRONIONYCH ORAZ W PLANACH	

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

OCHRONY ORAZ OCENA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM POD WZGLĘDEM SKUTKÓW DLA ISTNIEJĄCYCH I PROJEKTOWANYCH FORM OCHRONY PRZYRODY.....	47
13. OCENĘ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM W ZAKRESIE TRAFNOŚCI LOKALIZACJI TERENÓW POD FARMĘ ELEKTROWNI WIATROWYCH	48
14. OCENA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM POD WZGLĘDEM SKUTECZNOŚCI OCHRONY RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	60
15. OCENA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM POD WZGLĘDEM WŁAŚCIWYCH PROPORCJI POMIĘDZY TERENAMI O RÓŻNYCH FORMACH UŻYTKOWANIA A POZOSTAŁYMI TERENAMI.....	60
16. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU. OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	61
17. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	61
18. OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM.....	61
19. OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, W TYM BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI - Z UWZGLĘDNINIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY	62
20. WPŁYW FEW ŻELICHÓW NA ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANEGO ORAZ W ZAKRESIE INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000	65
21. ANALIZA MOŻLIWYCH ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	69
22. ANALIZA MOŻLIWYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	70
23. ANALIZA W ZAKRESIE MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	70
24. PODSUMOWANIE.....	70

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

25. FORMULARZ SPRAWOZDANIA: „BRAK ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ	72
24. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	75
ZAŁĄCZNIKI.....	78

1. Uwarunkowania prawne prognoz oddziaływania na środowisko

Podstawę prawną wykonania prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium stanowi art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227), która weszła w życie 15 listopada 2008 r. oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z zapisami art. 46 tej ustawy projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymagają przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SUiKZPG). Natomiast art. 51 ust. 1 w/w ustawy mówi, że organ opracowujący projekt SUiKZPG czy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wg art. 51 ust. 2 tej ustawy prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) *informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,*
- b) *informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,*
- c) *proponycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,*
- d) *informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,*
- e) *streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;*

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) *istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,*
- b) *stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,*
- c) *istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,*
- d) *cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,*
- e) *przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:*
 - *różnorodność biologiczną,*
 - *ludzi,*
 - *zwierzęta,*
 - *rośliny,*
 - *wodę,*
 - *powietrze,*
 - *powierzchnię ziemi,*
 - *krajobraz,*
 - *klimat,*
 - *zasoby naturalne,*
 - *zabytki,*

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227), minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia dodatkowe wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów SUiKZPG czy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, kierując się szczególnymi potrzebami planowania przestrzennego na szczególności gminy oraz uwzględniając:

- formę sporządzenia prognozy,
- zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w prognozie,
- zakres terytorialny prognozy,
- rodzaje dokumentów zawierających informację, które powinny być uwzględnione w prognozie.

Do dnia dzisiejszego rozporządzenie takie nie weszło jeszcze w życie.

Podstawy prawne sporządzenia prognozy Studium:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity z 2007 r. Dz. U. nr 39, poz. 251).
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr 228, poz. 1947).
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr 239, poz. 2019).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późniejszymi zmianami).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. nr 87, poz. 796).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 1 z 2003r., poz. 12).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984).

2. Przedmiot opracowania. Materiały wyjściowe

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń, do której przystąpiono zgodnie z uchwałą Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń, zwane dalej jako „Studium”, zostało uchwalone uchwałą Nr XXXVI/352/98 z dnia 6 lutego 1998 r. W 2007 r. Studium to zostało znowelizowane na podstawie uchwały Nr IX/72/2007 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 29 sierpnia 2007 r. W tej sytuacji obecnie analizowany (oceniany) projekt uchwały Rady Miejskiej w Moryniu w zakresie zmiany Studium to kolejna zmiana tego dokumentu.

Przedmiotem zmiany Studium, wg tekstu w/w uchwały z 2008 r., jest wyznaczenie obszaru na tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej – tereny obiektów produkcji energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (energia wiatrowa – PE) i tereny górnicze (eksploatacja kruszyw – PGE) oraz tereny infrastruktury technicznej (elektroenergetyka – E). Dla tych terenów zgodnie z zapisem uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. gmina Moryń zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Granice obszaru wraz z tekstem uchwały zawarto w załączniku do niniejszej oceny.

Dla sporządzenia niniejszej prognozy wykorzystano lub przeanalizowano tekst pierwotnego Studium uchwalonego uchwałą Nr XXXVI/352/98 z dnia 6 lutego 1998 r., a także opracowania w zakresie uwarunkowań środowiskowych dotychczas sporządzonych dla tej gminy oraz opracowania i dokumenty dotyczące uwarunkowań przyrodniczych, w tym Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, obszarów Natura 2000. Również oceniono materiały zebrane w ramach projektu planu zarządzania ostoją ptasią Natura 2000 Dolna Odra przygotowanym na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody przez Zachodniopomorski Konsorcjum Przyrodnicze (2009), a zatytułowanym „Operat szczegółowy wraz z projektem planu ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003 w województwie zachodniopomorskim.

Również na potrzeby niniejszej prognozy wykorzystano tekst opracowania sporządzonego w lutym 2010 r. przez Biuro Konserwacji Przyrody, a zatytułowanym „Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego”.

Ponadto przy ocenie zmiany tego Studium zapoznano się ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cedynia, która w 2009 r. została uchwalona na potrzeby m.in. lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych planowanych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

w tej gminie w rejonie wsi Żelichów. Należy nadmienić, że teren planowany w gminie Moryń pod lokalizację elektrowni wiatrowych sąsiaduje z terenem o podobnej funkcji w gminie Cedynia, dla którego zakończyła się procedura zmiany Studium gminy Cedynia. Stąd analizując projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń pod względem oddziaływania na środowisko przyrodnicze również uwzględniono Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cedynia.

3. Cel prognozy oddziaływania na środowisko

Zadaniem niniejszej prognozy jest ustalenie wpływu na środowisko nowych zapisów w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń terenów leżących w sąsiedztwie wsi Nowe Objezierze oraz Żelichów (gm. Cedynia), przeznaczonych dzisiaj pod funkcję rolniczą, wskazanych do zagospodarowania pod lokalizację zespołu elektrowni wiatrowych wraz infrastruktury technicznej służącej do produkcji prądu elektrycznego ze źródeł odnawialnych oraz jej przesyłu do sieci krajowej.

Przy sporządzeniu niniejszej prognozy oparto się lub odniesiono się do zapisów zawartych w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

4. Zasięg zmiany Studium i charakterystyka głównego przedmiotu zmiany Studium

Projekt zmiany Studium obejmuje niewielki fragment gminy Moryń. Schematyczną lokalizację poszczególnych wydziełów planistycznych prezentują załączone ryciny.

4. 1. Zasięg obszaru objętego zmianą Studium

Zmiana Studium dotyczy terenów leżących na południe od wsi Nowe Objezierze oraz na wschód od wsi Żelichów położonej w gminie Cedynia. Tak więc analizowana zmiana dotyczy terenów pogranicza gmin Moryń i Cedynia.

Przedmiotem zmiany są działki:

- działki o nr 268/1 i 270. Jest to teren projektowanej farmy siłowni wiatrowych z urządzeniami towarzyszącymi. Są to działki inwestora;
- działki o nr 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38/1, 38/2, 269/2, 269/3, 269/4, 269/5, 269/6, 269/7, 269/8, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67/1, 67/2, 68/1, 69, 70/5, 70/6, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77/1, 77/2, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84/1, 84/2, 85 i częściowo działki o numerach: 251/1, 14613, 259/3, 188/3, 188/4, 188/17, 188/16, 188/13, które uwzględnia się z uwagi na wpływ nowo projektowanej funkcji na teren przyległy;
- działki (drogi) o numerach: 223, 225, 226, 227, 228 i częściowo 237/4.

Łączna powierzchnia działek objętych zmianą Studium wynosi około 3,83 km², z tego powierzchnia dwóch działek o nr 268/1 oraz 270, gdzie zaplanowano lokalizację elektrowni wiatrowych, wynosi ca. 2,3 km².

W niniejszej prognozie uwzględniono tereny siłowni wiatrowych położone w gminie Cedynia leżące w Obrębie Żelichów.

4.2. Charakterystyka głównego przedmiotu zmiany Studium oraz zakres ustaleń planistycznych

Zgodnie z uchwałą Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń przedmiotem zmiany studium jest zmiana funkcji wyznaczonego obszaru z rolniczej na tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej - tereny obiektów produkcyjnych energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE) i eksploatacji kruszyw w obrębach geodezyjnych Stare Objezierze i Nowe Objezierze.

Obszar, w skład którego wchodzi w/w działki, stanowi zwarty kompleks gruntów rolnych, na których planuje się zmianę funkcji terenu, z rolniczej na tereny obiektów produkcyjnych - farma (elektrownia) wiatrowa (PE) i tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetyka (E), gdzie nadal zostanie prawdopodobnie utrzymana także funkcja rolnicza.

Jednocześnie w zmianie Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopaliny - tereny górnicze - ochrona złóż (PGE). Złoża te w zamierzeniach autorów tekstu zmiany Studium stanowić mają przyszłościową rezerwę dla potrzeb bliżej nieokreślonych dużych inwestycji. Autorzy zmiany Studium sporządzonego pod kierunkiem mgr inż. Tadeusza Szczygła wpisanego na listę członków Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów pod nr Z-010, wskazują potrzebę zachowania tych złóż bez ich otwierania przy jednoczesnym rozwoju funkcji produkcji elektrowni wiatrowych.

W obrębie gminy Moryń wskazany teren pod zespół elektrowni wiatrowych jest tylko jedną częścią terenu planowanego pod taką funkcję. Druga część leży w gminie Cedynia. Obie części stykają się ze sobą przez granicę obu gmin. Stąd dla potrzeb niniejszej prognozy obie części określono nazwą FEW Żelichów.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. nr 257, poz. 2573, z póź. zm.) określa listę inwestycji i działalności, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko i dla których należy przeprowadzić procedurę oddziaływania na środowisko. Wśród nich jest m.in. budowa instalacji do produkcji energii elektrycznej o wysokości powyżej 30 m n.p.t. Ponadto przy klasyfikacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać postępowania ocen oddziaływania na środowisko należy mieć na uwadze położenie planowanych lub modernizowanych inwestycji i działalności w sąsiedztwie i w obrębie obszarów:

- wodno – błotnych oraz obszarów o płytkim zaleganiu wód podziemnych,
- szczególnie cennych pod względem przyrodniczym, będących siedliskiem bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także występowania chronionych siedlisk przyrodniczych,
- chronionych lub planowanych do ochrony w ramach sieci Natura 2000,
- obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe i archeologiczne.

5. Założenia metodyczne dla sporządzenia prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń jest dokumentem sporządzanym w ramach procedury postępowania w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Prognoza taka powinna zawierać informacje zgodne z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).

Zgodnie z zapisami art. 52 ust. 1 w/w ustawy informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Dla potrzeb niniejszej prognozy przeprowadzono analizy i lustracje terenowe, co pozwoliło na przeprowadzenie końcowej oceny uwarunkowań wynikających z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu oraz planów wynikających z zapisów Studium, co pozwoliło na sformułowanie prognozy skutków oddziaływania na środowisko zmiany Studium gminy Moryń.

Materiały źródłowe do prognozy posłużyły w określeniu i zanalizowaniu stanu istniejącego. M.in. zgromadzono i przeanalizowano materiały i publikacje dotyczące informacji o stanie środowiska naturalnego, w tym wydane przez WIOŚ w Szczecinie oraz zawarte w opracowaniach szczegółowych sporządzonych na potrzeby gminy Moryń, w tym waloryzacji przyrodniczej.

Dla dokonania oceny w zakresie biotycznych uwarunkowań przyrodniczych wykorzystano w niniejszej prognozie wyniki lustracji przyrodniczych prowadzonych w rejonie Żelichowa i Nowego Objezierza przez autorów niniejszej oceny z różnym nasileniu od 1980 r. W szczególności wykorzystano materiały i doświadczenia zgromadzone w trakcie przygotowywania dokumentacji dla stworzenia dokumentacji podstawowej dla Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, planu ochrony tego parku, waloryzacji przyrodniczej gmin Cedynia i Moryń, a także ocen i ekofizjografii sporządzonych parokrotnie od 2003 r. na potrzeby stworzenia na tym terenie farmy elektrowni wiatrowej.

Również na potrzeby niniejszej prognozy wykorzystano wyniki prowadzonego na tym terenie rocznego monitoringu przedinwestycyjnego rozpoczętego wiosną 2009 r. wg metodyki przygotowanej w 2006 r. przez prof. dr hab. Przemysława Busse, dr Jacka Antczaka oraz mgr inż. Przemysława Zyskę zatytułowanej: „Metodyka monitoringu - potencjalnego wpływu na ptaki elektrowni wiatrowych” (Busse, Antczak, Zyska 2006). Metodyka ta jest kompatybilna do metody współprzygotowanej również przez tych autorów w ramach „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (PSEW 2008).

Obserwacje terenu planowanej inwestycji i jego sąsiedztwa prowadził zespół przyrodników, w tym biegli w zakresie ochrony przyrody z listy Ministra Środowiska i/lub Wojewody Zachodniopomorskiego. Oceniono zjawiska występujące w poszczególnych okresach fenologicznych w obrębie terenów wybranych do przeprowadzenia takiej oceny.

Monitoring faunistyczny rozpoczęto wiosną 2009 r. Prace badawcze objęły część sezonu rozrodczego 2009, koczowiska, jesienne migracje, zimowisko 2009/2010, wiosenne migracje 2010 r. oraz sezon rozrodczy 2010 r. Łącznie przeprowadzono dotychczas ponad 30 wielogodzinnych kontroli tego obszaru. Wykonano kontrole w ciągu dnia. Część z nich prowadzono kilka godzin po zmierzchu i/lub przed świtem. Również równocześnie

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

objeżdżano obszar gminy wokół analizowanej powierzchni celem oceny występowania fauny w sąsiedztwie.

Wykorzystano również wyniki obserwacji zebrane przez zespół autorski SUIKZPG Moryń, który w ramach przygotowania tego dokumentu poczynił szereg obserwacji w okresie 2008 – 2010.

W trakcie obserwacji na analizowanych powierzchniach planowanych pod funkcję elektrowni wiatrowych oceniano wartości przyrodnicze tych obszarów i ich sąsiedztwa, rozumiane, jako bogactwo siedlisk i gatunków. W szczególności zwrócono uwagę na:

- cenne siedliska przyrodnicze ujęte na liście Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej,
- gatunki ujęte w spisach Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej,
- gatunki ujęte w spisach Załącznika I Dyrektywy Ptasiej,
- rzadkie gatunki ptaków i nietoperzy objętych ochroną gatunkową,
- gatunki ujęte na europejskiej, polskiej i regionalnych czerwonych listach dot. gatunków ginących lub zagrożonych wyginięciem,
- gatunki objęte Konwencją Bońską i Konwencją Berneńską.

Dla oceny występowania przedstawicieli ornitofauny i innych gromad zastosowano kombinowaną metodykę badań opartą o kartograficzną metodę badań oraz metodą transektów badawczych prowadzone w trakcie dnia i nocy. W ten sposób możliwym było ustalenie:

- występowania gatunków bardzo rzadkich lub rzadkich, zarówno w obrębie obszaru opracowania, jak i w jego niedalekim sąsiedztwie,
- gatunków nielicznych lub średniolicznych występujące o obrębie obszaru opracowania oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- gatunków licznych i pospolitych występujących w obrębie terenów gdzie zlokalizowane byłyby elektrownie wiatrowe.

Dla oceny występowania zwierząt o nocnej aktywności prowadzono obserwacje w godzinach nocnych, stosując urządzenia noktowizyjne oraz detektory ultradźwięków połączone z nasłuchem ich głosów. Analizowano także tropy i ślady pozostawione przez zwierzęta.

W trakcie liczeń notowano zaobserwowane ptaki i nietoperze. Podczas badań dziennych notowano gatunek ptaka, liczebność, wysokość i kierunek przelotu, wszelkie uwagi dotyczące charakteru obserwacji (np. rozloty z noclegowisk, żerowanie, przesiadywanie na ziemi, koczowanie, przemieszczanie się wzdłuż zadrzewień przydrożnych, wyraźny przelot itd.) oraz miejsce obserwacji. Wysokość przelotów określano w trzech kategoriach: do 50 m, od 50 m do 150 m, powyżej 150m.

Również nietoperze przelatujące w przestrzeni były oceniane w podobny sposób. Dla oceny możliwości zajścia kolizji ptaków z planowanymi konstrukcjami elektrowni wiatrowych i określenia ich potencjalnych skutków, w trakcie prowadzonego monitoringu kontrolowano kilka obiektów wysokościowych leżących w sąsiedztwie analizowanej powierzchni, liczących co najmniej 20 m n.p.t.

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przedstawiono syntetycznie dane o faunie stwierdzonej tu w ostatnich kilkudziesięciu latach. Dokładne dane liczbowe z poszczególnych kontroli zostaną przedstawione w dalszych procedurach (ocenach) wynikających z obowiązującego prawa.

W konsekwencji w toku prowadzonego tu dotychczas rocznego monitoringu oraz wcześniejszych procedur opierających się na podobnych założeniach zgromadzono bogate dane dotyczące okresu rozrodu, koczowisk, jesiennych i wiosennych migracji, a także okresu zimowania. Również dla potrzeb niniejszej procedury wykorzystano informacje o faunie tego obszaru przekazane od właściciela gruntów, który na stałe mieszka w Żelichowie, stąd na bieżąco od wielu lat ma możliwość śledzenia zjawisk toczących się na terenach gminy Moryń

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

i Cedynia planowanych pod lokalizację ocenianej obecnie farmy elektrowni wiatrowej objętej zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cedynia.

Pomocnym były też informacje zespołu projektowego Studium, który prowadził obserwacje w terenie w latach 2008 – 2010.

Ocenę projektu zmiany Studium w zakresie trafności lokalizacji terenów pod farmę elektrowni wiatrowych przedstawiono w wielokryterialnej ocenie, w której scharakteryzowano położenie terenów objętych zmianą w aspekcie uwarunkowań przyrodniczych i fizjograficznych. Ocena ta stanowi podsumowanie wiedzy dotychczas zebranej w tej gminie oraz w gminach sąsiednich, w tym :

- 1) w trakcie inwentaryzacji przyrodniczej gmin przygotowanych przez Biuro Konserwacji Przyrody,
- 2) na podstawie danych literaturowych dotyczących zasobów przyrodniczych gminy Moryń i powiatu gryfińskiego, w tym ostoi ptasich i siedliskowych, Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, innych form ochrony przyrody leżących we tej gminie i gminach sąsiadujących z gminą Moryń, a także informacji przekazanych na ręce Burmistrza Miasta i Gminy Moryń i innych źródeł,
- 3) w trakcie monitoringu przedinwestycyjnego przeprowadzonego przez autorów niniejszej oceny w obrębie terenów wskazanych w zmianie Studium pod lokalizację elektrowni wiatrowych, a także w innych procedurach,
- 4) zgromadzoną przez autorów niniejszej analizy w kwestii skutków oddziaływania pracujących w województwie zachodniopomorskim, pomorskim i wielkopolskim farm elektrowni wiatrowych w trakcie monitoringu poinwestycyjnego,
- 5) w oparciu o monitoring obiektów wysokościowych zlokalizowanych w obrębie analizowanej farmy oraz w bliższym i dalszym sąsiedztwie,
- 6) na potrzeby niniejszej procedury od okolicznych mieszkańców, pracowników nadleśnictwa i myśliwych.

Niniejsza ocena w zakresie trafności lokalizacji terenów pod farmę została sporządzona m.in. w oparciu o zalecenia zawarte w „Wytycznych w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (Chylarecki i Paślawska 2008). Skala tej oceny, w porównaniu z tymi wytycznymi, została zmodyfikowana (rozszerzona) o dodatkowe elementy, które w ocenie autorów niniejszej prognozy są niezbędne.

Dla oceny trafności lokalizacji elektrowni wiatrowych zastosowano ocenę punktową, w ramach której przypisano każdemu parametrowi punktację od 1 do 5. Punkty te były następnie sumowane. Uzyskana końcowa suma punktów została następnie dzielona przez liczbę ocenianych parametrów, co dawało średnia arytmetyczną. Tę samą czynność przeprowadza się sumując wyniki poszczególnych etapów analitycznych, co pozwala uśrednić wpływ na poszczególnych etapach i podać końcową ocenę wpływu. W ten sposób, tj. za pomocą końcowego wskaźnika oddziaływania, jest określana ocena trafności lokalizacji terenów pod farmę lub farmy elektrowni wiatrowych. Wskaźnik ten jest interpretowany za pomocą poniższej tabeli:

Wielkość wskaźnika oddziaływania	Typ oddziaływania	Opis oddziaływania farmy	Diagnoza odnośnie lokalizacji
1,0 - 2,0	- I	działanie neutralne lub oddziaływanie nieznacznie negatywne, oddziaływanie nieznacznie pogarszające	lokalizacja

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

		warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować;	farmy bardzo korzystna
2,1 - 3,0	- II	oddziaływanie negatywne, oddziaływanie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące negatywne skutki z czasem mogące ustępować;	lokalizacja farmy korzystna
3,1 - 4,0	- III	oddziaływanie znacząco negatywne, oddziaływanie znacząco (istotnie) pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego prawdopodobnie mogące ustępować w długim okresie czasu;	lokalizacja farmy mało korzystna
4,1 - 5,0	- IV	oddziaływanie bardzo znacząco negatywne, oddziaływanie w sposób bardzo istotny pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie prawdopodobnie pozostawiające trwale negatywne skutki;	lokalizacja farmy niekorzystna

Dla potrzeb podsumowania niniejszej prognozy i postawienia końcowej diagnozy skali oddziaływania zmiany Studium, w tym w zakresie oddziaływania skumulowanego, zastosowano metodę wieloparametrową analityczno – wskaźnikową (punktową). Metoda ta, poprzez przypisanie poszczególnym oddziaływaniom wartości punktowych, umożliwia dokonanie końcowej oceny skutków oddziaływania projektu Studium.

Założenia tej metody przedstawiono w poniższych zestawieniach:

Skala stopni oceny związków interakcyjnych funkcji urbanistycznych i środowiska	
Opis	Ocena punktowa
Wpływ wyjątkowo korzystny (szczególnie istotny).	+ 4
Wpływ bardzo korzystny (istotny), prowadzący do odbudowy, rekultywacji elementów przyrodniczych - preferencja dla określonych funkcji planu.	+ 3
Wpływ korzystny, prowadzący do czasowej lub trwałej restytucji walorów, prawidłowe warunki realizacji określonych funkcji.	+ 2
Wpływ nieznacznie pozytywny, powodujący wzbogacenie elementów ułatwiających realizację określonych funkcji studium.	+ 1
Zachowanie neutralne lub wpływ niezauważalny, brak wyraźnej korelacji, oddziaływanie nie występuje.	0
Wpływ nieznacznie negatywny, powodujący trwałe lub okresowe pogorszenie lub zubożenie elementów, utrudniający realizację określonych funkcji studium.	- 1
Wpływ niekorzystny, możliwe czasowe lub trwałe duże odkształcenia elementu, nieprawidłowe warunki realizacji określonych funkcji studium.	- 2
Wpływ bardzo duży (istotny), prowadzący do degradacji elementu, nieprzydatne dla realizacji projektowanej funkcji studium.	- 3
Wpływ wyjątkowo niekorzystny (szczególnie niekorzystny)	- 4

Uzyskana końcowa suma punktów dla poszczególnych parametrów jest następnie dzielona przez liczbę ocenianych parametrów. W ten sposób jest liczona wielkość wskaźnika oddziaływania i interpretowana za pomocą poniższej tabeli.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Wielkość wskaźnika oddziaływania	Typ oddziaływania	Opis
3,01 – 4,0	+ IV	oddziaływanie bardzo znacząco pozytywne, oddziaływanie w sposób bardzo istotny poprawiające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego;
2,01 – 3,0	+ III	oddziaływanie wyraźnie pozytywne, oddziaływanie wyraźnie (istotnie) poprawiające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego;
1,01 – 2,0	+ II	oddziaływanie pozytywne, oddziaływanie poprawiające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące trwałe pozytywne skutki;
0,01 – 1,0	+ I	oddziaływanie nieznacznie pozytywne, oddziaływanie nieznacznie poprawiające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować;
0	0	działanie neutralne;
(-0,01) – (-1,0)	- I	oddziaływanie nieznacznie negatywne, oddziaływanie nieznacznie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować;
(-1,01) – (-2,0)	- II	oddziaływanie negatywne, oddziaływanie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące trwałe negatywne skutki;
(-2,01) – (-3,0)	- III	oddziaływanie znacząco negatywne, oddziaływanie znacząco (istotnie) pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego;
(-3,01) – (-4,0)	- IV	oddziaływanie bardzo znacząco negatywne, oddziaływanie w sposób bardzo istotny pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego;

Analizowana zmiana Studium położona jest na styku z granicami wyznaczonego już i projektowanego obszaru Natura 2000. Zgodnie z zapisami art. 6 Dyrektywy Siedliskowej oraz art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, każdy plan i projekt planu, który może negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 musi podlegać postępowaniu w sprawie ocen oddziaływania na środowisko. W tej sytuacji dla sporządzenia niniejszej oceny oddziaływania planowanej inwestycji wykorzystano procedurę zalecaną przez Komisję Europejską – Generalną Dyрекcję ds. Środowiska Naturalnego w formie poradnika metodologicznego zatytułowanego „Ocena planów i projektów znacząco wpływających na obszary Natura 2000” (Komisja Europejska 2001), a także w opracowaniu zatytułowanym „Jakość ocen oddziaływania na środowisko w Polsce. Krajowa praktyka a prawo wspólnotowe”(2006).

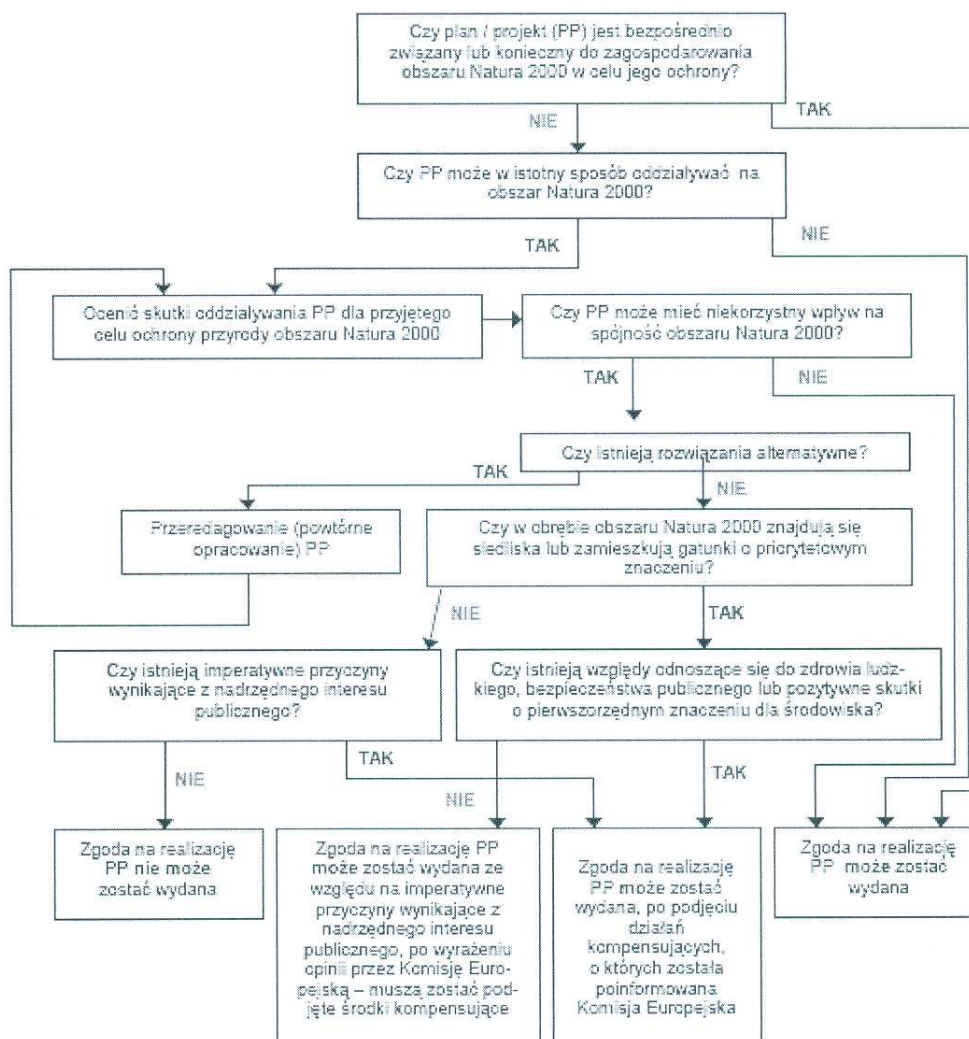
Zgodnie z tekstem tego poradnika zastosowano schemat blokowy procedury, którego układ zaprezentowano poniżej. Schemat ten obejmuje cztery następujące po sobie etapy:

- Etap pierwszy: kwalifikacja/ screening;
- Etap drugi: właściwa ocena;
- Etap trzeci: ocena rozwiązań alternatywnych;
- Etap czwarty: przeprowadzenie oceny, gdy negatywne oddziaływanie pozostaje.

Podręcznik metodyczny pt. „Ocena planów i projektów znacząco wpływających na obszary Natura 2000” (Komisja Europejska 2001) jest zbiorem wskazówek i porad do

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

każdego etapu przeprowadzanej oceny. Każdy etap badania określa czy niezbędna jest kolejna faza przeprowadzanej oceny oddziaływania.

Rys. Procedura oceny skutków wpływu planu lub przedsięwzięcia (PP) dla obszaru NATURA 2000 z punktu widzenia założeń jego ochrony (źródło: Managing NATURA 2000 sites ..., 2000)

Jednocześnie podręcznik ten zakłada, że jeśli wnioski końcowe etapu pierwszego - kwalifikacji (rozpoznania)/screening nie zapowiadają wystąpienia znaczącego ujemnego oddziaływania na obszar Natura 2000, nie ma wtedy potrzeby kontynuowania dalszego procesu oceny.

Wg powyżej przywołanego poradnika metodologicznego poszczególne etapy obejmują:

Etap pierwszy: kwalifikacja (rozpoznanie)/screening – to proces, który pozwala zidentyfikować możliwe oddziaływanie projektów lub planów oraz który pozwala określić, czy to oddziaływanie może być znaczące. Etap ten ma na celu analizę

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

prawdopodobnych oddziaływań przedsięwzięcia lub planu na obszar Natura 2000, albo samego albo w powiązaniu z innymi przedsięwzięciami lub planami. W jego trakcie ocenia się czy oddziaływania te nie będą istotne. Ocena istotności oddziaływań, wymaga podsumowania w formie jednego z dwóch poniższych stanowisk:

1) w oparciu o stosowne dowody można obiektywnie stwierdzić, że prawdopodobnie nie będą występowały znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000

lub

2) informacje potwierdzają lub sugerują, że znaczące oddziaływania są prawdopodobne lub, że pozostaje na tyle wystarczająca niepewność co do ich wskazania, że powinna zostać przeprowadzona ocena właściwa.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej zwrot „w powiązaniu z innymi planami lub przedsięwzięciami” nawiązuje do wpływów skumulowanych powodowanych przez rozpatrywane przedsięwzięcie/plan w związku z jakimikolwiek istniejącymi lub proponowanymi przedsięwzięciami lub planami. Dlatego ocena wpływów skumulowanych powinna mieć miejsce zarówno na etapie rozpoznania/ screening oraz oceny właściwej (o ile takowa ma miejsce).

Etap drugi: Ocena właściwa – to ocena oddziaływania projektu lub planu, pojedynczo lub w połączeniu z innymi projektami i planami, na integralność obszaru Natura 2000 z odniesieniem do jego struktury i funkcji oraz celów ochrony. Ponadto, przy występowaniu ujemnego oddziaływania – ma miejsce oszacowanie potencjalnych możliwości wprowadzenia działań ograniczających (łagodzących) to oddziaływanie.

Ocena właściwa ma miejsce w przypadku uznania na etapie pierwszym kwalifikacji (rozpoznanie)/screening, że prawdopodobnie wystąpią istotne oddziaływania. Ocena właściwa skupia się na wpływie przedsięwzięcia lub planu (w tym wpływie skumulowanym) na integralność obszaru. Wpływ ten analizowany jest w świetle celów ochrony obszaru oraz jego struktury i funkcji. Niezbędne informacje (i ich źródła) w tym zakresie powinny już zostać zebrane i wskazane w trakcie etapu rozpoznania. Wg założeń podręcznika metodologicznego omówione powinny zostać wszelkie rodzaje wpływów, czyli wpływy pośrednie lub bezpośrednie; oddziaływania krótko i długoterminowe, oddziaływania wynikające z budowy, eksploatacji, likwidacji, wpływy izolowane, wzajemne, skumulowane. Istotne mogą być informacje z podobnych zrealizowanych projektów (również z innych państw) szczególnie, jeżeli ustalono wstępnie prognozy ilościowe, a następnie były one monitorowane w trakcie eksploatacji. Autorzy tego podręcznika podkreślają, że oddziaływania muszą zostać poddane prognozie na tym etapie w miarę możliwości jak najdokładniej. Jeżeli brak jest mocnych dowodów naukowych, co do reakcji zmiennych decyzyjnych na oddziaływanie, podejście badawcze należy podporządkować zasadzie przezorności (przezorności). Wybór „zmiennych decyzyjnych” powinien być odpowiednio uzasadniony w raporcie. Najczęściej wykorzystywanymi komponentami są:

- 3) - komponenta o szczególnej wartości dla człowieka,
- 4) - komponenta o wyjątkowych walorach przyrodniczych,
- 5) - komponenta kluczowe dla danego ekosystemu,
- 6) - komponenta określane, jako wskaźniki zmian, determinujące właściwy stan ochrony danego obszaru.

Jeżeli nie daje się wykluczyć negatywnych istotnych wpływów na integralność obszaru wówczas w oparciu o zasadę przezorności należy przyjąć, że one wystąpią. Takie samo założenie jest wymagane również w sytuacji, gdy brak jest niezbędnych informacji lub dowodów. W tej sytuacji kolejnym krokiem jest opracowanie środków łagodzących w celu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

wyeliminowania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań, zgodnie z preferencjami łagodzenia.

Efektywne łagodzenie oddziaływań jest możliwe jedynie, gdy zostały one w pełni rozpoznane, ocenione i udokumentowane. Negatywne wpływy przedsięwzięcia lub planu (w tym wpływy skumulowane) stanowią w efekcie dla kompetentnego organu punkt wyjścia oceny środków łagodzących. Organ ten przy uwzględnieniu wymaganych prawem stanowisk musi zdecydować, jaki poziom łagodzenia będzie właściwy w danym przypadku.

Etap trzeci: Ocena rozwiązań alternatywnych – to proces, który bada alternatywne sposoby osiągnięcia celu projektu lub planu, które nie powodują negatywnego oddziaływania na integralność obszaru Natura 2000;

Etap czwarty: Przeprowadzenie oceny, gdy negatywne oddziaływanie pozostaje – to ocena zastosowania działań kompensacyjnych tam, gdzie w świetle oceny przeprowadzonej według Zasady Nadrzędności Interesu Publicznego (IROPI), uznaje się, że projekt lub plan powinien być wprowadzony w życie (uwaga: niniejszy poradnik nie przedstawia sposobu oceny powodów zastosowania zasady nadrzędności interesu publicznego).

6. Historia ostatnich kilkuset lat obszaru zmiany Studium oraz dzisiejsze zagospodarowanie terenu

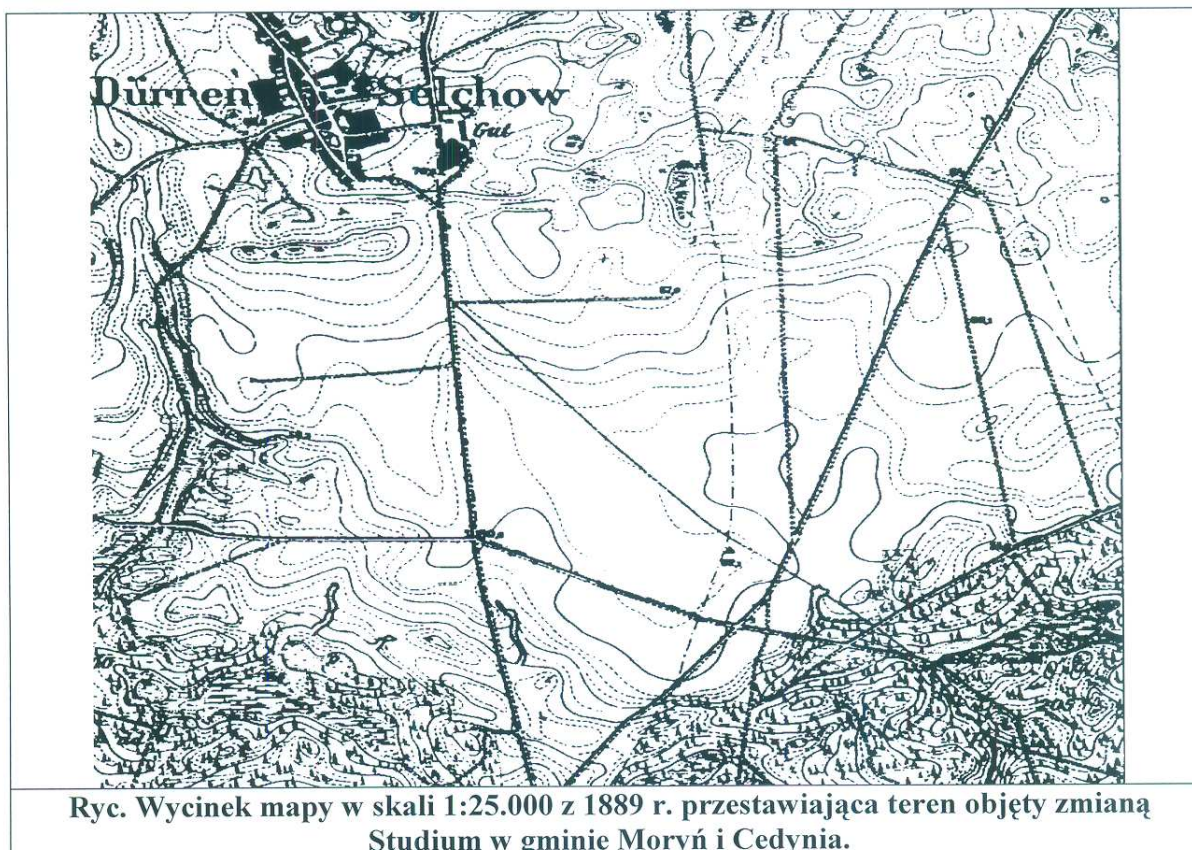
Obszar dla którego jest sporządzana niniejsza prognoza był przez ostatnich kilka – kilkunastu wieków użytkowany jako grunty orne, czego dowodzą historyczne materiały kartograficzne oraz licznie występujące w tym miejscu stanowisk archeologiczne.

Analiza ocenianego obszaru na tle map fizycznych w skali 1 : 25.000 sporządzonych w 1889 r. oraz w 1936 r. pokazuje, że przed ponad stu laty istniały w tym miejscu użytki rolne. Wartym zaznaczenia jest, że podział tych gruntów przez drogi nie różnił się znacząco przez ostatnich 120 lat.

Granica gminy Cedynia i Moryń, a więc zachodnia granica działek 268/1 oraz 270 wyróżnia się na części terenu i przebiega wzdłuż drogi, a na części terenu jest niezauważalna, gdyż przebiega przez pola.

Obszar objęty zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń położony jest na terenie nie zabudowanym. Od południa sąsiaduje on ze ścianą lasu kompleksu leśnego Nadleśnictwa Mieszkowice. Dzisiejszy kompleks leśny w porównaniu do stanu sprzed 1945 r. nieco się różni. A mianowicie po 1945 r. część gruntów została zalesiona.

W granicach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń większość dróg posiada nawierzchnię zbliżoną do stanu sprzed kilkudziesięciu laty. Nie dotyczy to drogi przecinającej działkę 270 w jej południowej części. Droga ta przed co najmniej 10 lat została ulepszona poprzez położenie płyt Jumbo. Droga prowadząca z Nowego Objezierze do Morynia Dworu nadal posiada nawierzchnie kamienistą, jaką dano jej przed 1945 r. Niektóre fragmenty dróg są w obrębie swoich poboczy zakrzaczone lub obsadzone drzewami owocowymi, głównie jabłonią, posadzonymi przed 1945 r. M.in. droga prowadząca z Nowego Objezierze do Morynia Dworu oraz z Żelichowa do Nowego Objezierze są obsadzone starymi jabłonią liczącymi co najmniej 70 lat.

Teren obszaru objętego zmianą Studium przecina linia średniego napięcia oraz linie niskiego napięcia. We wschodniej części obszaru objętego zmianą znajduje się stacja przekaźnikowa GSM na wieży o wysokości ca. 100 m n.p.t.

Od strony wschodniej z granicą zmiany Studium graniczy kopalnia surowców mineralnych „Skotnica”, która jest w pełni funkcjonowania i eksploataowana.

7. Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania z otoczeniem

Gmina Moryń i sąsiadująca z nią od zachodu gmina Cedynia są jednymi z najdalej na zachód wysuniętymi gminami Polski. W tej sytuacji obszar objęty zmianą Studium jest jedną z najdalej na zachód wysuniętych obszarów naszego kraju.

Według podziału fizyczno-geograficznego gmina Moryń leży ona na pograniczu mezoregionów:

- Pojezierza Myśliborskiego (część północna gminy),
- Równiny Gorzowskiej (część południowa gminy).

Teren planowany do procedury zmiany Studium leży w obrębie Pojezierza Myśliborskiego. Ten mezoregion stanowi falisto-pagórkowatą wysoczyznę morenową przeciętą rynnami z licznymi jeziorami.

Położenie geograficzne gminy w sposób zasadniczy wpływa na istniejące przyrodnicze powiązania z pozostałym obszarem regionu, reprezentując bogate i urozmaicone wartości środowiska:

- znaczna część obszaru gminy leży w granicach sieci obszarów Natura 2000 (nie dotyczy to terenu objętego zmianą Studium),
- cały obszar gminy stanowi bądź otulinę Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, bądź jest

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

jego częścią,

- gmina leży w zasięgu trzech zlewni: Słubii, Kurzycy i Rurzycy, należące do Zlewni Odry (rzeki te są prawobrzeżnymi dopływami Odry II rzędu),
- na terenie gminy występują znaczne zasoby surowców mineralnych (w części wschodniej i południowo-zachodniej, przechodzące na sąsiednie gminy).

Gmina Moryń, podobnie jak i gmina Cedynia, to gmina rolniczo-leśna, gdzie od stuleci prowadzi się użytkowanie rolnicze gruntów. Na tym terenie prowadzona gospodarka rolna, a w szczególności prowadzone uprawy, warunkuje obecność występującej tu szaty roślinnej i fauny.

W tej sytuacji czynnikami, które najsilniej warunkują powiązania przyrodnicze ocenianego obszaru z otoczeniem są:

- prowadzone prace agrotechniczne,
- rodzaje upraw stosowanych na tutejszych oraz okolicznych polach,
- obecność przydrożnych zadrzewień i zakrzaczeń,
- intensywność prowadzonej gospodarki łowieckiej,
- stan zachowania śródpolnych oczek wodnych występujących licznie na pograniczu gmin Moryń oraz Cedynia, a także stan wód jezior zlokalizowanych w sąsiedztwie Starego i Nowego Objezierze, a także w dolinie Słubi.

Niewątpliwie elementami umacniającymi powiązania przyrodnicze w obrębie mozaiki pól i siedlisk występujących w ich obrębie są obszary chronione służące zachowaniu najcenniejszych walorów przyrodniczych tu występujących. I tak gmina Moryń oraz Cedynia leżą na obszarze Cedyńskiego Parku Krajobrazowego oraz w granicach kilku ostoi przyrodniczych składających się na sieć obszarów Natura 2000. Oceniany teren leżący w gminie Moryń, jak i w gminie Cedynia, objęte analogicznymi procedurami zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, leżą w sąsiedztwie ostoi ptasiej Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003 i Ostoja Cedyńska PLB 320017, a także w sąsiedztwie projektowanej ostoi siedliskowej Dolna Odra PLH 320037. Uwarunkowania formalno-prawne płynące z wyznaczenia i istnienia sieci obszarów chronionych, a także otuliny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, rzutują na utrwalanie powiązań przyrodniczych terenów leżących w ich obrębie.

8. Ustalenia zmiany Studium istotne dla oceny wpływu na poszczególne elementy środowiska

Poniżej omówiono poszczególne uwarunkowania środowiskowe i zagadnienia związane z funkcjonowaniem i specyfiką środowiska przyrodniczego, na które potencjalnie mogą mieć wpływ poszczególne zapisy projektu Studium.

Przy ocenie zmiany Studium miano na uwadze jego zapisy uchwalone już wcześniej oraz zapisy zaproponowane w zmianie Studium, które preferują realizację w obrębie pól fragmentu FEW Żelichów (funkcja PE oraz E), przy jednoczesnym zmarginalizowaniu funkcji eksploatacji kruszyw (funkcja PGE).

Należy nadmienić, że zmiany zaproponowane w obowiązującym Studium mogą wiązać się z przedsięwzięciami prowadzącymi do:

- przekształceń w środowisku naturalnym, w tym związanych z powierzchnią ziemi,
- budowy obiektów zaliczanych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. nr 257, poz. 2573, z póź. zm.),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

- ingerencji w krajobraz naturalny i kulturowy,
- ingerencji w stanowiska archeologiczne ewentualnych lokalizacji fundamentów siłowni i linii energetycznych.

9. Wariantowanie zakresu zmiany Studium

Zmiana Studium była przedmiotem procedury służącej wyborowi najbardziej optymalnych, w tym dla środowiska przyrodniczego, rozwiązań. W 2008 i 2009 r. rozpatrywano kilka koncepcji zmiany studium, które zostały skryształizowane w formie projektu zmiany Studium oznaczone datą sierpień 2009 r. Zakres granic i kierunków zagospodarowania obrazuje załączono rycina. Dla tego wariantu sporządzono w 2009 r. prognozę oddziaływania na środowisko. Dalsze konsultacje, w tym z Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony środowiska w Szczecinie, doprowadziły do zmiany przyjętych koncepcji, co zostało odzwierciedlone w nowym projekcie zmiany i sporządzanej dla niej ponownie prognozy.

Zasadniczo wariant obecnie oceniany różni się od wariantu wcześniejszego znaczącą zmianą w zasięgu terenów wskazanych w gminie Moryń jako fragment FEW Żelichów. W obecnie ocenianej zmianie zmniejszono areał terenów wskazanych pod lokalizację elektrowni wiatrowych. Na działce 270, w porównaniu z poprzednią koncepcją tej zmiany, zmniejszono powierzchnię terenów pod funkcję PE o około 20%. Jednocześnie zweryfikowano zapisy odnośnie przeznaczenia terenów pod funkcje PGE – eksploatacja kruszyw. W obecnym projekcie zmiany Studium funkcję tę zmarginalizowano. Występujące w granicach zmiany Studium złoża kruszyw wskazano jako zasoby strategiczne dla realizowanych w przyszłości inwestycji dla których ustalono funkcje ochronną. Autorzy przy korekcie tej zmiany mieli na uwadze, że eksploatacja kruszyw powoduje poważne skutki dla środowiska przyrodniczego, często nieodwracalne. Zespół autorów dokonując tych korekt miał m.in. na uwadze to, iż w tej gminie, w sąsiedztwie granic trenu objętego analizowaną zmianą, znajduje się duża kopalnia kruszyw – Skotnica, która rodzi szereg zagrożeń i problemów dla środowiska abiotycznego i biotycznego. Stąd poniżej przy omawianiu poszczególnych oddziaływań skupiono się na preferowanej w zmianie Studium funkcji PE oraz E z zachowaniem rolniczego użytkowania terenu.

10. Specyfika oddziaływań na środowisko abiotyczne i biotyczne, uwarunkowania walorów kulturowych, a także na zdrowie i życie ludzi. Ocena oddziaływania

Nowe zapisy Studium, po ich przyjęciu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych procedurach, będą mogły oddziaływać na środowisko na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji poszczególnych kierunków zagospodarowania, a dotyczących tak realizacji zabudowy służącej produkcji prądu z odnawianych źródeł energii, jak i eksploatacji kruszyw. M.in. podczas budowy, eksploatacji i likwidacji (demontażu) tego rodzaju obiektów mogą być emitowane:

- hałas,
- zanieczyszczenie powietrza w formie kurzu i pyłu, gazów,
- promieniowanie elektromagnetyczne,
- ścieki,
- odpady.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Skutkiem może być także likwidacja użytków rolnych, siedlisk naturalnych i półnaturalnych, mogą wystąpić niekorzystne oddziaływania w zakresie zasobów wód powierzchniowych, jak i podziemnych.

Poniżej omówiono poszczególne uwarunkowania środowiskowe i zagadnienia związane z funkcjonowaniem i specyfiką środowiska, na które mogą mieć wpływ zapisy projektu zmiany Studium. Opis tych potencjalnych oddziaływań na środowisko, zasoby przyrodnicze, archeologiczne i kulturowe, krajobraz oraz zdrowie i życie mieszkańców, w tym również w wypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej, transgranicznego oddziaływania na środowisko, przedstawiono w poniższych rozdziałach. nazwano je parametrami.

Autorzy przygotowujący niniejszą prognozę ocenili, że na działkach 268/1 i 270, gdzie wskazano w Studium realizację farmy elektrowni wiatrowych FEW Żelichów, ze względów technicznych, organizacyjnych, a przede wszystkim z powodu korekty zapisów zmiany studium, niemożliwym będzie równoczesne realizowanie koncepcji budowy farmy wiatrowej oraz kopalni surowców mineralnych. Wynika to z oceny, iż rodzić to może zagrożenia wystąpienia poważnej katastrofy budowlanej. Stąd uznano, że sytuacja nakładania się na tych działkach wzajemnych oddziaływań wynikających z tych dwóch kierunków zagospodarowania ustalonych w zmianie Studium, nie wystąpi. Uznano także, że zmiana Studium, której głównym celem jest stworzenie FEW Żelichów, jest potencjalnie mniejszym zagrożeniem dla żywych zasobów przyrodniczych występujących w gminie Moryń o i Cedynia niż funkcja eksploatacji kruszyw.

Mając powyższe na uwadze powyższe kwestię eksploatacji złoża kruszyw potraktowano jako funkcję dodatkową, która w sytuacji wybudowania FEW Żelichów przez najbliższych kilkadziesiąt lat nie będzie najprawdopodobniej realizowana jako że teren został objęty ochrona zasobów.

10.1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i zasoby geologiczne

O wysokich walorach lokalnego krajobrazu gminy Moryń oraz Cedynia decyduje zróżnicowanie i mnogość występowania morfologicznych form ukształtowania terenu, które można podzielić na: polodowcowe, wodnolodowcowe, eoliczne oraz rzeczne.

Dzisiejszy krajobraz terenu objętego zmianą w Studium gmin Moryń i Cedynia, a przewidzianych w rejonie Żelichowa i Nowego Objezierze pod lokalizację farm elektrowni wiatrowych FEW Żelichów jest pochodzenia polodowcowego. Lokalny krajobraz po obu stronach granicy gmin to płaski teren fragmentu falistej wysoczyzny morenowej charakteryzującej się obecnością wzgórz morenowych wznoszących się na wysokość do 77 m n.p.m.

Wśród elementów kształtujących krajobraz rzeźba terenu ma decydujące znaczenie. Obszar objęty niniejszym opracowaniem obejmuje tereny położony na wysokości 60 – 77 m n.p.m. W tej sytuacji należy stwierdzić, że teren (brutto) objęty zmianą Studium jest pofalowany. Jednakże nigdzie nie występują strome skarpy terenu.

Teren zmiany Studium leży w zasięgu złóż kruszyw, tak obszaru udokumentowanego, jak i perspektywicznego. Udokumentowane złoża kruszyw na tym terenie stanowią fragment już eksploatowanego od kilkunastu lat złoża „Skotnica”. W granicach zmiany Studium udokumentowane złoża leży po obu stronach drogi Nowe Objezierze – Moryń Dwór. Część udokumentowanego złoża znajduje się na działce 270, a część poza nią, na wschód od tej drogi.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Jednocześnie należy podkreślić, że około 1/3 działki 270 leży w zasięgu obszaru perspektywicznego złoża kruszyw.

Wnioski:

Obecnie wniesione propozycje zmiany w Studium dotyczące realizacji farmy elektrowni wiatrowych w zakresie oddziaływania na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi oraz zasoby geologiczne należy ocenić jako co najwyżej minimalne, krótkotrwałe, z czasem zanikające. Oceniono je jako oddziaływanie o wartości „-1”.

Natomiast oddziaływanie na te elementy w przypadku realizacji kopalni kruszyw należy ocenić jako wpływ wyjątkowo niekorzystny oceniony jako „-4”, prowadzący do daleko idących przekształceń terenu, powodujących nieodwracalne zmiany. Stąd przyjęto wariant, w którym zasoby kruszyw są nienaruszalne i objęte ochroną.

10.2. Oddziaływanie w zakresie uwarunkowań geotechnicznych

Analizowany obszar leży na terenie moreny falistej budowanej przede wszystkim przez grunty o słabej przepuszczalności dla wody, co jest wynikiem obecności gruntów gliniastych wymieszanych z piaskami. Jedynie tereny leżące na działce 270, w jej południowej części charakteryzują się średnią przepuszczalnością dla wody, co jest związane z obecnością większej ilości frakcji piaszczystych.

Spadki terenu, pomimo zróżnicowania położenia nad powierzchnia morza wynoszącego w granicach analizowanego obszaru do 17 metrów nie są znaczące.

W tej sytuacji należy stwierdzić, że w granicach objętych zmianą Studium występują korzystne lub średniokorzystne warunki geotechniczne.

Mając to na uwadze skalę i zakres zmiany Studium należy stwierdzić, że realizacja zarówno farmy elektrowni wiatrowych, jak i stworzenia (w nieokreślonej przyszłości) kopalni kruszyw wymagać sporządzania dokumentacji geologiczno – inżynierskiej.

Wnioski:

W obrębie granic obszaru objętego zmianą Studium występują zróżnicowane w niewielkim zakresie warunki geologiczno – inżynierskie.

Realizacja farmy nie będzie wpływała na stan zachowania tych warunków, stąd ten wpływ oceniono jako neutralny.

Natomiast stworzenie kopalni kruszywa diametralnie może przyczynić się do zmiany lokalne warunków geotechnicznych. Wpływ tego planowanego przedsięwzięcia należy ocenić jako wpływ wyjątkowo bardzo poważny (-4), prowadzący do daleko idących przekształceń terenu, powodujących powstanie nowych warunków geotechnicznych.

10.3. Oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe

Istotne znaczenie użytkowe posiada pierwszy poziom wodonośny w utworach czwartorzędowych, który kształtuje się nawiązując do ukształtowania powierzchni, geologii i sieci wód powierzchniowych. Głębokość występowania warstwy wodonośnej waha się najczęściej od 10 do 60 m lokalnie do 100 m. Zdarza się brak warstwy wodonośnej do głębokości 120 - 160 m. Wydajność typowego otworu studziennego waha się od 10 do 120 m³/h.

Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Do tego celu wykorzystywane są głównie wody porowe piętra czwartorzędowego, rzadziej trzeciorzędowego. Według obecnych danych gmina Cedynia i Moryń należy do regionów, w których zasoby dyspozycyjne wód podziemnych zostały ustalone tylko częściowo.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

W granicach obszaru objętego zmianą Studium brak jest ujęć wody. Takowe znajduje się w Żelichowie tuż przy granicy zmiany Studium. W odległości do 5 km położone są także inne ujęcia wody.

Tabela. Wykaz ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w sąsiedztwie lub poblizu terenu objętego zmianą w Studium gminy Moryń i Cedynia.

Lokalizacja	Głębokość studni (m)	Zasoby eksploatacyjne całego ujęcia wg pozwolenia		Pobór wód	Faktyczny pobór wody ogółem	Cele poboru wód
		(m ³ /h)	(m ³ /rok)			
Cedynia	40,2 42,0/41,0 42,0	80,0	80,0	700,0	101.500	Bytowo-gospodarcze
Golice-Kopalnia	50,0/50,0 50,0/49,7	40,0	40,0	250,0	250,0 (średnio m ³ /d)	Bytowo-gospodarcze, technolog.
Orzechów	71,0/70,0 67,0/66,0	24,0	24,0	480,0	69.967,0	Bytowo-gospodarcze, p.poż.
Żelichów	53,3/52,0	17,0	6,0	91,0	10.694,0	Bytowo-gospodarcze, p.poż.

Są to międzyglinowe poziomy wodonośne stanowiące główny poziom użytkowy na tym terenie zbudowane są z osadów wodnolodowcowych zlodowaceń północnopolskich. Są to głównie piaski średnio i gruboziarniste z wkładkami żwirów.

Pierwszy poziom użytkowy wód podziemnych, wg mapy hydrologicznej, znajduje się na tym terenie na głębokości poniżej 1 metra.

W granicach obszaru objętego zmianą i w jego sąsiedztwie, nie występuje żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych. Najbliższy to GZWP o nr 134 Dębno o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 29,15 tys. m³/24h dla powierzchni 242 km². Leży on na południe (vide mapa). Jest to zbiornik czwartorzędowo – trzeciorzędowy dla którego sporządzono w 1995 roku „Projekt prac geologicznych dla ustalenia zasobów dyspozycyjnych”.

Teren objęty zmianą Studium ten jest miejscem spływów lub przepływów cieków wodnych. Tu także praktycznie brak jest mniejszych lub większych stałych zbiorników wodnych. Jedynie w północno-zachodniej części analizowanego obszaru znajduje się lokalne zagłębienie terenu o średnicy ponad 50 metrów, gdzie okresowo stagnuje woda. Również w obrębie terenu objętego zmianą Studium znajduje się kilka obniżen terenu określanych jako izolowane zagłębienia bezodpływowe chłonne.

Najbliższe większe zbiorniki wodne w dolinie rzeki Słubi znajdują się w odległości ca. 400 metrów od granicy analizowanego obszaru. Są to zbiorniki sztucznego pochodzenia utworzone w wyniku eksploatacji złoża kruszyw „Skotnica”. Z kolei odległość jaka dzieli teren zmiany Studium od jezior położonych w rejonie Nowego i Starego Objezierze wynosi około 1,3 km, a w odniesieniu do jeziora Morzycko – ponad 3 km.

Teren objęty zmianą leży w odległości ca. 6 km od granic rezerwatu przyrody „Jeziora Siegniewskie” położonego w granicach gminy Mieszkowice. Rezerwat ten utworzono dla ochrony faun wodno-błotnej występującej w obrębie tych jezior. Jednakże z chwilą stworzenia kopalni „Skotnica” zaczęto rejestrować spadek poziomu lustra wody obu jezior o

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

około 2 metry. Ponieważ w tym czasie i wcześniej nie zaistniały żadne inne warunki, które mogłyby spowodować tak radykalną zmianę poziomu wody, stąd w planie ochrony tego rezerwatu ocenia się, że eksploatacja kruszywa w obrębie kopalni „Skotnica” była głównym powodem tego stanu rzeczy.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że budowa farmy elektrowni wiatrowych będzie miała na zasoby hydrologiczne wód podziemnych i powierzchniowych, zarówno po moryńskiej, jak i cedyńskiej stronie granicy, wpływ neutralny.

Natomiast stworzenie kopalni kruszywa może diametralnie zmienić nie tylko lokalne warunki hydrologiczne. Wpływ tego planu należy ocenić jako wpływ wyjątkowo bardzo poważny (-4), prowadzący do daleko idących przekształceń w obrębie tego parametru, powodujących powstanie nowych warunków hydrologicznych.

10.4. Oddziaływanie na stan powietrza atmosferycznego

Stan czystości powietrza na tym obszarze jest ściśle uzależniony od warunków pogodowych panujących na tym obszarze. Na jego stan rzutuje istniejąca obok kopalnia kruszywa „Skotnica”. W sytuacji wystąpienia silnych wiatrów dochodzi do porywania małych cząstek piasku. Stąd w takich sytuacjach powietrze może być silnie przesycone pyłem.

Wnioski:

Reasumując należy stwierdzić, że realizacja farmy elektrowni wiatrowej, zarówno po moryńskiej, jak i cedyńskiej stronie granicy ma wpływ neutralny, gdyż tego rodzaju konstrukcje nie emitują gazów, pyłów, dymów. Stąd wpływ tego planu będącego efektem zmiany Studium zakwalifikowano jako neutralny.

Natomiast realizacja kopalni kruszywa (rozbudowa kopalni „Skotnica”) w określonych sytuacjach atmosferycznych będzie powodowała zwiększenie opisanego powyżej zjawiska co należy ocenić jako oddziaływanie nieznacznie negatywne z czasem ustępujące (-1); działanie nie objęte zmianą Studium.

10.5. Wpływ w zakresie klimatu i topoklimatu

Gmina Moryń i Cedynia leży w obrębie dwóch krain klimatycznych, tj. Doliny Odry i Pojezierza Myśliborskiego. Teren objęty zmianami w Studium gminy Moryń i Cedynia należy zaliczyć do klimatu Pojezierza Myśliborskiego.

W niektórych publikacjach można spotkać się z ocenami, że budowa farm elektrowni wiatrowych wpływa na wiatry lokalnie wiejące na obszarze danej inwestycji. Jednakże dla funkcjonowania generatorów prądu elektrownia wiatrowa wykorzystuje wiatry wiejące na poziomie powyżej pułapu 40 – 50 metrów. Z reguły, jak pokazują wyniki pomiarów zebranych na masztach postawionych na planowanych farmach elektrowni wiatrowych, wynika że są to wiatry wiejące w innym kierunku niż na wysokości od kilku do 40 – 50 metrów.

Wnioski:

W przypadku uchwalenia zmiany Studium można uznać, że realizacja Studium w odniesieniu do obu zamierzeń, nie wpłynie w sposób istotny na warunki klimatyczne i topoklimat, występujące w tych gminach.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Tak więc oddziaływanie Studium w zakresie tego parametru należy ocenić jako neutralne.

10.6. Oddziaływanie w zakresie użytkowania i wykorzystania powierzchni ziemi

Obecnie teren objęty projektem zmiany Studium w 95% jest objęty użytkowaniem w ramach gospodarki rolnej.

Wykorzystanie terenu pod stworzenie farmy elektrowni wiatrowej będzie wymagało czasowego wyłączenia z produkcji rolnej kilku hektarów terenu pod budowę fundamentów, drogi dojazdowe (serwisowe) oraz place manewrowe, które po zakończeniu procesu inwestycyjnego zostaną zrekultywowane na cele rolnicze. Konkludując, z rolniczego użytkowania zostaną wyłączone tylko te fragmenty rolniczej przestrzeni produkcyjnej, które znajdują się w obrysie wieży na której osadzona jest turbina oraz drogi serwisowe stanowiące krótkie odcinki dróg odprowadzających od systemu rolniczych dróg technologicznych. Należy nadmienić, że w wypadku likwidacji tej farmy, co może mieć miejsce po jej fizycznym i moralnym zużyciu, co ma miejsce z reguły po 25 – 30 latach, teren będzie można zrekultywować i przywrócić mu dzisiejszy kształt powierzchni ziemi.

Natomiast zmiana Studium w zakresie eksploatacji kruszywa ze złoża „Skotnica” może powodować nieodwracalne zmiany w zakresie powierzchni ziemi poprzez wybranie dużych ilości kopaliny i jej wywiezienie.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że skala przekształceń dotyczących budowy farmy elektrowni wiatrowych należy ocenić co najwyżej jako oddziaływanie nieznacznie negatywne, ustępujące (-1).

Natomiast stworzenie kopalni kruszywa diametralnie zmieni lokalne warunki w zakresie użytkowania i wykorzystania powierzchni ziemi. Wpływ tego planu należy ocenić jako wpływ wyjątkowo bardzo poważny (-4), prowadzący do daleko idących przekształceń w obrębie tego parametru, powodujących powstanie nowych warunków w zakresie użytkowania powierzchni ziemi.

10.7. Oddziaływanie na gleby oraz gospodarkę rolną

Teren objęty zmianą Studium charakteryzuje się występowaniem gleb średnich i dobrych. To powoduje że pozostają one w intensywnym wykorzystaniu rolniczym.

Wykorzystanie terenu pod stworzenie farmy elektrowni wiatrowej będzie wymagało przeznaczenia kilku hektarów terenu pod fundamenty, drogi dojazdowe (serwisowe) oraz place manewrowe. Należy nadmienić, że w wypadku likwidacji tej farmy, co może mieć miejsce po jej fizycznym i moralnym zużyciu, co ma miejsce z reguły po 25 – 30 latach, teren będzie można zrekultywować i przywrócić mu dzisiejszą funkcję pól uprawnych.

Natomiast zmiana Studium w zakresie eksploatacji kruszywa ze złoża „Skotnica” spowoduje nieodwracalne zmiany w zakresie rolniczego wykorzystania terenu. Przywrócenie tej funkcji po zaprzestaniu eksploatacji kopalni wydaje się bardzo trudne i będzie wymagało długiego okresu czasu oraz dużych nakładów finansowych i rzeczowych. Eksploatacja złoża spowoduje likwidację pól o dobrych i średnich glebach..

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że skala przekształceń dotyczących budowy farmy elektrowni wiatrowych należy ocenić co najwyżej jako oddziaływanie nieznacznie negatywne, ustępujące (-1).

Natomiast stworzenie kopalni kruszywa diametralnie może zmienić lokalne warunki w zakresie oddziaływania na gleby oraz gospodarkę rolną. Wpływ tego planu należy ocenić jako wpływ wyjątkowo bardzo poważny (-4), prowadzący do daleko idących przekształceń w obrębie tego parametru, powodujących powstanie nowych niekorzystnych warunków dla prowadzenia gospodarki rolnej.

10.8. Wpływ na siedliska przyrodnicze oraz florę

Gmina Moryń i Cedynia są obszarami o bogatych, miejscami wybijających się walorach przyrodniczych w zakresie szaty roślinnej. Charakteryzują się dużą różnorodnością ekosystemów o cennych wartościach, odgrywających istotną rolę w funkcjonowaniu biotopów. Elementami, które decydują o tych walorach jest bogactwo cennych siedlisk przyrodniczych, w tym ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Siedliskowej specyficznych dla dolin rzecznych i muraw kserotermicznych.

Przeprowadzona inwentaryzacja szaty roślinnej gminy Moryń i Cedynia w ramach waloryzacji przyrodniczej gmin pokazuje, że m.in. dolina Słubi i część terenów o wystawie południowej cechujących się dużymi spadkami terenu stanowi miejsce występowania cennych siedlisk, gdzie stwierdzono cenną, rzadką, ginącą florę, w tym gatunkach chronione, ujęte na wykazie Polskiej czerwonej księgi roślin (Kazimierzakowa, Zarzycki, 2001). M.in. siedliska specyficzne dla roślin kserotermicznych, określanych jako murawy kserotermicznej o kodzie 6210 lub 6240 zaliczanych do siedlisk priorytetowych znane są z okolic Żelichowa, Skotnicy, Dolska, Cedyni, Golic, Radostowa.

Szczególnym elementem gminy Moryń i Cedynia są lasy. Tereny leśne koncentrują się w obrębie m.in. Lasów Mieszkowickich. Lasy te organizacyjnie podlegają Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie. W obszarze tych gmin występują następujące typy siedliskowe lasu:

- bory, o przewadze gatunków iglastych, przeważnie sosny, wykorzystywane przede wszystkim gospodarczo, stanowiące bezwzględną większość w strukturze kompleksów leśnych gminy,
- bory mieszane, w których trzon stanowią drzewostany iglaste ze znacznymi dodatkami gatunków liściastych,
- ciepłe dąbrowy, występujące w szczególności na terenie rezerwatu „Bielinek”, z rzadkim gatunkiem dębu omszonego, który ma tutaj jedyne stanowisko w Polsce,
- łągi, wilgotne lasy występujące na terenach podmokłych, w obszarze gminy przykładem tego typu siedliska są lasy w rejonie Bielinika, z drzewostanem złożonym głównie z wiązu polnego i klonu zwyczajnego,
- las źródliskowy, nawiązujący charakterem siedliska do łągów podgórskich, charakterystycznym gatunkiem dla tego typu siedlisk jest turzyca rzadkowłosa, w drzewostanie dominuje buk,
- grądy, reprezentowane przez zespół drzewostanu grabowego w Puszczy Piaskowej, jest to jedyne tego typu obszar w gminie,
- buczyny, stanowiące niegdyś naturalną roślinność terenów wykorzystywanych w obecnym czasie rolniczo, zajmują niewielki odsetek powierzchni,
- bagienne lasy olszowe, na torfowiskach i ich obrzeżach, zachowały w dużym stopniu swój naturalny charakter, przede wszystkim ze względu na fakt niskiej opłacalności prowadzenia gospodarki leśnej na zajmowanych przez nie terenach.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Lasy Mieszkowickie będące w zarządzie Nadl. Mieszkowice od południa sąsiadują z obszarem zmiany Studium. Dotyczy to zarówno zmiany w gminie Moryń, jak i Cedynia. Po 1945 r. zalesiono część pól leżących na skłonie krawędzi Odry. Mapa fizyczna z 1936 r. oraz mapa leśna Nadl. Mieszkowice (2006), a także inne mapy wydane po 1945 r. pokazują, że drzewostany sąsiadujące obecnie z analizowanym obszarem były jeszcze kilkanaście, kilkadziesiąt lat temu, polami.

Cenne zbiorowiska roślinności położone poza obszarem wskazanym pod lokalizację FEW to:

- ciepłolubna murawa ostnicowa znajdująca się w wydz. 20 Obrębu Łysogórki tego Nadleśnictwa, w obrębie której znajduje się kilka cennych gatunków flory, w tym chroniona ostnica włosowata *Stipa capitata*,
- ciepłolubna murawa na zboczach szerokiego jaru (może starej zwirowni) leżąca 0,5 km W od Żelichowa Kolonii. Miejsce to zostało zaproponowane w waloryzacji przyrodniczej gminy Cedynia jako użytek ekologiczny i na zbiorczej mapie figuruje jako UE – 52,
- wymoczyisko na polu będące stanowiskiem bardzo rzadkiego gatunku nadwodnika okółkowego *Elatine alsinastrum* zlokalizowane ok. 0,5 km na NW od Żelichowa, tuż przy drodze stanowiącej granicę obszaru opracowania ekofizjograficznego. Miejsce to zostało zaproponowane w waloryzacji przyrodniczej gminy Cedynia jako użytek ekologiczny i na zbiorczej mapie figuruje jako UE – 55,
- śródpolne podtopione obniżenie terenu będące mozaiką szuwarów znajdujące się około 0,5 km na N od Żelichowa. Miejsce to zostało zaproponowane w waloryzacji przyrodniczej gminy Cedynia jako użytek ekologiczny i na zbiorczej mapie figuruje jako UE – 56,
- zbiorniki wodne w dolinie Słubi w gminie Moryń zaproponowane do ochrony jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Dotychczasowe rozpoznanie przyrodnicze przeprowadzone w obrębie obszaru objętego zmianą Studium gminy Moryń i Cedynia pozwala na stwierdzenie, że w granicach tych obszarów brak jest siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony których tworzy się obszary Natura 2000. Takowe znajdują się poza granicami tych obszarów. Są one przede wszystkim zlokalizowane w dolinie Odry, w jej strefie krawędziowej, w obrębie kompleksu Lasów Mieszkowickich. W ich obrębie występuje większość siedlisk wymienionych w SDF-ie sporządzonym dla planowanej ostoi siedliskowej Natura 2000 wskazanej do utworzenia w Dolinie Odry.

Najbliższe siedliska przyrodnicze związane z doliną Słubi występują w odległości 300 – 400 metrów od granicy obszaru objętego zmianą Studium w gminie Moryń i Cedynia, a wskazanych pod lokalizację farm elektrowni wiatrowych. i w tej samej odległości od granicy gdzie przewidziano wydobycie kruszyw.

Podobna sytuacja ma się w stosunku do rzadkich i / lub chronionych gatunków roślin i grzybów. Przeprowadzone lustracje w granicach objętych zmianą Studium wykazały, że nie występują tu rośliny i grzyby:

- objęte ochroną gatunkową,
- ujęte na Czerwonej liście ginących i zagrożonych w Polsce,
- ujęte na Polskiej czerwonej księdze roślin,
- ujęte na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

W obrębie użytków rolnych cennym siedliskiem są lokalne zakrzaczenia zlokalizowane wzdłuż niektórych odcinków dróg polnych oraz aleje starych drzew owocowych reprezentowanych przez stare odmiany. Realizacja obu przedsięwzięć może spowodować przekształcenia w ich obrębie.

Realizacja kopalni kruszyw, tj. rozszerzenie dzisiejszej działalności może nieść za sobą dalsze zagrożenia dla cennej szaty roślinnej, w tym siedlisk ujętych na liście załącznika I

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Dyrektywy Siedliskowej chronionych w ramach ostoi Natura 2000, w tym ostoi Natura 2000 Dolna Odra PLH 320037 – nie jest to objęte niniejszą zmianą Studium.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że skala przekształceń dotyczących budowy farmy elektrowni wiatrowych należy ocenić co najwyżej jako oddziaływanie nieznacznie negatywne, ustępujące (-1). Dotyczy to możliwości wycinki lokalnych zakrzaczeń, które po zakończeniu budowy dróg mogą być jednak odtworzone. Wariantowo przyjmuje się budowę tymczasowych dróg montażowych na polu uprawnym wnioskodawcy (zgoda wnioskodawcy na to rozwiązanie) bez naruszania przydrożnych alei drzew owocowych.

Natomiast uruchomienie i eksploatacja kopalni kruszywa diametralnie zmieni lokalne warunki w zakresie oddziaływania na wody podziemne, co może bezpośrednio rzutować na siedliska przyrodnicze ujęte na liście załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, występujące np. w dolinie Słubi lub na terenach Lasów Mieszkowickich w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą w Studium. Wpływ tego planu należy ocenić jako wpływ który może okazać się bardzo poważny (-3), prowadzący do przekształceń w obrębie tego parametru, powodujących zanik siedlisk przyrodniczych.

Rozwiązaniem łagodzącym skutki osuszenia obszaru leja depresyjnego powstającego w związku z eksploatacją kruszyw może być regulacja stosunków wodnych i retencjonowanie wody, co wymaga jednak szczegółowych analiz hydrologicznych. Temat ten wykracza poza obszar zmiany Studium i na tym etapie jest bezprzedmiotowy.

10.9. Wpływ na faunę

Obszar objęty Studium, wg danych zebranych w ostatnich trzydziestu latach, jest zasiedlany zarówno przez bezkręgowce, jak i kręgowce. Ich występowanie warunkuje występująca tu szata roślinna, a także obecność zbiorników i cieków wodnych, biotopów stale i okresowo podmokłych, skupisk zieleni.

Fauna gminy Moryń i Cedynia wydaje się być dobrze poznana. Dotyczy to tak samo obszaru objętego zmianą Studium w obu gminach. Teren ten był wielokrotnie objęty inwentaryzacją fauny w ramach waloryzacji przyrodniczej, planów ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, tworzenia sieci Natura 2000. Tu także od 2009 r. prowadzony jest monitoring przedinwestycyjny.

W ramach waloryzacji przyrodniczej na obszarze gminy Moryń i Cedynia wytypowano kilkadziesiąt stref ważnych dla przedstawicieli różnych gromad kręgowców. Część z nich położona jest na pograniczu obu gmin. Do nich należy zaliczyć:

- dolinę Słubi,
- jeziora w rejonie Starego i Nowego Objezierza,
- jezioro Morzycko,
- jezioro Orzechów, jezioro Czachów,
- bezimienne śródpolne oczka wody leżących po obu stronach granicy gmin Moryń i Cedynia (położone poza obszarem lokalizacji siłowni wiatrowych),
- drzewostany Nadleśnictwa Mieszkowice wraz z doliną strumienia Młynnik (Turwiniec) i Młynnica wraz ze stawami rybnymi,
- skarpy kserotermiczne wzdłuż strefy krawędziowej Odry.

Obszar zmiany Studium w gminie Moryń, jak i Cedynia nie zawiera cennych siedlisk dla fauny. W trakcie kolejnych lat prowadzonych tu inwentaryzacji stwierdzono, że w granicach zmian obu Studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

gminy Moryń i Cedynia żaden ze stwierdzonych tu gatunków zwierząt rozradzających się nie jest ujęty na wykazie:

- Europejskiej czerwonej listy zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem w skali światowej (red. Wajda, Żurek),
- Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński i in., 2001) jako gatunek ginący lub zagrożony wyginięciem,
- Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Kręgowce (Głowaciński 2001)
- załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Potwierdzeniem tego jest opracowanie sporządzone w lutym 2010 r. przez Biuro Konserwacji Przyrody, a zatytułowanym „Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego”, w którym w obrębie granic terenu objętego zmianą Studium **nie naniesiono ani jednego stanowiska cennej flory i fauny. Również w granicach analizowanego obszaru nie naniesiono żadnego ważnego, rzadkiego siedliska przyrodniczego.** Tą sytuację obrazuje wycinek mapy sporządzonej do tego opracowania.

Również na potrzeby niniejszej prognozy wykorzystano tekst opracowania pt. „Operat szczegółowy wraz z projektem planu ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003 w województwie zachodniopomorskim” przygotowany na zlecenie Biura Konserwacji przyrody przez Zachodniopomorski Konsorcjum Przyrodnicze (2009). Z opracowania tego wynika, że teren zmiany Studium sąsiaduje z obszarem określonym jako teren kluczowy dla ptaków nazwanym jako „lasy w dolinie Słubi”. Jednocześnie na mapie naniesiono stanowisko nieokreślonego gatunku ptaka położone w odległości około 300 metrów od granicy ostoi ptasiej Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003. Tą sytuację obrazuje wycinek mapy sporządzonej do tego opracowania. Natomiast wskazane na mapie tego opracowania stanowisko niezdefiniowanego co do ptaka taksonu z listy załącznika I Dyrektywy Ptasiej znalazłoby się w odległości ca. 400 metrów od granicy terenu lokalizacji elektrowni wiatrowych wskazanego na rysunku zmiany Studium.

Granicach obszarów objętych zmianą Studium w gminie Moryń i Cedynia, które stykają się ze sobą i są przeznaczone pod budowę farm elektrowni wiatrowych, wielokrotnie (w tym w sezonie lęgowym) rejestrowano w ciągu ostatnich 30 lat żerowanie lub przelot ptaków pospolitych, jak i ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Wśród tych ostatnich rejestrowano tu bociana białego i czarnego, błotniaka stawowego, kanię rudą, bielika, żurawia. Jednakże nigdy nie występowały one tu licznie. Jednakże żaden z tych ostatnich tu nie gniazdował. Ich najbliższe legowiska są oddalone kilka - kilkanaście kilometrów.

Wyniki inwentaryzacji ptaków sporządzonej w ramach rocznego monitoringu przedinwestycyjnego przeprowadzone w sezonie rozrodczym 2009 i 2010 r. pokazują, że teren objęty zmianą Studium na mapie gminy Moryń i Cedynia nie jest miejscem szczególnie ważnym ornitologicznie.

W wyniku przeprowadzonych obserwacji ustalono, że w sezonie rozrodczym na badanym obszarze stwierdzono gniazdowanie, żerowanie lub zalatywanie osobników gniazdujących w sąsiedztwie opracowania co najmniej 60 gatunków ptaków. Ich wykaz prezentuje poniższe zestawienie.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

**Tabela. Wykaz gatunków ptaków występujących, w tym gniazdujących na badanym
obszarze FEW Żelichów.**

gatunek	status występowania		Czerwone Listy					status ochronny w Polsce	ochrona przez konwencje, dyrektywy
	zm. Studium	tereny pod FEW Żelichów	E	PL	PZ	M	B		
Tachybptes ruficollis perkozek	L	-			3	3		OG	BernC-App 2
Ardea cinerea czapla siwa	n	n			3			czOG	
Ciconia ciconia bocian biały	ż	ż			3	3	3	OG	BernC-App 2 BonnC-App 2 BirdD-App I
Anas platyrhynchos krzyżówka	L	n						Ł	
Milvus milvus kania rdzawa	ż	ż	K	NT	3	3	3	OG, OS	BernC-App 2 BirdD-App I
Haliaeetus albicilla bielik	n	n	R	NT	3	2	1	OG, OS	BernC-App 2 BonnC-App 1 BonnC-App 2 BirdD-App I
Circus aeruginosus błotniak stawowy	ż	ż			3	3		OG	BernC-App 2 BirdD-App I
Accipiter gentilis jastrząb	ż	ż			2	3	2	OG	BernC-App 2
Buteo buteo myszołów zwyczajny	ż	ż						OG	BernC-App 2
Falco tinnunculus pustułka	ż	ż			3	3		OG	BernC-App 2
Perdix perdix kuropatwa	L	L			2	3	3	Ł	
Coturnix coturnix przepiórka	L	L			3	2	2	OG	BernC-App 2
Phasianus colchicus bażant	ż	ż						Ł	
Fulica atra łyśka	L	-						Ł	
Grus grus żuraw	n	n			3	3	2	OG	BernC-App 2 BirdD-App I
Vanellus vanellus czajka	ż	ż			3		3	OG	
Columba palumbus gołąb grzywacz	ż	ż						Ł	
Streptopelia turtur turkawka	L	ż			3		3	OG	
Cuculus canorus kukułka	L	L						OG	
Strix aluco puszczyk	ż	ż						OG	BernC-App 2
Apus apus jerzyk	ż	ż						OG	
Dendrocopos major dzięcioł duży	L	n						OG	BernC-App 2

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Dendrocopos minor dzięciołek	L	n						OG	BernC-App 2
Lullula arborea skowronek borowy	L	ż		3		3		OG	BirdD-App I
Alauda arvensis skowronek polny	L	L						OG	
Hirundo rustica dymówka	ż	ż						OG	BernC-App 2
Delichon urbica oknówka	ż	ż						OG	BernC-App 2
Anthus trivialis świergotek drzewny	L	ż						OG	BernC-App 2
Motacilla flava pliszka żółta	L	L				3		OG	BernC-App 2
Motacilla alba pliszka siwa	ż	ż						OG	BernC-App 2
Troglodytes troglodytes strzyżyk	L	-						OG	BernC-App 2
Erithacus rubecula rudzik	L	-						OG	BernC-App 2
Luscinia megarhynchos słowik rdzawy	L	-						OG	BernC-App 2
Saxicola rubetra pokląska	L	-			3	3		OG	BernC-App 2
Turdus merula kos	L	ż						OG	
Turdus pilaris kwiczoł	ż	ż			4			OG	
Acrocephalus palustris łożówka	L	-						OG	BernC-App 2
Acrocephalus scirpaceus trzcinniczek	L	-						OG	BernC-App 2
Hippolais icterina zaganiać	L	-						OG	BernC-App 2
Sylvia curruca piegża	L	-						OG	BernC-App 2
Sylvia communis pokrzewka cierniówka	L	ż						OG	BernC-App 2
Parus caeruleus sikora modra	L	-						OG	BernC-App 2
Parus major sikora bogatka	L	-						OG	BernC-App 2
Lanius collurio dziejba gąsiorek	L	-		3	3	3		OG	BernC-App 2 BirdD-A1
Lanius excubitor dziejba srokosz	L	ż		2	2	2		OG	BernC-App 2
Garrulus glandarius sójka	ż	ż						OG	
Pica pica sroka	L	ż						czOG	
Corvus monedula kawka	ż	ż				3	3	OG	
Corvus cornix wrona siwa	L	ż						czOG	

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Corvus corax kruk	ż	ż						OG	
Sturnus vulgaris szpak	L	ż						OG	
Passer domesticus wróbel	ż	-						OG	
Passer montanus mazurek	L	ż						OG	
Fringilla coelebs zięba	L	ż						OG	
Carduelis chloris dzwoniec	L	ż						OG	BernC-App 2
Carduelis carduelis szczygieł	L	-						OG	BernC-App 2
Carduelis cannabina makolągwa	L	ż						OG	BernC-App 2
Emberiza citrinella trznadel	L	L						OG	BernC-App 2
Emberiza schoeniclus potrzos	L	-						OG	BernC-App 2
Emberiza calandra potrzuszcz	L	L			3	3	1	OG	BernC-App 3
Razem gatunków	L – 38 ż – 19 n – 3	L – 7 ż – 31 n – 6 „-” – 16							

Oznaczenia:

Status:

L – gatunek lęgowy; ż – gatunek żerujący; n – gatunek nie wykorzystujący terenu, sporadycznie przelatujący przez niego; „-”, nie stwierdzany

Czerwone listy:

E - Europejska czerwona lista zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem w skali światowej (red. Wajda, Żurek)

PL - Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński i in., 2002)

Dyrektywy i konwencje

BirdD - Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i załączniki do niej (App.)

BernC – App 2 załącznik II do Konwencji Berneńskiej

BonnC – App 2 załącznik II do Konwencji Bońskiej

Kategorie zagrożeń dla E

E – ginące (1)

V – zagrożone (2)

R – rzadkie (3)

I - nieokreślone

K- niedostatecznie rozpoznane (4)

Kategorie zagrożeń dla PL

gatunki zagrożone CR – gatunek zagrożony krytycznie

EN – gatunek zagrożony

VU – gatunek narażony

gatunki niższego ryzyka NT – gatunek bliski zagrożenia

LC – najmniejszej troski (gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nienależące do zbyt rzadkich)

DD – dane niepełne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

W granicach zmiany Studium w sezonie rozrodczym 2009 i 2010 stwierdzono łągi 38 gatunków ptaków oraz 19 taksonów tu żerujących i 3 sporadycznie zalatujące. Natomiast w granicach terenów wskazanych do lokalizacji elektrowni wiatrowych stwierdzono gniazdowanie 7 gatunków ptaków oraz żerowanie 31, a także 6 taksonów nie wykorzystujących terenu, sporadycznie przelatujący przez niego. Ponadto w granicach obszaru planowanej FEW Moryń nie zarejestrowano 16 taksonów, które zarejestrowano poza tym terenem w granicach zmiany Studium.

Są to przede wszystkim gatunki charakterystyczne dla użytków rolnych, dla terenów łąkowych i nieużytków oraz pobrzeży dróg polnych obsadzonych drzewami, zadrzewień śródpolnych stref ekotonowych z lasami.

Gatunki gniazdujące w obrębie obszaru bezpośrednio przeznaczonego pod inwestycję to gatunki eurytopowe (o szerokich możliwościach zasiedlania różnych siedlisk), charakterystyczne dla mozaiki krajobrazowej polno – łąkowej. W znaczącej większości są to gatunki pospolite, z reguły dość liczne, a przez to zagrożone w niewielkim stopniu.

Istotnym jest także fakt, że w obrębie powierzchni przeznaczonych w przyszłości bezpośrednio pod inwestycję gniazdować będzie nie więcej jak kilka – kilkanaście taksonów nie umieszczonych na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Jedyne kolizje mogą mieć miejsce ze stanowiskami gąsiorka gniazdującego wzdłuż dróg i lokalnych zadrzewień i zakrzaczeń. Takie siedliska mogą być przedmiotem przekształceń w sytuacji budowy dróg dojazdowych.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na wysokie wartości faunistyczne doliny Odry, w której sąsiedztwie znajdują się teren objęty prognozą. Znajdują tam miejsce na łągi rzadkich gatunków z perkozów, brodzących, blaszkodziobych, szponiastych, chruścieli, siewkowych, sów, kraskowych, wróblowych. Jednak rewiry (także żerowiskowe) większości z nich, jak wykazały obserwacje, nie pokrywają się chociażby w części z obszarem objętym prognozą.

Teren zmiany Studium w sezonie lęgowym jest miejscem sporadycznych i regularnych obserwacji kilku gatunków ptaków szponiastych ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Bielik pojawia się tu sporadycznie przelatując z kompleksu Mieszkowickich Lasów do lokalnych żerowisk w obrębie jezior leżących w gminie Moryń, Cedynia, Chojna. Obserwowano go w tym okresie nie więcej jak dwa razy w trakcie sezonu 2008 i 2009. Kania ruda była tu w tym okresie rejestrowana trzykrotnie w trakcie żerowania w dolinie Słubi, a także w obrębie południowej części działki 270. Błotniak stawowy był rejestrowany w tych samych siedliskach jak kania ruda.

Bocian biały na terenie gruntów zmiany Studium jest regularnie obserwowany, jako że w okolicznych wioskach, w tym w Nowym Objezierze gniazduje od lat.

Żuraw żeruje nieregularnie w granicach zmiany Studium. Gniazduje w obrębie lokalnych obniżzeń terenu Lasów Mieszkowickich.

Teren objęty prognozą w okresie koczowisk nie przedstawia pod względem faunistycznym wyjątkowych walorów i nie może być zaliczony jako szczególnie cenny.

W trakcie koczowiska w 2009 r. w obrębie analizowanego obszaru objętego prognozą, obserwowano co najmniej 26 koczujących gatunków ptaków. Pola uprawne nie wyróżniają się pod względem wykorzystania przez ptaki na tle terenów sąsiednich. Przeprowadzone obserwacje pokazują, że w tym okresie tereny te są w niewielkim stopniu wykorzystywane przez grupy ptaków, należących do czajek, szpaków, a także łuszczaków, trznadli. Badane tereny są wykorzystywane przede wszystkim przez gatunki zaliczane do gołębi (grzywacz), wróblowych (w tym krukowatych) oraz w bardzo niewielkim zakresie przez bociany i ptaki szponiaste.

Śródpolne oczko wodne leżące w granicach zmiany Studium, jednakże poza obszarem wskazanym na rysunku zmiany Studium, nie jest ze względu na małą powierzchnię i zanik

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

wody latem w okresie koczowisk wykorzystywane przez gatunki siedlisk wodnych i podmokłych, w tym czapli, łabędzi, gęsi, żurawi i siewek.

Obserwacje wykazały, że korzystanie przez ptaki z siedlisk w obrębie obszaru prognozy w czasie koczowisk jest ściśle uzależnione od tego jak jest użytkowana ziemia i jakie uprawy były i są tu w danym roku. Wiadomo jest, że stosowane zabiegi agrotechniczne mogą w tym okresie zwabiać zwierzęta z odległości kilku kilometrów. Świeżo odkryte rżyska z reguły przyciągają koczujące osobniki, poszukujące łatwego dostępu do pokarmu (nasiona, duże owady czy gryzonie). W obrębie takich gruntów może występować naraz od kilkudziesięciu do kilkuset ptaków. W tym okresie pola zwykle przyciągają czajki, szpaki i ptaki krukowate, a w konsekwencji także ptaki drapieżne. W przypadku badanych terenów takie zjawisko zarejestrowano w niewielkim nasileniu.

Stwierdzono, że w trakcie jesiennych migracji obszar objęty prognozą jest wykorzystywany głównie przez ptaki. Tereny rolnicze leżące w sąsiedztwie Żelichowa i Nowego Objezierza stwarzają dogodne warunki dla gatunków, których dieta w dużej mierze oparta jest na pokarmie pochodzenia roślinnego (fitofagi fakultatywne, ziarnojady – gołębie, część wróblowców) lub wykazujących szerokie spektrum pokarmowe (omnifagi – mewy, krukowate). Dotyczy to także ptaków szponiastych, dla których odkryte przez całą jesień pola stanowią miejsce korzystne dla polowania na gryzonie lub inne gatunki ptaków. Są jednakże wykorzystywane przez nie z różnym nasileniem.

Jak wykazały badania terenowe przez obszar objęty prognozą stwierdzono wyraźną migrację co najmniej 48 gatunków. Gatunki najczęściej obserwowane na analizowanych obszarach rolniczych należą do następujących grup troficznych:

- fitofagów obligatoryjnych. Są to ptaki, których pokarmem są prawie wyłącznie rośliny wodne i rośliny lądowe na terenach rolniczych;
- drapieżców. Są one głównie reprezentowane przez myszołowa zwyczajnego i włochatego, rzadziej przez jastrzębie polujące na terenach rolniczych na gryzonie i ptaki. Również w tym okresie rejestrowano polujące pustułki oraz sporadyczne pojawy innych drapieżców;
- entomofagów i ziarnojadów. Należy do niej większość wróblowców, które żerują na terenach rolniczych;
- omnifagów, reprezentowanych przede wszystkim przez mewy i krukowate żerujące na terenach rolniczych.

Żerujące tu w trakcie migracji ptaki należą głównie do gatunków pospolitych lub powszechnie występujących, sporadycznie do gatunków rzadkich lub bardzo rzadkich.

Łabędzie nie były obserwowane w trakcie jesiennej migracji przez teren objęty zmianą Studium, choć w dolinie Słubi na zbiornikach wodnych oddalonych około 1 km od ocenianego terenu rejestrowano niewielkie zgrupowania łabędzi niemych do 10 osobników.

Gęsi w trakcie jesiennych przelotów (we wrześniu, październiku i listopadzie) były obserwowane regularnie w stadach liczących z reguły kilkanaście - kilkadziesiąt osobników, niekiedy nawet ich łączna liczebność osiągała poziom 250 i sporadycznie więcej osobników. Ptaki te obserwowano w trakcie przelotu do doliny Odry w rejon tzw. Kostrzyneckiego Rozlewiska chronionego jako m.in. użytek ekologiczny. Nie jest to jednak miejscem przez które wieczorami przelatują do doliny Odry na noclegowisko główne stada gęsi. Takowe miejsce zlokalizowane jest w rejonie Golic, Radostowa, Cedyni. W trakcie jesiennych przelotów obserwowano tu przelot tęgawej, zbożowej i białoczelnej gęsi. W około 80% gęsi przelatujące przez ten teren leciały na wysokości powyżej 100 metrów, w tym ponad 200 metrów przelatowało około 60%. Gęsi nie zatrzymują się na żerowanie w rejonie Żelichowa. jednym z takich powodów jest mało korzystna baza żerowiskowa. Ustalono, że gęsi i żurawie oraz łabędzie od kilku lat preferują resztki poźniwne po kukurydzy. W ostatnich kilku latach

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

w rejonie Żelichowa nie uprawia się kukurydzy. Najbliższe plantacje położone są kilka kilometrów na północ i na południowy wschód. Tam też koncentrują się jesienią na żerowiskach te ptaki.

Obszar prognozy, wg obserwacji przeprowadzonych jesienią 2009 r., a także wcześniejszych, leży w sąsiedztwie trasy intensywnej przelotów żurawi w dolinie Odry, gdzie funkcjonuje jedno lub kilka noclegowisk, do których zlatują się grupy żurawi, liczące zwykle kilkaset – kilkanaście tysięcy osobników. M.in. rejon Kostrzyneckiego Rozlewiska jest jednym z takich miejsc, gdzie nocują lub skąd dalej lecą pod Gartz i Marwice na największe w dolinie Odry noclegowisko liczące do 20 tys. ptaków.

Teren objęty zmianą Studium nie jest jednak terenem dynamicznych przelotów żurawi. Rejestrowano w tym okresie łącznie w granicach zmiany Studium ich pojawy max. w ciągu dnia do 65 osobników przelatujących na wysokości 200 – 250 metrów. Natomiast w granicach zmiany Studium nigdy nie stwierdzono żerujących żurawi.

Przemieszczanie się czajek przez oceniany obszar w 2009 r., a także wcześniejszych latach, należy uznać jako średnio lub mało intensywne. W całym rejonie badań prowadzonych na obszarze objętym prognozą obserwowano je nieregularnie na żerowisku, w stadach liczących kilkanaście - 50 ptaków, tylko sporadycznie w większych zgrupowaniach, tj. do 134 ptaków. Ich liczebność w granicach zmiany Studium była najwyższa w październiku i osiągała poziom kilkudziesięciu - 100 osobników. Rejestrowano je głównie w północnej części terenu objętego projektem zmiany Studium, czyli przede wszystkim poza terenami planowanymi pod lokalizację elektrowni wiatrowych w ramach FEW Żelichów.

Natomiast stwierdzono, że przez obszar niniejszej prognozy zmiany Studium przelatują sporadycznie inne gatunki zaliczane do siewkowych, tj. siewki złote. Ptaki te w minionych trzydziestu latach były tu rejestrowane także sporadycznie.

Przelot tych ptaków jesienią 2009 r. obserwowano dwukrotnie od połowy października do połowy listopada. Stwierdzono, że w ciągu jednego dnia przelatywało tutaj max. do 46 ptaków tego gatunku. Wielkość ta jest wielokrotnie mniejsza od wielkości stad obserwowanych w trakcie jesiennych migracji jesienią w innych miejscach, m.in. pod Stargardem Szczecińskim (Tomiałojć, Stawarczyk 2003), gdzie wykazywano około 7 tys. ptaków lub w innych miejscach wskazanych w opracowaniu Meissner et al. (2006) pt. Liczebność i rozmieszczenie siewek złotych *Pluvialis apricaria* i czajek *Vanellus vanellus* w Polsce jesienią 2003 roku. Podkreślają oni, że rejon Bałtyku na trasie wędrówki siewki złotej jest dla niej terenem kluczowym. Dane źródłowe podają, że jesienią ptaki te np. w Danii były obserwowane nawet w zgrupowaniu liczącym 240 tys. osobników, co pokazuje, jak intensywny może być przelot tego gatunku. Warty jest nadmienienie, że w ramach tej pracy szczegółową lustracją objęto tereny znacznej części województwa zachodniopomorskiego. M.in. taką lustracją objęto tereny pogranicza gminy Moryń, Cedynia i Mieszkowice. W listopadzie 2003 r., prawdopodobnie w dolinie Odry, stwierdzono zgrupowanie czajek liczące między 501 a 1000 osobników. Było to jedno z największych zgrupowań czajek w Polsce wykazanych w trakcie procedury inwentaryzacji czajek i siewek złotych przeprowadzonych jesienią w 2003 r. Z kolei w tym terminie w tym samym miejscu nie stwierdzono ani jednej siewki złotej.

Tereny pól z obszaru objętego prognozą nie stanowią w tym okresie dla większości ptaków drapieżnych szczególnie ważnej ostoji w okresie jesiennych wędrówek. Prowadzone obserwacje pokazują, że w ciągu szczytu przelotu myszołowów, w ciągu kilku godzin obserwacji rejestrowano tu maksymalnie kilka przelatujących lub żerujących myszołowów zwyczajnych. Inne gatunki były z reguły mało licznie reprezentowane (do 3 osobników), z reguły przez pojedyncze ptaki (kanie, jastrzębie, sokoły). Sporadycznie pojawiały się tu bieliki. Były to prawdopodobnie ptaki gniazdujące w sąsiedztwie, penetrujące swój areał lęgowy i żerowiskowy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Natomiast dość licznie występowały grzywacze, żerujące tu na uprawach polowych, we wrześniu 2009 widziano stada liczące łącznie do 200 ptaków.

Ptaki zaliczane do wróblowych jesienią 2009 r. były reprezentowane przede wszystkim przez pospolite gatunki z drozdów, szpaków, wróbli, łuszczaków i trznadli. Nie stwierdzono w ich obrębie ani rzadkich gatunków, ani też liczebności, które należałoby określić jako szczególnie duże. Obserwowane zgrupowania krukowatych nie można zaliczyć do dużych stad. Były one przede wszystkim reprezentowane przez żerujące tu kruki.

W trakcie zimowiska 2009/2010 r., tj. między przełomem listopada i grudnia 2009 r. a końcem lutego 2010 r. na obszarze prognozy stwierdzono występowanie co najmniej 20 gatunków ptaki. Były one obserwowane tutaj nielicznie. Jednym z powodów takiej sytuacji była ostra zima którą rozpoczęła się w drugiej połowie grudnia. Jednak w inne zimy tu także nie obserwowano występujących licznie ptaków.

Obszar leżący pod Żelichowem, tj. tereny otwarte będące w użytkowaniu rolniczym, nie jest miejscem zimowania ptaków wodnych i wodno-błotnych. Duże ugrupowania przedstawicieli tych gatunków w tym samym czasie były natomiast rejestrowane w dolinie Odry.

Nielicznie zimowały tu ptaki szponiaste reprezentowane przez myszołowa zwyczajnego i włochatego, a także jastrzębia i pustułkę.

Spośród wróblowych regularnie żerowały tu ptaki krukowate. Ptaki z tego rzędu reprezentowane były także przez szpaki, wróble, łuszczeniaki, trznadle. Część z nich przebywa tu cały rok i najprawdopodobniej podejmuje tylko przeloty lokalne.

Okres przelotów wiosennych to czas jak najszybszego powrotu na lęgowiska. W 2010 r. na obszarze planowanej farmy elektrowni wiatrowych w rejonie Żelichowa wędrujące ptaki obserwowano na przełomie lutego i marca.

W trakcie migracji wiosennej w granicach obszaru prognozy i w jego bezpośrednim sąsiedztwie obserwowano wyraźną migrację co najmniej 28 gatunków. Analizując liczbę przemieszczających się ptaków należy stwierdzić, że przemieszczenia są na tym obszarze mało intensywne w porównaniu z przebiegiem przelotów w samej dolinie Odry odległej od granic terenu planowanego do zmiany w Studium o około 6 - 8 km.

Większość obserwowanych ptaków nie była bezpośrednio związana z rejonem objętym prognozą. Szczególnie gatunki większe, należące do kilku grup troficznych (fitofagów, ichtiofagów, drapieżców, omnifagów), przemieszczały się nad badanym obszarem na wysokościach od 200 metrów i wyżej. Należy stwierdzić, że obszar pod Żelichowem ze znajdującymi się tutaj terenami otwartymi, będącymi w użytkowaniu rolniczym, nie jest miejscem intensywnego żerowania i odpoczynku większości gatunków ptaków siedlisk wodnych i wilgotnych. Warty podkreślenia jest fakt, że nad obszarem planowanej inwestycji przelatywały gęsi (zbożowe, białoczelne, gęgawy) i żurawie, które jednak nie zatrzymywały się tutaj. Podobnie zachowywały się czajki.

Jako nieliczne obserwowane były: myszołów zwyczajny i włochate, ich liczebność pozostawała na poziomie kilku osobników. Prawdopodobnie część z nich należy do miejscowej populacji lęgowej.

Poza tym, występowały na tym terenie gatunki należące do wróblowych, które wędrowały od „kępy drzew do kępy drzew”. Wśród tych ostatnich większą liczbę gatunków oraz pewną przewagę liczebności notowano w strefie ekotonowej pól i zadrzewień. Na otwartych przestrzeniach obserwowano migrujące skowronki i świergotki, ich liczebność na tle wyników z innych obszarów, gdzie prowadzono podobne obserwacje, należy ocenić jako średnią.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

W rejonie obszaru objętego prognozą i jego szeroko rozumianym sąsiedztwie obejmującym dolinę Odry i kompleks lasów Nadl. Mieszkowice wg danych literaturowych występuje co najmniej 30 gatunków ssaków.

Natomiast badanym obszarze stwierdzono w okresie rozrodu obecność, nie licząc nietoperzy, co najmniej 14 gatunków ssaków rodzimego pochodzenia. W większości należą one do gatunków pospolitych, zaliczonych do licznych. Większość obserwowanych ssaków należy do gatunków pospolitych, część z nich objętych jest ochroną gatunkową, a część należy do zwierząt łownych. Wszystkie one nie są ujęte w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Ssaki w zimie na badanym obszarze reprezentowane były głównie przez grupki saren, dzików, pojedyncze zajęce oraz drapieżniki – lisa i przedstawicieli łasicowatych, a także dość bogatą liczebnie grupę gryzoni.

Grupą, oprócz ptaków, która w kontekście prognozowanych oddziaływań powinna być objęta bardziej szczegółowymi analizami, są nietoperze. Ssaki te w dolinie Odry bytują w kolejnych okresach fenologicznych, tj. w czasie wędrówek wiosennych, rozrodu, godów i rojenia, wędrówek jesiennych oraz zimowiska. Szczególnie istotnym jest istnienie w niedalekiej odległości ca. 36 km od granic obszaru objętego prognozą ważnego w tej części kraju hibernaculum w starych fortach w Starym Kostrzynie. W obiektach tych w ciągu ostatnich 20 lat stwierdzono zimowanie 10 - 11 gatunków, co w warunkach polskich jest wartością bardzo wysoką. Dodatkową wartością jest fakt, że trzy gatunki z nich znajdują się na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Z pewnością dolina Odry stanowi dla większości z nich korytarz dolotowy do tego zimowiska. Jednakże w tekście opracowania pt. „Operat szczegółowy wraz z projektem planu ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003 w województwie zachodniopomorskim” przygotowanym na zlecenie Biura Konserwacji przyrody przez Zachodniopomorski Konsorcjum Przyrodnicze pod kierunkiem dr hab. Dariusza Wysockiego (2009) nie wymienia dla terenu tej ostoji ani jednego gatunku nietoperza z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej

Również autorzy inwentaryzacji przyrodniczej gminy Moryń nie podali dla obszaru tej zmiany Studium żadnej informacji o stwierdzeniu nietoperzy ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Skład gatunkowy chiropterofauny w roku 2009 r., w świetle ocen prowadzonych na potrzeby monitoringu przedinwestycyjnego, w okresie rozrodu oraz przelotów jesiennych nie był szczególnie bogaty. Stwierdzono występowanie w obrębie powierzchni objętych niniejszą prognozą występowanie co najmniej 4 gatunków nietoperzy. Były reprezentowane przez:

Tabela. Wykaz nietoperzy stwierdzonych w granicach terenu objętego zmianą Studium.

gatunek	Czerwone Listy		Status ochronny w Polsce	Ochrona przez konwencje, dyrektywy
	IUCN	PL		
Myotis daubentonii nocek rudy	+		OG	BernC-App 2
Eptesicus serotinus mroczek późny	+		OG	BernC-App 2
Pipistrellus sp. karlik	+		OG	BernC-App 2
Nyctalus noctula borowiec wielki	+		OG	

Należały one do gatunków zaliczanych do relatywnie pospolitych lub licznych. W warunkach badanej powierzchni notowano ich obecność na kilku stanowiskach. Związane one były przede wszystkim z fragmentami ekotonu leśno – polnego, skupiskami i ciągami drzew oraz krzewów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

(szpalery, aleje owocowych i nieowocowych drzew), niewielkim nieużytkiem zlokalizowanym w północno-zachodniej części analizowanego terenu.

Natomiast dane literaturowe w zakresie występowania nietoperzy w fortach w Kostrzynie nad Odrą wskazywać mogą, że w niektórych okresach roku w granicach gminy Cedynia, Mieszkowice, występować może do 12 gatunków nietoperzy zaliczanych donocków, mroczków, karlików, borowców, gacków i mopków. Należy zapewne sądzić, że badany teren, a szczególnie jego sąsiedztwo, odgrywają istotną rolę w życiu nietoperzy w całym cyklu okresów fenologicznych. Dodatkowo jego znaczenie jest zmnożone obecnością zimowiska w Kostrzynie nad Odrą, znaczącego w skali regionalnej i krajowej.

Analizując dostępne dane należy stwierdzić, że głównym czynnikiem różnicującym występowanie kręgowców na obszarze gminy oraz w obrębie terenów objętych zmianą Studium gminy Moryń i Cedynia jest struktura przestrzenna terenu (obecność lasów i zadrzewień, kęp i szpalerów krzaków, oczek i torfowisk śródpolnych, zalewisk). Drugim czynnikiem są prowadzone tu uprawy rośliny rolniczych, szczególnie atrakcyjne są pozostałości po uprawie kukurydzy. Wykorzystaniu przez ptaki sprzyja też stosowana agrotechnika, wiele gatunków chętnie żeruje na polach w okresie orki, podorywek oraz w czasie żniw. W ostatnich latach na ocenianym terenie obserwuje się uproszczone zabiegi agrotechniczne; głównie bezorkowa uprawa roślin zbożowych, które w strukturze zasiewów stanowią 80-85% areалу gruntów. W obrębie badanych stref czynniki z tych grup siedliskowych decydują o atrakcyjności terenów planowanych pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

Szczególnym walorem faunistycznym tej części powiatu gryfińskiego jest dolina Odry i kompleksy leśne oraz jeziora i oczka śródleśne i śródpolne, gdzie gniazduje lub rozradza się większość ze stwierdzonych w tej gminie gatunków ujętych na czerwonych listach i w czerwonych księgach.

Wyniki obserwacji w zakresie występowania w tym czasie przedstawicieli ptaków i ssaków w granicach obszaru objętego zmianą Studium są możliwe do porównań z innymi wynikami zgromadzonymi na innych powierzchniach leżących w odległości kilku – kilkudziesięciu kilometrów od miejsca planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych FEW Żelichów.

Teren planowanej FEW Żelichów leży w niedalekim sąsiedztwie doliny Odry (w odległości ca. 6 km), która jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i lokalnym. Rola tego korytarza jest szczególnie widoczna w okresie migracji ptaków. Jednakże liczebności grup ptaków obserwowanych w granicach obszarów objętych zmianą Studium, w porównaniu do danych z doliny Odry pokazują, że oceniany obszar zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń, a także gminy Cedynia nie odgrywa ważnej i kluczowej roli w tym okresie. Rejestrowane grupy żurawi, gęsi, czajek, szponiastych pokazują, że przez analizowany obszar nie przebiegają szlaki głównych przelotów, co ma miejsce kilka kilometrów dalej na południe i południowo-zachód. Również oceniany obszar nie leży na trasie głównych ciągów dolotowych na noclegowisko zlokalizowane w obrębie Kostrzyneckiego Rozlewiska.

Pola zlokalizowane w obrębie granic terenu objętego zmianą Studium nie są miejscem intensywnych żerowisk gęsi w trakcie ich migracji oraz łabędzi. W sezonie rozrodczym gniazdują tu pospolite gatunki ptaków specyficznych dla upraw polowych, lokalnych zakrzaczeń i zadrzewień. Stwierdzono tu jako najcenniejszy lęgowy gatunek obecność przepiórki oraz gąsiorka ujętego na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Gąsiorek gniazdował na tym terenie w liczbie kilku par i był związany z lokalnymi zakrzaczeniami przydrożnymi (czyżniami) oraz śródpolnymi (kępami kilku krzewów).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Wielkości zarejestrowanych ptaków i innych kręgowców w trakcie prowadzonego tu monitoringu nie stawiają tego terenu w randze obszarów szczególnie ważnych dla fauny.

Przeprowadzone wiosną, latem, jesienią, zimą i wiosną 2009 – 2010 i wcześniej lustracje terenowe prowadzone nocą świadczą, że analizowany teren nie jest miejscem licznego występowania nietoperzy. Stwierdzono tu pospolite gatunki nietoperzy, chronione, jednakże nie ujęte na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Nie występowały one tu szczególnie licznie. W trakcie jednej nocnej kontroli rejestrowani na transekcje max. kilka polujących nietoperzy.

Tereny objęte zmianą Studium w gminie Moryń i Cedynia nie wskazano jako obszarów cennych dla fauny, oznaczonych w waloryzacji przyrodniczej symbolem „OC”.

Z tych też powodów terenu objętego zmianą w Studium nie włączono do żadnej z ostoi ptasich i siedliskowych leżących w gminach Moryń i Cedynia.

Realizacja farmy elektrowni wiatrowych, na bazie dotychczas zebranych informacji, wydaje się być bezpieczna dla bezpieczeństwa ptaków migrujących wzdłuż doliny Odry oraz ptaków dolatujących do niej z obszaru Pojezierza Myśliborskiego. Doświadczenia zebrane na innych farmach elektrowni wiatrowych, w tym zlokalizowanych w obrębie obszarów Natura 2000, pokazuje że tego rodzaju instalacje zlokalizowane poza głównymi korytarzami wędrówek ptaków nie stwarzają większych zagrożeń w migracji tych zwierząt. Budowane obecnie konstrukcje elektrowni wiatrowych, ze względu na swoją wysokość, stwarzają dogodne warunki dla występowania pod nimi, w tym gniazdowania i żerowania, nawet rzadkich gatunków ptaków, bez uszczerbku dla nich. Prowadzone w obrębie farm elektrowni wiatrowych obserwacje nad migrującymi ptakami, w tym przy użyciu radaru i innego specjalistycznego sprzętu, pokazuje że pierwszych latach po wybudowaniu farmy ginąć może do 0,01% przelatujących przez nią ptaków. W kolejnych latach ta wielkość jeszcze zmniejsza się. Należy podkreślić, że budowa farmy elektrowni wiatrowych praktycznie nie ogranicza liczby gniazdujących na danej powierzchni ptaków zaliczanych do skowronków, trznadli czy pliszek.

Natomiast przekształcenie obszaru objętego zmianą studium pod kopalnię kruszywa całkowicie przekształci i zmieni możliwość wykorzystania tego terenu przez zwierzęta. Ta sytuacja nie wydaje się tak ważna dla fauny, gdyż straty w składzie fauny będą dotyczyły przede wszystkim gatunków pospolitych lub średniolicznych. Natomiast wydaje się niebezpieczna dla cennych siedlisk fauny zlokalizowanych w sąsiedztwie takiego przedsięwzięcia. Tego rodzaju inwestycja wydaje się być niekorzystna dla siedlisk wodno-błotnych zlokalizowanych w bliższym lub dalszym sąsiedztwie. Takim przykładem są zbiorniki wodne w obrębie rezerwatu przyrody „Jeziora Siegniewskie”.

Należy także nadmienić, że najbliższa strefa ochronna wyznaczona dla zachowania siedlisk ptaków chronionych strefowo znajduje się w odległości ca. 4 – 5 km od granic zmiany Studium, a więc w znacznym oddaleniu.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że skala przekształceń dotyczących budowy farmy elektrowni wiatrowych należy ocenić co najwyżej jako oddziaływanie nieznacznie negatywne, ustępujące (-1). Dotyczy to możliwości wycinki czyżni będących siedliskiem gąsiorka i kilku innych gatunków ptaków, które jednak po zakończeniu budowy mogą być odtworzone.

Natomiast stworzenie kopalni kruszywa diametralnie zmieni lokalne warunki w zakresie oddziaływania na wody podziemne, co może bezpośrednio rzutować na siedliska przyrodnicze ujęte na liście załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz siedliska cennych gatunków zwierząt, w tym ujętych na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej i liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, występujące np. w dolinie Słubi lub na terenach Lasów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Mieszkowickich w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą w Studium. Stąd potencjalny wpływ tego planu należy ocenić jako wpływ który może okazać się bardzo poważny (-3), prowadzący do przekształceń w obrębie tego parametru, powodujących zanik siedlisk cennych gatunków zwierząt.

10.10. Wpływ na sieć obszarów chronionych oraz różnorodność przyrodniczą

W granicach gminy Moryń oraz Cedynia elementami budującymi system obszarów chronionych są ustanowione i planowane do ustanowienie formy ochrony przyrody wymienione w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880). Do tego systemu należy zaliczyć także inne obszary objęte ochroną na podstawie innych ustaw, o ile celem ich powołania była ochrona zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych.

W granicach obszaru gminy Moryń i Cedynia znajdują się obecnie następujące formy ochrony przyrody, ustanowione na podstawie w/w ustawy o ochronie przyrody:

- Cedyński Park Krajobrazowy,
- obszary Natura 2000,
- rezerwaty przyrody,
- użytki ekologiczne,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- pomniki przyrody,
- stanowiska chronionych grzybów, flory i fauny.

Teren objęty zmianą Studium w gminie Moryń i Cedynia, a stykające się ze sobą, przeznaczone pod farmy elektrowni wiatrowych to obszar, gdzie nie są zlokalizowane żadne wyznaczone formy ochrony przyrody. Również w ich granicach nie wskazano żadnych projektów i propozycji takich form.

Natomiast oba te obszary stykają się z granicą stoi ptasiej Dolina Dolnej Odry PLB 320003 i ostoi siedliskowej Dolna Odra PLH 320037. Również leżą w odległości 1,2 km od granicy kolejnej ostoi Natura 2000 Ostoi Cedyńskiej PLB 320017. Jednakże przeprowadzona w 2009 r. procedura inwentaryzacji w ramach opracowania pt. „Operat szczegółowy wraz z projektem planu ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003 w województwie zachodniopomorskim” przygotowanego na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody przez Zachodniopomorski Konsorcjum Przyrodnicze (2009) wskazuje, że teren wskazany w zmianie Studium gminy Moryń nie stanowi terenu ważnego dla funkcjonowania tych ostoi.

Ponadto doświadczenie z funkcjonowania farm elektrowni wiatrowych oraz wiedza o zasobach i uwarunkowaniach przyrodniczych terenów objętych w obu gminach zmiana Studium pokazuje, że wybudowanie i uruchomienie farmy elektrowni w tym miejscu, w odległości kilku kilometrów od dna doliny Odry, nie będzie miało niekorzystnego wpływu na zasoby przyrodnicze i funkcjonowanie tych ostoi Natura 200, jak i innych wyznaczonych i projektowanych form ochrony przyrody leżących w gminie Moryń, Cedynia, Mieszkowice i Chojna. Dowodem, poprzez analogie, na niewielkie (nieistotne) oddziaływanie farm elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na obrzeżu doliny Odry na migrujące ptaki i nietoperze, są liczne farmy elektrowni wybudowane w ostatnich kilku latach po stronie niemieckiej.

Z kolei wybudowanie nowej kopalni, tj. powiększenie już istniejącej może być nieobojętne dla siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt chronionych w ramach Natura 2000.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że skala przekształceń dotyczących budowy farmy elektrowni wiatrowych należy ocenić jako oddziaływanie neutralne dla obszarów chronionych, gdyż nie emitują one żadnych czynników, które zagroziłyby tym obszarom, w tym ostojom Natura 2000.

Natomiast budowa i uruchomienie kopalni kruszywa może być nieobojętne dla funkcjonowania w stanie niezmienionym siedlisk przyrodniczych ujętych na liście załącznika I Dyrektywy Siedliskowej występujących np. w dolinie Słubi lub na terenach Lasów Mieszkowickich w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą w Studium. Stąd potencjalny wpływ tego planu należy ocenić jako wpływ niekorzystny (-2), prowadzący do przekształceń w obrębie tego parametru.

10.11. Obiekty i zasoby przyrodnicze chronione na podstawie innych ustaw

Również chronionymi obszarami ze względu na występujące walory przyrodnicze w gminie Moryń i Cedynia jest zieleń zabytkowa, np. parkowa, w tym objęta ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Przeprowadzona analiza pokazuje, że zmiana Studium nie powoduje pogorszenie w tym zakresie. Najbliższy park podworski zlokalizowany jest w obrębie wsi Żelichów.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że realizacja zmiany Studium w zakresie budowy należy ocenić jako neutralne dla obiektów i zasobów przyrodniczych chronionych na podstawie innych ustaw niż ustawa o ochronie przyrody.

10.12. Wpływ na korytarze ekologiczne

Są naturalnymi łącznikami pomiędzy izolowanymi fragmentami środowiska przyrodniczego, obejmującymi różne ekosystemy, będące siedliskami wielu gatunków fauny. Mają duże znaczenie dla populacji poszczególnych gatunków zwierząt, poprzez zachowanie ich siedlisk oraz umożliwienie migracji. Takie łączniki tworzą cieśniny, rzeki, doliny rzek, małe cieki, ciągi jezior, podmokłe obniżenia, bagna, torfowiska, wąskie pasy lasów lub zadrzewień.

Obszar zmiany Studium leży w sąsiedztwie doliny Odry, co zaznaczono na załączonej rycinie.

Przedstawiona rycina pokazuje, że zmiana Studium nie będzie powodować pogorszenia funkcji pełnionych przez poszczególne korytarze leżące w obrębie gminy Moryń, Cedynia, Mieszkowice, czy Chojna.

Wnioski:

Treść zmiany Studium w odniesieniu do korytarzy ekologicznych nie będzie negatywnie oddziaływać na ich stan i pełnioną przez nie funkcje.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że realizacja zakładanych planów w ramach Studium należy ocenić jako neutralne dla korytarzy ekologicznych.

10.13. Wpływ na krajobraz naturalny

Na tym etapie realizacji zmiany Studium oddziaływanie będzie bardzo się zmieniało i będzie wprost proporcjonalne z zaawansowaniem realizacji zadań wynikających z Studium.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

W granicach terenu objętego zmianą Studium budowa farmy, jak i nowej kopalni spowoduje znaczne przekształcenie w lokalnym krajobrazie.

W tej sytuacji należy stwierdzić, że oddziaływanie na lokalny krajobraz będzie miało miejsce. Natomiast wpływ na krajobraz naturalny gminy Moryń oraz Cedynia będzie ściśle uzależniony od warunków pogodowych, typów użytych konstrukcji oraz materiałów do ich pomalowania. Te elementy będą powodowały zmniejszenie lub zwiększenie widoczności tych konstrukcji w krajobrazie tych gmin. Mając jednakże na uwadze, że teren obu gmin jest znacznie pofalowany, stąd można sądzić że z wielu miejsc poszczególne konstrukcje nie będą widoczne.

Realizacja kopalni będzie miała głównie wpływ na lokalny krajobraz.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że realizacja zakładanych planów w Studium co najwyżej może oddziaływać na krajobraz w sposób nieznacznie negatywny w przypadku planów realizacji eksploatacji kruszywa (-1), a w przypadku farmy elektrowni wiatrowych wpływ niekorzystny (-2).

10.14. Oddziaływanie na dobra materialne, zabytki i krajobraz kulturowy

W granicach Studium wyznaczonych jest kilkadziesiąt stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych WI i WIII. Natomiast brakuje tu wyznaczonych stref: strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, strefy „E” ochrony ekspozycji, a także strefy „K” ochrony zabytkowego krajobrazu.

Realizacja każdego z planów ujętych w zmianie Studium będzie wymagała podjęcia działań ratunkowych,.

Wnioski:

Zapisy zmiany Studium mogą spowodować negatywne oddziaływanie na dobra kultury materialnej. Niewątpliwie w tym względzie mniejsze negatywne oddziaływanie będzie miała realizacja farmy elektrowni wiatrowych. Stąd tę funkcję oceniono jako nieznaczny negatywny wpływ (-1), a eksploatację kruszyw jako negatywną (-2).

10.15. Wpływ na zdrowie i życie ludzi

Realizacja Studium nie będzie oddziaływać negatywnie na zdrowie i samopoczucie ludzi obecnie i w przyszłości, gdyż obiekty farmy byłyby zrealizowane z dala od osiedli ludzkich oraz poza głównymi drogami gminnymi, czy powiatowymi.

Podobna sytuacja będzie dotyczyć planu eksploatacji kruszyw.

Wnioski:

Reasumując, należy stwierdzić, że oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi należy ocenić jako neutralne.

10.16. Oddziaływanie w zakresie gospodarki odpadami

W trakcie realizacji planów wynikających z Studium wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną powstawać będą odpady. Będą to głównie odpady budowlane. W trakcie eksploatacji powstawać będzie odpady związane z pracą poszczególnych generatorów, m.in. zużyty olej z przekładni turbin. Jest to odpad niebezpieczny, który zgodnie z ustawą o odpadach wymaga bezwzględnego przestrzegania zasad gospodarki odpadami.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

W przypadku realizacji planu zmierzającego do eksploatacji kruszyw wystąpi produkcja odpadów poprodukcyjnych powstałych w trakcie sortowania kopaliny. Jednakże ten odpad będzie mógł być wykorzystany do rekultywacji wyrobiska.

Wnioski:

Zapisy zmiany Studium obligują użytkownika obiektu do prowadzenia właściwej gospodarki w zakresie odpadów. O ile będą przestrzegane procedury określone w przepisach w zakresie odpadów na etapie użytkowania parku wiatrowego skutki realizacji zmiany Studium w zakresie gospodarki odpadami należy ocenić jako neutralne.

To także odnosi się do projektu kopalni kruszyw.

10.17. Oddziaływanie w zakresie gospodarki ściekowej

Obszar zmiany Studium nie będzie miejscem intensywnej produkcji ścieków bytowych związanych z pracującymi tu osobami.

Wnioski:

Reasumując należy stwierdzić, że na etapie realizacji i użytkowania obiektów przewidzianych w Studium skutki ich realizacji w zakresie ścieków należy ocenić jako nieznacznie negatywne (-1).

10.18. Oddziaływanie w zakresie klimatu akustycznego

Najistotniejszymi źródłami hałasu, kształtującymi klimat akustyczny obszaru objętego planem są lub będą:

- transport drogowy,
- pracujące maszyny wydobywcze, łamarki kamieni, itp.,
- pracujące elektrownie wiatrowe.

Teren opracowania, zgodnie z obowiązującymi przepisami podlega ochronie akustycznej.

Analiza zapisów zmiany Studium oraz map do nich pokazuje, że ze względu na znaczne oddalenie obszaru zmiany Studium od zabudowań mieszkalnych leżących w gminie Moryń i Cedynia (min. 500 metrów) zagrożenie przekroczenia norm hałasu wydaje się mało prawdopodobne.

Wnioski:

Można przyjąć, że oddziaływanie zmiany Studium na stan klimatu akustycznego zabudowań w gminie Moryń i Cedynia należy ocenić jako neutralne.

10.19. Oddziaływanie w zakresie promieniowania elektromagnetycznego

Za znaczącą emisję promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego należy uznać emisję z linii i stacji elektromagnetycznych o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym, a także generatorów prądu. Realizacja obu przedsięwzięć ujętych w zmianie Studium będzie dla mieszkańców wsi w obu gminach bez znaczenia.

Wnioski:

Realizacja zapisów Studium nie będzie rodzić znaczących zagrożeń dla ludzi mieszkających w pobliskich wioskach w zakresie oddziaływania promieniowania

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

elektromagnetycznego niejonizującego. Tak więc oddziaływanie Studium w zakresie planowanych zmian należy ocenić jako neutralne.

10.20. Ocena skutków wystąpienia poważnej awarii

W trakcie realizacji i użytkowania obiektów przewidzianych w ramach Studium może dochodzić do zdarzeń, które będą owocować wystąpieniem awarii technicznych.

W wypadku wystąpienia takiej awarii może nastąpić zagrożenie dla zdrowia i życia osób pracujących na terenie zmiany Studium. Również skutkiem takiej awarii może być zanieczyszczenie gleby lub wód podziemnych. Jednakże przy prawidłowej eksploatacji i zabezpieczeniu tych instalacji jest to mało prawdopodobne.

Wnioski:

Reasumując należy stwierdzić, że realizacja Studium w zakresie możliwości wystąpienia poważnej awarii należy ocenić jako mało prawdopodobne, czyli neutralne.

10.21. Oddziaływanie transgraniczne

Przewidywane rodzaje i ilości emisji i oddziaływań, wynikających z budowy i użytkowania obiektów budowlanych i infrastruktury przewidzianych w zmianie Studium, pomimo bliskości położenia od granicy państwowej (ca. 6 km), nie będzie dochodzić do transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Wnioski:

Reasumując należy stwierdzić, że realizacja Studium w zakresie transgranicznego oddziaływania na środowisko należy ocenić jako neutralne.

10.22. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Obszar Studium pozostaje od stuleci w rolniczym użytkowaniu. Od kilkunastu lat tereny leżące w bezpośrednim sąsiedztwie terenu zmiany Studium są wykorzystywane dla eksploatacji złoża kruszywa „Skotnica”.

Teren objęty zmianą Studium gminy Moryń, podobnie jak zmianą Studium gminy Cedynia nie jest miejscem cennym z punktu widzenia przyrodniczego.

W tej sytuacji kontynuacja funkcji rolniczej z dopuszczeniem funkcji produkcji energii jest działaniem, które należy uznać za kontynuację dotychczasowego użytkowania. Przeprowadzona ocena pod względem 21 w/w parametrów pokazuje, że byłaby ona mało groźna dla uwarunkowań środowiskowych i przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

Również realizacja zapisów związanych z eksploatacją udokumentowanych i perspektywicznych złóż kruszyw należałoby w dzisiejszej sytuacji zaliczyć do działalności zgodnej z działalnością prowadzoną w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą Studium. Jednakże oddziaływanie tego przedsięwzięcia wydaje się być znacznie bardziej obciążone zagrożeniami dla środowiska i elementów przyrody ożywionej niż realizacja farmy elektrowni wiatrowych.

Wydobycie kruszyw może wiązać się z zagrożeniami dla cennych siedlisk przyrodniczych, w tym chronionych siedlisk przyrodniczych, w tym być może priorytetowych, a także dla siedlisk gniazdowania ptaków ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Również należy podkreślić, że skutek eksploatacji kruszywa bezpowrotnie

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

zostaną przekształcone pola, drogi śródpolne z czynnikami, zakrzaczenia, małe śródpolne oczka, składające się na ekosystem pól tej gminy.

Stąd wpływ zmiany Studium w zakresie realizacji farmy elektrowni wiatrowych, przy jednoczesnym zachowaniu gospodarki rolnej oceniono jako wpływ korzystny (+2). Należy także mieć na uwadze, że wiatraki są elementem ściśle związanym z terenami rolniczymi.

Natomiast realizację zmiany Studium w zakresie eksploatacji kruszyw jako negatywnie duży (-3), prowadzący do degradacji struktury pól, trwałości krajobrazu rolniczego.

11. Łączna ocena oddziaływań zmiany Studium na środowisko we wzajemnym oddziaływaniu (powiązaniu)

Dla oceny wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem zasobów przyrodniczych, zdrowia i życia ludzi, walorów krajobrazowych i kulturowych, zastosowano wskaźnikową (punktową) metodę (w skali 9-cio stopniowej). Została ona dokładnie scharakteryzowana w rozdziale powyżej.

Ocenę tę odnoszono do całej gamy parametrów środowiskowych i przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych omówionych powyżej.

Ocena oddziaływania na środowisko w związku z ustaleniami Studium			
L.p	Parametry środowiska. Możliwe oddziaływanie w zakresie:	zmiana Studium – farma elektrowni wiatrowych	zmiana Studium - kopalnia kruszyw
1.	oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i zasoby geologiczne	-1	-4
2.	oddziaływanie w zakresie uwarunkowań geotechnicznych	0	-4
3.	oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe	0	-4
4.	oddziaływanie na stan powietrza atmosferycznego	0	-1
5.	wpływ w zakresie klimatu i bioklimatu	0	0
6.	oddziaływanie w zakresie użytkowania i wykorzystania powierzchni ziemi	-1	-4
7.	oddziaływanie na gleby oraz gospodarkę rolną	-1	-4
8.	wpływ na siedliska przyrodnicze i florę	-1	-3
9.	wpływ na faunę	-1	-3
10.	wpływ na sieć obszarów chronionych oraz różnorodność przyrodniczą	0	-2
11.	obiekty i zasoby przyrodnicze chronione na podstawie innych ustaw	0	0
12.	wpływ na korytarze ekologiczne	0	0
13.	wpływ na krajobraz naturalny	-2	-1
14.	oddziaływanie na dobra materialne, zabytki i krajobraz kulturowy	-1	-2
15.	wpływ na zdrowie i życie ludzi	0	0

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

16.	oddziaływanie w zakresie gospodarki odpadami	0	0
17.	oddziaływanie w zakresie gospodarki ściekowej	-1	-1
18.	oddziaływanie w zakresie klimatu akustycznego	0	0
19.	oddziaływanie w zakresie promieniowania elektromagnetycznego	0	0
20.	ocena skutków wystąpienia poważnej awarii	0	0
21.	oddziaływanie transgraniczne	0	0
22.	ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi	+2	-3
Razem		-7	- 36

Uzyskana końcowa suma punktów dla poszczególnych parametrów dla tego etapu jest następnie dzielona przez liczbę ocenianych parametrów. W ten sposób obliczono wielkość wskaźnika oddziaływania.

Przedmiot oceny	Wielkość wskaźnika oddziaływania	Typ oddziaływania	Opis
zmiana Studium – farma elektrowni wiatrowych	-0,318	-I	oddziaływanie nieznacznie negatywne, oddziaływanie nieznacznie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować;
zmiana Studium - kopalnia kruszyw	-1,636	-II	oddziaływanie negatywne, oddziaływanie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące trwale negatywne skutki;

Podsumowując wyniki niniejszej oceny należy stwierdzić, że oddziaływanie zmiany Studium w zakresie budowy farmy elektrowni wiatrowych z dzisiejszej perspektywy zostało określone jako oddziaływanie na poziomie „-I”, a więc oddziaływanie nieznacznie negatywne, pogarszające czasowo warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, niosące czasowe negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego.

Natomiast zmiana Studium w zakresie eksploatacji kruszyw może powodować oddziaływanie, które zostało określone jako oddziaływanie na poziomie „-II”, a więc oddziaływanie negatywne, oddziaływanie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące trwale negatywne skutki.

W tej sytuacji zapisy zmiany Studium w zakresie farmy elektrowni wiatrowych powinny w granicach określonych uchwałą Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. mieć priorytet przed ustaleniami obejmującymi eksploatację kruszyw. Dotyczy to wyboru kierunku zagospodarowania.

12. Ocena projektu zmiany Studium pod względem zgodności z przepisami prawa ochrony środowiska, a w szczególności ograniczeniami zawartymi w aktach o utworzeniu obszarów i obiektów chronionych oraz w planach ochrony oraz ocena projektu zmiany Studium pod względem skutków dla istniejących i projektowanych form ochrony przyrody

Teren zmiany Studium leży poza granicami wyznaczonych obszarów chronionych ustanowionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, tj. poza ostojami Natura 2000 i Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym. Obszary te nie posiadają zatwierdzonych planów ochrony. W tej sytuacji nie można stwierdzić zgodności czy niezgodności tych planów z ustaleniami zmiany Studium oraz ich dopuszczalność. Natomiast analizowana zmiana Studium leży w granicach otuliny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Przeprowadzona powyżej ocena zmiany Studium wykazała, że:

- 1) zmiana ta w zakresie eksploatacji kruszyw może rzutować na chronione siedliska przyrodnicze ujęte na liście załącznika I tzw. Dyrektywy Siedliskowej leżące w obrębie ostoi siedliskowej Natura 2000 Dolna Odra PLH 320017. Wśród nich negatywne skutki mogą dotyczyć siedlisk priorytetowych. W tej sytuacji wystąpią przesłanki określona w art. 33 ustawy o ochronie przyrody odnośnie możliwości realizacji tego planu jako niekorzystnie oddziaływującego. Ostateczne zweryfikowanie tej kwestii wymaga przeprowadzenia kolejnych procedur. Natomiast realizacja farmy elektrowni wiatrowej nie będzie negatywnie oddziaływać na chronione siedliska przyrodnicze położone w obrębie obszarów Natura 2000.
- 2) oceniono, że zapisy Studium po zmianie mogą także spowodować negatywne oddziaływania na siedliska gatunków zwierząt ujętych w liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej, a także liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony których wyznaczono lub wskazano do wyznaczenia ostoję ptasie i siedliskowe Natura 2000 zlokalizowane w granicach m.in. gmin Moryń i Cedynia. Dotyczy to zmiany odnoszącej się do eksploatacji kruszyw. W tej sytuacji wystąpią przesłanki określona w art. 33 ustawy o ochronie przyrody odnośnie możliwości realizacji tego planu jako niekorzystnie oddziaływującego. Ostateczne zweryfikowanie tej kwestii wymaga przeprowadzenia kolejnych procedur.

Natomiast realizacja farmy elektrowni wiatrowej nie będzie negatywnie oddziaływać na siedliska ptaków ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej a także liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Oceniono także że zmianą Studium gminy Cedynia łącznie ze zmianą Studium gminy Moryń, a odnoszące się do planów realizacji dwóch farm elektrowni wiatrowych planowanych w sąsiedztwie wsi Żelichów, nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na zachowanie walorów obszarów ostoi ptasich Natura 2000 oraz funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w tym korytarza Doliny Odry Południowy.

- 3) oceniono, że realizacja tego planu w zakresie eksploatacji kruszyw będzie miała wpływ na zmniejszenie bioróżnorodności obszaru objętego zmianą oraz może mieć negatywny wpływ na zmniejszenie bioróżnorodności terenów leżących w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą Studium.

Natomiast oceniono, że realizacja zamiaru produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych nie spowoduje zaniku siedlisk wykorzystywanych przez chronione i cenne gatunki roślin i zwierząt.

- 4) realizacja projektu zmiany dotycząca produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych przyczynia się do ograniczenia wykorzystania zasobów nieodnawialnych

oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych, co jest działaniem na rzecz ochrony bioróżnorodności. Natomiast realizacja projektu eksploatacji kruszyw nie będzie miała bezpośrednio takiego korzystnego oddziaływania.

- 5) oceniono, że oddziaływanie planu eksploatacji kruszyw może pozostawić trwałe skutki dla środowiska naturalnego oraz zasobów przyrodniczych. Natomiast realizacja zamiaru produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych co najwyżej będzie niosła za sobą okresowe pogorszenie dla stanu środowiska, krajobrazu oraz zasobów przyrodniczych, które jednak będą z czasem zanikać lub ulegać redukcji. Dlatego też w ostatecznej wersji projektu zmiany Studium postanowiono w granicach zmiany Studium preferować rozwój energetyki wiatrowej opartej o wykorzystanie źródeł odnawialnych przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum funkcji eksploatacji kruszyw.

13. Ocenę projektu zmiany Studium w zakresie trafności lokalizacji terenów pod farmę elektrowni wiatrowych

Zapisy uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń wskazują, że teren objęty tą procedurą byłby przede wszystkim wykorzystany dla trzech celów, tj. pozyskania (eksploatacji) złóż kruszyw, kontynuacji użytkowania rolniczego oraz funkcji produkcyjnych służących pozyskaniu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Jednakże analizując tekst zmiany tego Studium należy stwierdzić, że w porównaniu z zapisami w/w uchwały, zaznaczyła się zmiana punktu ciężkości kierunków zagospodarowania przestrzennego. W uchwale z 2008 r. jako przedmiot zmiany Studium było przekształcenie obszarów o funkcji rolniczej w tereny o funkcji:

- terenów górniczych, gdzie miała być prowadzone wydobywanie kruszyw oznaczonych symbolem PGE,
- obiektów produkcyjnych - farma (miejsce lokalizacji elektrowni wiatrowych) oznaczonych symbolem PE,
- terenów infrastruktury technicznej, oznaczonych symbolem E, gdzie nadal zostanie utrzymana także funkcja rolnicza.

Wszystkim tym funkcjom nadano równe priorytety.

W ocenianej obecnie zmianie Studium priorytety zostały zmienione. Pierwszoplanowe są funkcje związane z kontynuacją rolnictwa oraz produkcją energii elektrycznej. Natomiast funkcja obiektów produkcyjnych oznaczona w uchwale z 2008 r. symbolem PE zeszła na dalszy plan. Reasumując należy stwierdzić, że funkcja służąca eksploatacji kruszyw w projekcie zmiany Studium została zmarginalizowana.

Analizując kwestię tej lokalizacji elektrowni wiatrowych w ramach FEW Żelichów należy mieć na uwadze, że stanowią ona fragment jednej dużej farmy elektrowni wiatrowej zlokalizowanej po obu stronach granicy gmin Moryń i Cedynia. Stąd poniżej przedstawiono wyniki analizy w zakresie trafności lokalizacji planowanej farmy elektrowni wiatrowej z uwzględnieniem walorów fizjograficznych i przyrodniczych występujących w obu tych gminach. W tej analizie przyjęto za projektem zmiany Studium koncepcję zasięgu granic FEW Żelichów oraz roboczy układ rozkładu lokalizacji poszczególnych elektrowni. Informacje te wykorzystano w procedurze niniejszej oceny.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYN**

Tabela. Zestawienie parametrów określających stopień rozpoznania składu gatunkowego fauny kręgowców obszaru planowanej FEW Żelichów (w obrębie terenu wskazanego pod tę farmę¹ i w jej otoczenia² – ocena kwalifikacyjna.

	Parametry	wartość przeliczeniowa parametru	
		dobry ³	średni ⁴ niski ⁵
1.	Oceniany stopień rozpoznania składu fauny płazów i gadów i jej siedlisk bytowania w obrębie lokalizacji farmy	1	
2.	Oceniany stopień rozpoznania składu awifauny i jej siedlisk bytowania w obrębie lokalizacji farmy	1	
3.	Oceniany stopień rozpoznania składu chiropterofauny i jej siedlisk bytowania w obrębie lokalizacji farmy	1	3
4.	Oceniany stopień rozpoznania składu fauny płazów i gadów poza strefą inwestycyjną lokalizacji farmy	1	
5.	Oceniany stopień rozpoznania składu awifauny poza strefą inwestycyjną lokalizacji farmy	1	
6.	Oceniany stopień rozpoznania składu chiropterofauny poza strefą inwestycyjną lokalizacji farmy	4	3
RAZEM punkty		4	6
Wartość średnia		10 pkt / 6 = 1,67	

¹ obejmuje powierzchnię przewidzianą w 7 mpzp

² strefa kontrolna na obszarze ca. 100 km² – poza strefą inwestycyjną FEW Żelichów (około 80 km²);

³ co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt

⁴ co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt

⁵ co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Tabela. Zestawienie parametrów określających występującą faunę obszaru planowanej FEW Żelichów – ocena kwalifikacyjna.

Parametry - analiza i ocena lokalizacji FEW (jej poszczególnych powierzchni analitycznych) w odniesieniu do zarejestrowanych walorów przyrodniczych lub prognozowanych w odniesieniu do średniej wartości parametru, określonego w skali kraju lub regionu	wartość przeliczeniowa parametru		
	niskie ⁶	średnie ⁷	wysokie ⁸
1. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie wszystkich lęgowych ptaków	1		
2. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków nie wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej	1		
3. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków innych, jak drapieżne, a wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej	1		
4. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków drapieżnych wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej	1		
5. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków wymienionych na liście Polskiej czerwonej księgi zwierząt (Głowaciński 2001)	1		
6. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie niełgowych ptaków wymienionych na liście Polskiej czerwonej księgi zwierząt (Głowaciński 2001)	1		
7. Występowanie gatunków gniazdujących kolonijnie	1		
8. Oceniane lub prognozowane występowanie pozalegowych koncentracji żerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie koczowisk	1		
9. Oceniane lub prognozowane występowanie pozalegowych koncentracji noclegowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie koczowisk	1		
10. Oceniane lub prognozowane liczebność migrantów w zakresie natężenie wykorzystania przestrzeni powietrznej w godzinach dziennych		3	
11. Oceniane lub prognozowane liczebność migrantów w zakresie natężenie wykorzystania przestrzeni powietrznej w godzinach nocnych	1		
12. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie przelotnych ptaków drapieżnych	1		
13. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie przelotnych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie migracji	1		

⁶ co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt;

⁷ co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt;

⁸ co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt;

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

14. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie przelotnych ptaków siewkowych w okresie migracji	1	
15. Oceniane lub prognozowane występowanie koncentracji żerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie migracji	1	
16. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie wszystkich zimujących ptaków	1	
17. Oceniane lub prognozowane zagęszczenie zimujących ptaków drapieżnych wymienionych na liście zak. I Dyrektywy Ptasiej	1	
18. Oceniane lub prognozowane występowanie koncentracji żerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie zimowania	1	
19. Oceniane lub prognozowane występowanie koncentracji noclegowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie zimowania	1	
20. Pojawianie się w sezonie rozrodczym gatunków o niekorzystnym statusie ochronnym	1	
21. Pojawianie się poza sezonem rozrodczym gatunków o niekorzystnym statusie ochronnym	1	
22. Oceniane lub prognozowane występowanie gatunków zwierząt kręgowych, z wyłączeniem nietoperzy, ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej w różnych okresach fenologicznych	1	
23. Oceniane lub prognozowane występowanie gatunków nietoperzy ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej w różnych okresach fenologicznych	1	
RAZEM punkty	22	3
Wartość średnia	25 pkt / 23 = 1,09	

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Tabela. Zestawienie parametrów określających występującą faunę poza strefą lokalizacji terenów pod FEW Żelichów w obrębie gmin Moryń, Cedynia i Mieszkowice – ocena kwalifikacyjna.

	Prognozowane oddziaływanie	wartość przeliczeniowa parametru	
		niskie	wysokie
1.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie wszystkich lęgowych ptaków		3
2.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków nie wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej		3
3.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków innych jak drapieżne, a wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej		3
4.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków drapieżnych wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej		3
5.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie lęgowych ptaków wymienionych na liście Polskiej czerwonej księgi zwierząt (Głowaciński 2001)		3
6.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie nielegowych ptaków wymienionych na liście Polskiej czerwonej księgi zwierząt (Głowaciński 2001)	1	
7.	Występowanie gatunków gniazdujących kolonijnie	1	
8.	Oceniane lub prognozowane występowanie pozalęgowych koncentracji zerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie koczowisk		5
9.	Oceniane lub prognozowane występowanie pozalęgowych koncentracji noclegowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie koczowisk		5
10.	Oceniane lub prognozowane liczebność migrantów w zakresie natężenia wykorzystania przestrzeni powietrznej w godzinach dziennych		3
11.	Oceniane lub prognozowane liczebność migrantów w zakresie natężenia wykorzystania przestrzeni powietrznej w godzinach nocnych		5
12.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie przelotnych ptaków drapieżnych		3
13.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie przelotnych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie migracji		3
14.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie przelotnych ptaków siewkowych w okresie migracji		3
15.	Oceniane lub prognozowane występowanie koncentracji zerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie migracji		5
16.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie wszystkich zimujących ptaków		5
17.	Oceniane lub prognozowane zagęszczenie zimujących ptaków drapieżnych wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej		5

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

18. Oceniane lub prognozowane występowanie koncentracji zerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie zimowania				5
19. Oceniane lub prognozowane występowanie koncentracji noclegowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie zimowania				5
20. Pojawianie się w sezonie rozrodczym gatunków o niekorzystnym statusie ochronnym			3	
21. Pojawianie się poza sezonem rozrodczym gatunków o niekorzystnym statusie ochronnym			3	
22. Oceniane lub prognozowane występowanie gatunków zwierząt kręgowych, z wyłączeniem nietoperzy, ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej w różnych okresach fenologicznych			3	
23. Oceniane lub prognozowane występowanie gatunków nietoperzy ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej w różnych okresach fenologicznych	1			
RAZEM	3		36	40
Wartość średnia	79 pkt / 23 = 3,43			

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Tabela. Zestawienie parametrów określających położenie obszaru FEW Żelichów w odniesieniu do obszarów cennych przyrodniczo – ocena kwalifikacyjna.

Parametr – położenie FEW – strefy inwestycyjnej w stosunku do cennych obszarów faunistycznych	wartość przeliczeniowa parametru		
	bliskie 0,1- 1,0 km ⁹	średnie 1,0 – 5,0 km ¹⁰	odległe powyżej 5,0 km ¹¹
1. Odległości od wyznaczonych Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000	5		
2. Odległości od ostoi ptaków o znaczeniu europejskim (IBA)			1
3. Odległości od Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk projektowanych do utworzenia na mocy Dyrektywy Siedliskowej	5		
4. Odległości od Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk projektowanych do utworzenia na mocy Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony lokalnych populacji nietoperzy określonych w SDF jako A, B lub C			1
5. Odległości od parków narodowych			1
6. Odległości od rezerwatów przyrody utworzonych dla ochrony ptaków			1
7. Odległości od rezerwatów przyrody utworzonych dla ochrony nietoperzy			1
8. Odległości od rezerwatów przyrody utworzonych dla ochrony innych celów niż ochrona ptaków lub nietoperzy			1
9. Odległości od parków krajobrazowych	5		
10. Odległości od obszarów Konwencji Ramsar			1
11. Odległości od strefy wybrzeża morskiego Bałtyku, mierzei lub półwyspów			1
12. Odległości od dolin dużych rzek, ważnych dla ptaków mokradeł i zbiorników wodnych			1
13. Położenie na terenie lub w pobliżu przełęczy			1
14. Odległość od stref ochronnych powołanych dla ochrony tzw. „gatunków strefowych” (wskazanych w zał. 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 28.09.2004; Dz.U. 220, poz. 2237)		3	
15. Położenie w stosunku do korytarzy migracji i tras migracji długodystansowej o znaczeniu międzynarodowym		3	
16. Położenie w stosunku do korytarzy migracji i tras migracji długodystansowej o znaczeniu regionalnym		3	
RAZEM punkty	15	9	10
Wartość średnia	34 pkt / 16 = 2,13		

⁹ 0,1 – 1,0 km co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt;

¹⁰ 1,0 – 5,0 km co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt;

¹¹ powyżej 5 km co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt;

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Tabela. Zestawienie parametrów odzwierciedlających prognozowane wpływy projektu FEW Żelichów na różnorodność bogactwa gatunkowego fauny w obrębie strefy inwestycyjnej – ocena kwalifikacyjna.

	wartość przeliczeniowa parametru		
	niskie ¹²	średnie ¹³	wysokie ¹⁴
Prognozowane oddziaływanie			
1. Oceniane lub prognozowane oddziaływanie FEW w zakresie bogactwa gatunkowego zwierząt kręgowych w okresie rozrodczym	1		
2. Oceniane lub prognozowane oddziaływanie FEW w zakresie bogactwa gatunkowego zwierząt kręgowych w okresie pozarozrodczym	1		
RAZEM	2		
Wartość średnia	2 pkt / 2 = 1		

Tabela. Zestawienie parametrów odzwierciedlających prognozowane wpływy projektu FEW Żelichów na różnorodność bogactwa gatunkowego fauny poza strefą inwestycyjną – ocena kwalifikacyjna.

	wartość przeliczeniowa parametru		
	niskie	średnie	wysokie
Prognozowane oddziaływanie			
1. Oceniane lub prognozowane oddziaływanie FEW w zakresie bogactwa gatunkowego zwierząt kręgowych w okresie rozrodczym	1		
2. Oceniane lub prognozowane oddziaływanie FEW w zakresie bogactwa gatunkowego zwierząt kręgowych w okresie pozarozrodczym	1		
RAZEM	2		
Wartość średnia	2 pkt / 2 = 1		

¹² co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt;

¹³ co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt;

¹⁴ co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt;

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Tabela. Zestawienie parametrów odzwierciedlających prognozowany wpływ projektu FEW Żelichów na różnorodność bogactwa gatunkowego szaty roślinnej, fauny, obszary cenne położone w obrębie strefy inwestycyjnej – ocena kwalifikacyjna.

	Prognozowane oddziaływanie	wartość przeliczeniowa parametru		
		niskie ¹⁵	średnie ¹⁶	wysokie ¹⁷
1.	Oddziaływanie grupy projektowanych turbin FEW na siedliska przyrodnicze	1		
2.	Oddziaływanie grupy projektowanych turbin FEW na chronione gatunki roślin	1		
3.	Oddziaływanie grupy projektowanych turbin FEW na rośliny ujęta na liście Polskiej czerwonej księgi roślin	1		
4.	Oddziaływanie na OSOP Natura 2000 (wynikające z odległości od granic obszaru i składu gatunkowego)	1		
5.	Oddziaływanie na inne powierzchniowe formy ochrony przyrody utworzone dla ochrony fauny (wynikające z odległości od granic obszaru i składu gatunkowego)	1		
6.	Oddziaływanie na inne powierzchniowe formy ochrony przyrody utworzone dla innych celów niż ochrona fauny (wynikające z odległości od granic obszaru i składu gatunkowego)	1		
7.	Możliwość występowania wąskich gardel szlaków migracyjnych w wyniku posadowienia FEW	1		
8.	Możliwość występowania wąskich gardel szlaków migracyjnych w wyniku posadowienia analizowanej FEW w połączeniu z innymi farmami posadowionymi lub realizowanymi w promieniu 10 km	1		
9.	Możliwy (przewidywany) spadek zagęszczeń dowolnego gatunku zwierząt w wyniku odstraszającego działania planowanej FEW	1		
10.	Możliwy (przewidywany) spadek zagęszczeń dowolnego gatunku zwierząt w wyniku odstraszającego działania planowanej FEW w połączeniu z innymi farmami posadowionymi lub realizowanymi w promieniu 10 km	1		
11.	Prawdopodobieństwo naruszenia korzystnego stanu ochrony występujących lokalnie ptaków wykorzystujących obszary Natura 2000 i należących do gatunków dla ochrony których powołano tenże obszar oraz występujących lokalnie gatunków wskazanych w Art. 4(1) DP	1		
12.	Prawdopodobieństwo wystąpienia i rozmiary ewentualnych kolizji ptaków z turbinami	1		
RAZEM		12		
Wartość średnia		12 pkt / 12 = 1,0		

¹⁵ co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt

¹⁶ co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt

¹⁷ co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Tabela. Zestawienie parametrów charakteryzujących obszar planowanej FEW Żelichów w odniesieniu do uwarunkowań fizjograficznych i technologicznych – ocena kwalifikacyjna.

Prognozowane oddziaływanie	wartość przeliczeniowa parametru		
	dominacja nieużytków, lasów, terenów wodno-błotnych, dużych zbiorników wód ¹⁸	mozaika siedlisk polnych pozostających w rolniczym wykorzystaniu ¹⁹	teren silnie zurbanizowany, intensywnie użytkowany rolniczo, sąsiedztwo ²⁰ siedlisk ludzkich
Struktura użytkowania terenu FEW		3	
RAZEM		3	
Wartość średnia	3 pkt / 1 = 3		
Prognozowane oddziaływanie	wartość przeliczeniowa parametru		
	bliskie 0,1- 1,0 km ²¹	średnie 1,0 – 5,0 km ²²	odległe powyżej 5,0 km ²³
1. Oceniane lub prognozowane odległości od istniejących farm elektrowni wiatrowych			1
2. Oceniane lub prognozowane odległości od innych projektów elektrowni wiatrowych			1
RAZEM			2
Wartość średnia	2 pkt / 2 = 1		

¹⁸ co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt

¹⁹ co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt

²⁰ co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt

²¹ 0,1 – 1,0 km co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt;

²² 1,0 – 5,0 km co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt;

²³ powyżej 5 km co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Tabela. Zestawienie parametrów charakteryzujących obszar planowanej FEW Żelichów i jego sąsiedztwa w odniesieniu do jego przekształcenia pod względem antropogenicznym i jego położenia względem innych farm elektrowni wiatrowych – ocena kwalifikacyjna.

Parametry	wartość przeliczeniowa parametru		
	niskie ²⁴	średnie ²⁵	wysokie ²⁶
1. Stopień przekształcenia terenu strefy inwestycyjnej przez człowieka		3	
2. Oceniane lub prognozowane oddziaływanie FEW związane ze strukturą użytkowania terenu	1		
RAZEM	1	3	
Wartość średnia	4 pkt / 2 = 2		

²⁴ co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt

²⁵ co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt

²⁶ co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Parametry	wartość przeliczeniowa parametru		
	niskie ²⁷	średnie ²⁸	wysokie ²⁹
1. Potencjalne lub empiryczne oddziaływanie grupy projektowanych turbin FEW na siedliska przyrodnicze	1		
2. Potencjalne lub empiryczne oddziaływanie grupy projektowanych turbin FEW na krajobraz ocenione na podstawie innych farm ³⁰		3	
RAZEM	1	3	
Wartość średnia	4 pkt / 2 = 2		

²⁷ co odpowiada wartości oceny w wysokości 1 pkt

²⁸ co odpowiada wartości oceny w wysokości 3 pkt

²⁹ co odpowiada wartości oceny w wysokości 5 pkt

³⁰ Projekty składające się z: 1 - 6 turbin - prawdopodobieństwo oddziaływania niskie; 7 – 15 turbin - prawdopodobieństwo oddziaływania średnie; powyżej 16 - prawdopodobieństwo oddziaływania wysokie;

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Dla sporządzenia końcowej oceny oddziaływania zsumowano wszystkie uzyskane średnie w ramach powyższych zestawień i podzielono je przez liczbę analizowanych zestawień. Wynik w ten sposób uzyskany zaprezentowano w poniższym zestawieniu.

Wielkość wskaźnika oddziaływania	Typ oddziaływania	Opis	Diagnoza
1,76	- I	działanie neutralne lub oddziaływanie nieznacznie negatywne, oddziaływanie nieznacznie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować;	lokalizacja farmy bardzo korzystna

Przeprowadzona analiza wskazuje, że lokalizacja FEW Żelichów została oceniona jako korzystna i możliwa do realizacji.

14. Ocena projektu zmiany Studium pod względem skuteczności ochrony różnorodności biologicznej

Realizacja zmiany Studium w zakresie eksploatacji kruszyw, jak to wyżej opisano, będzie powodować zauważalne umniejszenie zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności zasobów przyrodniczych.

Jednocześnie skutki realizacji zmiany Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych takich negatywnych skutków nie będą powodować.

15. Ocena projektu zmiany Studium pod względem właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania a pozostałymi terenami

Projekt zmiany Studium odnosi się do niewielkiego wycinka gminy Moryń, który w ca. 95% jest użytkowany rolniczo. Terenami o innych formach użytkowania są drogi gruntowe i ulepszone oraz obszar pod stacją przekaźnikową o wysokości 100 metrów. Również na tym terenie zlokalizowane są linie średniego napięcia oraz linie niskiego napięcia.

Teren charakteryzuje się przeciętnymi walorami przyrodniczymi, w tym pod względem uwarunkowań ornitologicznych i chiropterologicznych.

Na tym tle projekt zmiany Studium pod kątem dopuszczenia realizacji farmy elektrowni wiatrowych będzie właściwie sformułowany o ile w granicach zmiany utrzymane zostanie rolnicze wykorzystanie gruntu. Wówczas nowa funkcja będzie nawiązywać do dotychczasowej funkcji.

16. Ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Teren objęty niniejszą prognozą (oceną) charakteryzuje się obecnością dobrze funkcjonujących siedlisk zaliczanych do pochodzenia antropogenicznego, tym niemniej stwarzających warunki dla bytowania (rozrodu, żerowania, odpoczynku i zimowania) w ich obrębie kilkudziesięciu gatunków zwierząt, w tym ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Tego rodzaju siedliska w gminie Moryń, Cedynia i innych gminach powiatu gryfińskiego dominują. W granicach zmiany Studium brak jest szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych lub siedlisk cennych gatunków zwierząt. Siedliskiem wyróżniającym się są zadrzewienia starych drzew owocowych oraz zakrzaczenia przydrożne i śródpolne, które w wyniku realizacji zmiany Studium mogą ulec zniszczeniu w związku z realizacją dróg dojazdowych.

Brak realizacji zmiany Studium nie będzie negatywnie rzutował na stan środowiska w granicach wskazanych w Studium oraz w jego sąsiedztwie. Natomiast zmiana Studium w zakresie eksploatacji kruszyw spowodować mogą niekorzystne skutki dla terenów, w tym siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk cennych gatunków występujących w bliższym lub dalszym sąsiedztwie terenu objętego zmianą.

17. Ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

W przypadku uchwalenia zmiany Studium w zakresie eksploatacji kruszyw należy liczyć się z negatywnymi skutkami dla obszarów chronionych, a także siedlisk przyrodniczych i siedlisk bytowania cennych gatunków roślin i zwierząt.

Natomiast plan produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, tj. w ramach farmy elektrowni wiatrowych nie będzie niósł tego rodzaju zagrożeń dla obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

18. Ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany Studium

Obszar zmiany Studium leży:

- 1) poza przebiegiem krajowych i międzynarodowych korytarzy ekologicznych. Takim korytarzem jest dolina Odry,
- 2) poza granicami obszaru Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Analiza zapisów zmiany Studium wskazuje, że jego ustalenia wychodzą naprzeciw obowiązkowi ochrony siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt wskazanych przez Unię Europejską do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Również zapisy zmiany Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wychodzą naprzeciw Strategii Zrównoważonego Rozwoju, a także zobowiązań ekologicznych przyjętych w ramach Unii Europejskiej wyznaczających na 2020 rok cele ilościowe, tzw., "3x20%", tj. zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do roku 1990, zmniejszenie zużycia energii o 20% w porównaniu z prognozami dla UE na 2020 r., zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii do 20% całkowitego zużycia energii w UE i przyjętymi przez UE pakietem klimatyczno-energetyczny.

Analizowany projekt zmiany Studium uwzględnia fakt istnienia w sąsiedztwie Studium obszarów ostoi ptasiej oraz ostoi siedliskowej Natura 2000, a także konieczność ich ochrony.

Ochrona ta odnosi się do utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, zdefiniowanego w art. 5 ustawy o ochronie przyrody. Ta ochrona jest prowadzona poprzez stosowne i rzetelne procedury ocen oddziaływania na środowisko zdefiniowanej w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

19. Ocena przewidywanego znaczące oddziaływania na środowisko, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Poniżej odniesiono się do dwóch kierunków określonych w projekcie zmiany Studium, które miałyby być realizowane w obrębie terenu położonego na południe od Nowego Objezierze, na styku z granicą gminy Cedynia, tj. produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz eksploatacji kruszyw. Ocenę ta przygotowano w formie tabelarycznej.

Omawiając je uwzględniono fakt, że oba kierunki nowego zagospodarowania zlokalizowane byłyby poza granicami obszarów natura 200 wyznaczony i wskazanych do wyznaczenia, jednakże w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	
Rodzaj oddziaływania	Przedmiot oddziaływania i sposób przeciwdziałania oddziaływaniom
BEZPOŚREDNIE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Brak znaczącego oddziaływania bezpośredniego.
BEZPOŚREDNIE w zakresie eksploatacji kruszyw	Brak znaczącego oddziaływania bezpośredniego.
POŚREDNIE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Brak znaczącego oddziaływania pośredniego.
POŚREDNIE w zakresie eksploatacji kruszyw	Oddziaływania pośrednie może wystąpić w związku z możliwym przekształceniem stosunków wodnych na obszarze ostoji Dolna Odra PLH 320037 wynikającym z zachwiania systemu krążenia wód podziemnych. Wdrożyć procedury służące dokładnemu rozpoznaniu tego zagadnienia i określeniu działań ograniczających, ewentualnie kompensujących.
WTÓRNE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Brak znaczącego oddziaływania wtórnego.
WTÓRNE w zakresie eksploatacji kruszyw	Brak znaczącego oddziaływania wtórnego.
SKUMULOWANE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Brak znaczącego oddziaływania skumulowanego.
SKUMULOWANE w zakresie eksploatacji kruszyw	Znaczącego oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w połączeniu z już wynikającymi z funkcjonowania kopalni „Skotnica”. Należy przeprowadzić wspólną analizę dla określenia zakresu oddziaływania i możliwości rozszerzenia tej działalności, w tym służące określeniu działań ograniczających, ewentualnie kompensujących.
KTÓRTKOTERMINOWE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Brak znaczącego oddziaływania krótkoterminowego.
KTÓRTKOTERMINOWE w zakresie eksploatacji kruszyw	Brak znaczącego oddziaływania krótkoterminowego.
ŚREDNIOTERMINOWE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Brak znaczącego oddziaływania średnioterminowego.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

<p>ŚREDNIOTERMINOWE w zakresie eksploatacji kruszyw</p>	<p>Znaczące oddziaływanie średnioterminowe może wystąpić w trakcie eksploatacji złoża „Skotnica” i będzie związane z przekształceniami w krążeniu wód podziemnych, wskutek wytworzenia ewentualnego leja depresyjnego. Wówczas mogą być zagrożone siedliska przyrodnicze występujące w obrębie obszaru ostoi Dolna Odra PLH 320037, w tym leżące w dolinie Słubi i na obszarze Lasów Mieszkowickich. Wskutek tego mogą być także zagrożone siedliska bytowania zwierząt ujętych na wykazie załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Wdrożyć procedury służące dokładnemu rozpoznaniu tego zagadnienia i określeniu działań ograniczających, ewentualnie kompensujących.</p>
<p>STAŁE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych</p>	<p>Brak znaczącego oddziaływania stałego.</p>
<p>STAŁE w zakresie eksploatacji kruszyw</p>	<p>Znaczące oddziaływanie stałe może wystąpić w trakcie eksploatacji złoża „Skotnica” i będzie związane z przekształceniami w krążeniu wód podziemnych, wskutek wytworzenia ewentualnego leja depresyjnego. Wówczas mogą być zagrożone siedliska przyrodnicze występujące w obrębie obszaru ostoi Dolna Odra PLH 320037, w tym leżące w dolinie Słubi i na obszarze Lasów Mieszkowickich. Wskutek tego mogą być także zagrożone siedliska bytowania zwierząt ujętych na wykazie załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Wdrożyć procedury służące dokładnemu rozpoznaniu tego zagadnienia i określeniu działań ograniczających, ewentualnie kompensujących.</p>
<p>CHWILOWE w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych</p>	<p>Brak znaczącego oddziaływania chwilowego.</p>
<p>CHWILOWE w zakresie eksploatacji kruszyw</p>	<p>Brak znaczącego oddziaływania chwilowego.</p>
<p>POZYTYWNE DLA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych</p>	<p>Brak pozytywnych bezpośrednich skutków dla zasobów przyrodniczych. Skutki te mogą się ujawnić w formie pośredniej, jednakże nie koniecznie na analizowanym obszarze, a wynikające z dywersyfikacją źródeł energii.</p>
<p>POZYTYWNE DLA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH w zakresie eksploatacji kruszyw</p>	<p>Brak pozytywnych skutków dla zasobów.</p>

Analizowana zmiana Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych nie będzie rodzić poważnie negatywnych skutków dla ekosystemów

występujących w obrębie obszarów Natura 2000. Ustalenia skutków zmiany Studium oceniono jako oddziaływanie nieznacznie negatywne, nieznacznie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować, o współczynniku wynoszącym „-0,318”. Ponadto oceniono, że lokalizacja jest korzystna.

Oceniono także, że tego rodzaju oddziaływanie nie będzie powstawało wskutek realizacji planowanej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cedynia w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w sąsiedztwie wsi Żelichów.

Natomiast zmiana Studium w zakresie eksploatacji kruszyw może rodzić takie konsekwencje, chociaż jest bardziej prawdopodobne, że prowadzenie tego rodzaju działalności będzie tylko w różnym stopniu zaburzać funkcjonowanie poszczególnych ekosystemów, nie prowadząc natychmiast do skutków, które można byłoby określić jak znaczące. Za taką tezę przemawia końcowa ocena punktowa załączona powyżej w zakresie oddziaływania tej zmiany Studium na walory i elementy przyrody ożywionej i nieożywionej, ludzi i ich zdrowie, która została określona jako oddziaływanie negatywne, oddziaływanie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące trwałe negatywne skutki o współczynniku „-1,636”.

Analiza oddziaływania zmiany Studium na przedmiot i cel ochrony obszarów Natura 2000 dowiodła, iż zmiana Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych nie będzie implikowała możliwość powstawania znaczących oddziaływań bezpośrednich, skumulowanych, średnioterminowych i stałych na te elementy. Natomiast w wypadku zmiany Studium w zakresie eksploatacji kruszyw powstanie znaczących oddziaływań jest niewykluczone.

20. Wpływ FEW Żelichów na oddziaływania skumulowanego oraz w zakresie integralność obszarów Natura 2000

Rozpatrując oddziaływanie w zakresie integralności przyjęto następujące parametry oddziaływania, które mogą wystąpić w odniesieniu do obszaru Natura 2000:

- oddziaływanie hałasu,
- emisja (produkcja) zanieczyszczeń gazowych, stałych, ciekłych,
- oddziaływanie w zakresie wód powierzchniowych i stojących stanowiących element systemu obszarów Natura 2000,
- oddziaływanie w zakresie składników obszarów Natura 2000, dla ochrony których utworzono w powiecie szamotulskim, poznańskim i nowotomyskim sieć obszarów Natura 2000.

Wyniki tej analizy przedstawiono w tabeli.

Tabela. Ocena planowanej zmiany Studium.

Elementy/kroki oceny	Opis
<p>1. Identyfikacja projektów / planów, które mogą oddziaływać w połączeniu (w powiązaniu) z FEW Żelichów</p>	<p>Przedmiotem zmiany Studium, zgodnie z tekstem uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. jest przeznaczenie terenów upraw rolniczych leżących na wschód od Żelichowa i na południe od Nowego Objezierze w tereny:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zabudowy techniczno-produkcyjnej, tj. w tereny obiektów produkujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii (OZE). Obszar, w skład którego wchodzi w/w działki, stanowi zwarty kompleks gruntów rolnych, na których planuje się zmianę funkcji na tereny obiektów produkcyjnych - farma (elektrownia) wiatrowa (PE) i tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetyka (E), gdzie nadal zostanie prawdopodobnie utrzymana także funkcja rolnicza; ➤ eksploatacji kruszyw w obrębach geodezyjnych Stare Objezierze i Nowe Objezierze;
<p>2. Identyfikacja oddziaływania</p>	<p>Pracujące farmy elektrowni wiatrowych nie emitują do środowiska żadnych odpadów, ścieków, gazów, które mogłyby w jakikolwiek sposób skumulowany oddziaływać na istniejące i planowane do utworzenia obszary Natura 2000. Jedynym elementem, który emitują te farmy jest hałas oraz pole elektroenergetyczne.</p> <p>Natężenie emitowanego hałasu zmniejsza się wprost proporcjonalnie w stosunku do oddalenia od miejsca lokalizacji poszczególnych elektrowni wiatrowych. Przyjęte w Studium założenia pokazują, że potencjalne miejsca lokalizacji elektrowni będą oddalone od granicy obszarów natura 2000 kilkaset metrów. W tej sytuacji emitowany hałas oraz promieniowanie w granicach ostoi siedliskowych i ptasich zlokalizowanych w obrębie powiatu gryfińskiego nie będą wyższe pod względem wartości niż występujące tam tło.</p> <p>W tej sytuacji realizacja zapisów zmiany Studium w zakresie produkcji energii ze źródeł odnawialnych nie będzie stanowiła zagrożenia dla występujących w obrębie tych ostoi siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony w ramach sieci obszarów Natura 2000.</p> <p>Jedyne oddziaływanie może dotyczyć negatywnego wpływu na ptaki i nietoperze, jednakże poza granicami obszarów Natura 2000. To potencjalne oddziaływanie skutków zmiany Studium z pewnością w skali wyznaczonych już obszarów Natura 2000 nie będzie znaczące, gdyż nie ingeruje bezpośrednio lub pośrednio w siedliska ich rozrodu, a więc w miejsca które warunkują trwanie ich populacji. Ich oddziaływanie będzie co najwyżej skierowane w stosunku do terenów polnych, który stanowią bardzo niewielki fragment ich areału żerowiskowe. Doświadczenie zebrane w innych farmach elektrowni wiatrowych pokazuje, że wybudowanie farm nawet wewnątrz terenów Natura 2000 znacząca nie ogranicza możliwości żerowania ptaków i nietoperzy wewnątrz i na zewnątrz takiej farmy. Również nie stanowi poważnego zagrożenia o ile turbiny wiatrowe byłyby zlokalizowane w</p>

odległości co najmniej 200 metrów od krawędzi lasu, w obrębie którego rozradzają się ptaki lub nietoperze będące przedmiotem ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Natomiast realizacja funkcji polegającej na dopuszczeniu do eksploatacji kruszywa w granicach objętych zmianą Studium może wpływać znacząco negatywnie na stan siedlisk przyrodniczych, a także gatunki, dla ochrony których wyznaczono sieć obszarów Natura 2000.

Stąd w ostatecznej wersji tekstu zmiany Studium złożą kruszyw objęto ochroną i przeznaczono je jak rezerwa surowców mineralnych na bliżej nieokreśloną przyszłość, odstępując od możliwości ich wydobycia.

Jednocześnie oceniono, że oddziaływanie planowanej farmy oraz funkcjonowanie innych farm planowanych w gminie Cedynia i innych gminach powiatu gryfińskiego oraz istniejących po drugiej stronie doliny Odry (na terytorium Niemiec) nie będzie miało skumulowanego oddziaływania na zmniejszenie powierzchni chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk roślin oraz zwierząt, dla których zaproponowano utworzenie najbliższej położonych obszarów Natura 2000. Również oceniono na bazie zgromadzonych informacji, że na tych obszarach Natura 2000:

- nie dojdzie do możliwości zmniejszenia liczebności gatunków kluczowych (utrata siedlisk – bezpośrednia i pośrednia),
- nie wystąpi zagrożenie dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk,
- nie dojdzie do negatywnego wpływu na kluczowe procesy i związki kształtujące strukturę,
- nie dojdzie do przebudowy zespołów i zgrupowań gatunków,
- fragmentacja siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk ptaków będących przedmiotem ochrony w ramach w/w obszarów Natura 2000 .

W kwestiach oddziaływania na ostoje ptasie Natura 2000 należy stwierdzić, że dotychczas Komisji Europejskiej nie udało się opracować wytycznych w zakresie metod oceny oddziaływania skumulowanego na ornitofaunę.

Tym niemniej już dzisiaj na podstawie przeprowadzonych kilkuletnich obserwacji, a także doświadczeń zgromadzonych na terenie Polski i Niemiec przez autorów niniejszego Raportu można stwierdzić, że niewątpliwie powstanie farmy FEW Żelichów nie spowoduje w tej części Pomorza znaczącego zmniejszenia powierzchni służącej gniazdowaniu, żerowaniu, odpoczynkowi i zimowaniu ptaków ujętych na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

W szczególności źródłem bogatego doświadczenia pozwalające prognozować skutki, jakie wystąpią w odniesieniu do wyznaczonych już ostoi ptasich Natura 2000 są farmy elektrowni wiatrowych w gminie Wolin zlokalizowane w obrębie obszaru ostoi ptasiej Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB 320009 oraz w sąsiedztwie ostoi Zatoka Pomorska PLB 990003 oraz farma Śniatowo I czy też Karścino. Dotychczasowe obserwacje prowadzone w ich obrębie, w ramach monitoringu poinwestycyjnego, czyli na obrzeżu jednego z

najważniejszych polskich korytarzy ekologicznych dla migrujących ptaków, pokazują, że:

- większość ptaków migruje nad tym farmami na wysokości znacznie przekraczającej zasięg śmigieł poszczególnych turbin,
- istniejące koło siebie dwie farmy (oddalone od siebie w odległości 3 km) liczące po 30 MW mocy, posadowione na obszarze udokumentowanego szlaku migracyjnego, dotychczas nie spowodowały zauważanych anomalii w szlakach wędrówek ptaków prowadzących przez Zalew Szczeciński i Kamiński, wzdłuż Dziwny. Poczynione w obrębie farm obserwacje wręcz świadczą, że ptaki bardzo szybko (w ciągu 2 – 3 lat) od momentu wybudowania farm nauczyły się omijać te konstrukcje lub wykorzystywać przestrzeń wewnątrz tej farmy dla kontynuacji wędrówek, żerowania, odpoczynku lub rozrodu.

W obrębie tych farm wielokrotnie obserwowano polujące, żerujące, przelatujące gatunki ptaków ujęte na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Tym niemniej w toku prowadzonych obserwacji nie zarejestrowano nigdy przypadków kolizji tych ptaków z pracującymi konstrukcjami elektrowni wiatrowych.

- W przypadku zespołu elektrowni wiatrowych Jagniątkowo roczny monitoring rozpoczęty zaraz po jej uruchomieniu, prowadzony przy rok przy użyciu radaru pokazał, że w ciągu roku przez przestrzeń tej farmy lub nad nią przeleciało ponad 200.000 ptaków, a tylko kilkanaście uległo rozbiciu. Były to krukowate, mewy i gołębie (dzikie i domowe). Tu także przed jej oficjalnym przekazaniem do użytku obserwowano bezkolizyjny przelot przez jej przestrzeń lub pobyt w jej wnętrzu ptaków z listy załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Ten fakt pokazuje, że tego rodzaju konstrukcje umiejętnie posadowione w terenie nie rodzą poważnych problemów dla lęgowych, koczujących, migrujących i zimujących ptaków już w momencie ich budowy. Także taką konkluzję potwierdzają wyniki monitoringu poinwestycyjnego prowadzonego w obrębie niemieckich farm elektrowni wiatrowych.
- Przeprowadzony w ostatnich latach monitoring zachowań ptaków w obrębie farm elektrowni wiatrowych Zagórze i Jagniątkowo oraz w ich sąsiedztwie pokazuje, że pomimo ich usytuowania w swoim sąsiedztwie oraz w obrębie ostoi ptasiej Natura 2000 oraz na szlaku migracyjnym nie zarejestrowano żadnych niekorzystnych zjawisk, które należałoby zaliczyć do oddziaływań skumulowanych na stan populacji występujących tu ptaków w różnych okresach fenologicznych.

W tej sytuacji oceniono, że FEW Żelichów nie będzie stanowić lokalnej bariery dla wędrujących zwierząt. Elementami warunkującymi tę tezę jest zebrana już wiedza o szlakach wędrówek zgromadzona na pograniczu gmin Moryń i Cedynia oraz w tych gminach w trakcie rocznego monitoringu przedinwestycyjnego oraz wcześniej prowadzonych tu obserwacji między 1980 a 2009 r. służących na potrzeby m.in. planów ochrony Cedyńskiego Parku

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

	Krajobrazowego i obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003.
Ocena	<p>W tej sytuacji należy stwierdzić, że brak jest jakichkolwiek naukowych przesłanek dla uznania, że w połączeniu z istniejącymi już i pracującymi w województwie i poza nim, farmami elektrowni wiatrowych wystąpi zjawisko istotnego (znaczącego) skumulowanego oddziaływania letalnego na stan oraz trwałość populacji ptaków gniazdujących w obrębie wyznaczonych już i planowanych do wyznaczenia obszarów Natura 2000, a także na utrzymanie trwałości szlaków migracyjnych zlokalizowanych na Pomorzu i integralność sieci obszarów Natura 2000. Taką samą konkluzję należy wyciągnąć odnośnie okresu koczowisk i zimowania w kontekście istotnego oddziaływania na obszary ostoi ptasich Natura 2000 położonych w dolinie Odry.</p> <p>Jednocześnie należy stwierdzić, że planowana FEW zlokalizowana byłaby praktycznie poza dużymi skupiskami siedlisk ptaków, dla ochrony których istnieje obowiązek wyznaczonych obszarów ostoi ptasich Natura 2000. Oceniono, że lokalizacja tej inwestycji znajduje się na obrzeżu głównych szlaków wędrówek tych ptaków oraz ich zimowiskami i koczowiskami, co zostało wykazane w trakcie trwającego monitoringu przedinwestycyjnego.</p> <p>W trakcie tych obserwacji stwierdzono przede wszystkim, że teren planowanej inwestycji jest oddalony na bezpieczną odległość od miejsc regularnego bytowania lub występowania tych gatunków.</p> <p>W tej sytuacji przeprowadzona ocena wskazuje na możliwość zmiany Studium w zakresie realizacji FEW Żelichów wraz z niezbędną infrastrukturą.</p>

21. Analiza możliwych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, a w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Przeprowadzona analiza pokazuje, że skutek realizacji zmiany Studium określającego nowe kierunki zagospodarowania w zakresie eksploatacji kruszyw mogą zaistnieć zagrożenie dla chronionych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym ujętych na wykazach Dyrektywy Siedliskowej, występujących na obszarze ostoi Dolna Odra PLH 320037, w tym leżące w dolinie Słubi i na obszarze Lasów Mieszkowickich.

W tej sytuacji działalność w tym zakresie powinna być poprzedzona przeprowadzeniem badań w zakresie oddziaływania inwestycji na krążenie wód podziemnych, a także powierzchniowych na obszarze planowanej zmiany i w jej otoczeniu, w tym na obszarze ostoi Dolna Odra PLH 320037. W szczególności należy ocenić skutki oddziaływania tego planu w połączeniu z obecnie prowadzoną działalnością w obrębie kopalni „Skotnica”.

22. Analiza możliwych rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany Studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Na obecnym etapie niemożliwym wydaje się wskazanie inwestycyjnych rozwiązań alternatywnych dla zmiany Studium dotyczącej nowego kierunku zagospodarowania w zakresie eksploatacji kruszyw. Dzisiaj jedynym rozwiązaniem alternatywnym jakie można wskazać jest wariant zerowy polegający na niepodejmowaniu tego zagospodarowania.

23. Analiza w zakresie monitoringu skutków realizacji postanowień projektu Studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zmiany Studium dotyczące obu analizowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego, tj. w zakresie:

- produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
- eksploatacji kruszyw,

powinna być przedmiotem monitoringu, którego zakres powinien być szczegółowo określony w kolejnych procedurach na bazie przeprowadzonych szczegółowych ocen m.in. w zakresie hydrogeologii, botaniki i zoologii.

24. Podsumowanie

W 2008 r. na podstawie uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. przystąpiono do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń, w celu określenia nowych kierunków zagospodarowania w zakresie: produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz kontynuacji eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica”.

Autorzy przygotowujący niniejszą prognozę ocenili, że na działkach 268/1 i 270, gdzie wskazano w Studium realizację farmy elektrowni wiatrowych, ze względów technicznych, organizacyjnych niemożliwym będzie równoczesne realizowanie koncepcji budowy farmy wiatrowej oraz kopalni surowców mineralnych. Wynika to z oceny, iż rodzić to może zagrożenia wystąpienia poważnej katastrofy budowlanej. Stąd uznano, że sytuacja nakładania się na tych działkach wzajemnych oddziaływań wynikających z tych dwóch kierunków zagospodarowania ustalonych w zmianie Studium, będzie mało prawdopodobna.

Przeprowadzona analiza wykazała, że zapisy zmiany obowiązującego Studium dotyczące kontynuacji eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica”, które zostało uchwalone uchwałą Nr XXXVI/352/98 z dnia 6 lutego 1998 r., może spowodować niekorzystne skutki, nawet o trwałym charakterze, dla walorów przyrodniczych chronionych w obrębie obszaru Natura 2000 - ostoja siedliskowej Dolna Odra PLH 320037.

Z kolei przeprowadzona analiza wykazała, że zapisy zmiany obowiązującego Studium dotyczące produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych planowanych na południe od Nowego Objezierze nie będą powodować znaczących negatywnych oddziaływań zarówno na siedliska przyrodnicze, jak i siedliska ptaków ujętych na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Również przeprowadzone na tym terenie kilkuletnie oceny i inwentaryzacje faunistyczne wykazały, że miejsce zmiany Studium nie jest intensywnie wykorzystywane przez koczujące, migrujące i zimujące ptaki. Również teren objęty zmianą jest pod względem ornitofauny lęgowej siedliskiem przeciętnym, praktycznie zasiedlanym przez pospolite lub średnioliczne gatunki ptaków specyficzne dla siedlisk polnych.

Ustalenia skutków zmiany Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oceniono jako oddziaływanie nieznacznie negatywne, nieznacznie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować, o współczynniku wynoszącym „-0,318”. Natomiast skutki zmiany Studium w zakresie kontynuacji eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica” zostały określone jako oddziaływanie negatywne, oddziaływanie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące trwałe negatywne skutki o współczynniku „-1,636”.

W tej sytuacji zmiana Studium w zakresie kontynuacji eksploatacji kruszyw w ocenianym wariancie ze złoża „Skotnica” została określona jako funkcja rezerwowa.

Oceniono także, że planowana w sąsiedztwie ocenianej zmiany Studium gminy Moryń, zmiana Studium gminy Cedynia w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych zlokalizowane w sąsiedztwie wsi Żelichów charakteryzuje się podobnymi warunkami siedliskowymi i uwarunkowaniami ornitologicznymi. W tej sytuacji uznano, że obie zmiany nie będą wspólnie oddziaływać istotnie negatywnie na ornitofaunę, w tym ostoje ptasie i siedliskowe wyznaczone na obszarze obu gmin.

W tej sytuacji można stwierdzić że nie istnieją znaczące przeszkody w zakresie uwarunkowań środowiskowych na drodze do uchwalenia zmiany Studium dla kierunku zagospodarowania służącego produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

W tej sytuacji zmianę Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych można skierować do uchwalenia przez Radę Gminy. Natomiast zmiana Studium w zakresie eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica” powinna być, jak rodząca szereg problemów, zaniechana i zastąpiona innymi funkcjami, których oddziaływanie będzie miało mniejszy zakres. Takim jest realizacja FEW Żelichów.

25. Formularz sprawozdania: „Brak Znaczącego Oddziaływania Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Moryń

<i>Nazwa projektu lub planu</i>	Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Moryń.
<i>Nazwa i lokalizacja obszaru Natura 2000 w obrębie, której lub w sąsiedztwie której jest planowany projekt</i>	Ostoja Natura 2000: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ptasia Dolina Dolnej Odry PLB 320003; ➤ ptasia Ostoja Cedyńska PLB 320017; ➤ siedliskowa Dolna Odra PLH 320037;
<i>Opis projektu lub planu</i>	Przedmiotem zmiany Studium, zgodnie z tekstem uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r., jest przeznaczenie terenów upraw rolniczych leżących na wschód od Żelichowa i na południe od Nowego Objezierze w tereny: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zabudowy techniczno-produkcyjnej, tj. w tereny obiektów produkujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii (OZE). Obszar, w skład którego wchodzi w/w działki, stanowi zwarty kompleks gruntów rolnych, na których planuje się zmianę funkcji na tereny obiektów produkcyjnych - farma (elektrownia) wiatrowa (PE) i tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetyka (E), gdzie nadal zostanie prawdopodobnie utrzymana także funkcja rolnicza; ➤ eksploatacji kruszyw w obrębach geodezyjnych Stare Objezierze i Nowe Objezierze;
<i>Czy projekt lub plan są bezpośrednio związane z ochroną przyrody lub niezbędne do zarządzania obszarem? (podaj szczegóły)</i>	Nie.
<i>Czy istnieją w gminie Moryń inne projekty lub plany, które w połączeniu z rozpatrywanym projektem lub planem mogą mieć oddziaływanie na środowisko? (podaj przykłady)</i>	Tak. Jest nią funkcjonująca kopalnia kruszywa Skotnica. Inwestycja ta powoduje negatywne oddziaływania na siedliska przyrodnicze oraz siedliska zwierząt w obrębie ostoi ptasiej i siedliskowej Natura 2000: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dolina Dolnej Odry PLB 320003; ➤ Dolna Odra PLH 320037; W tej sytuacji rozszerzenie tej funkcji w granicach zmiany Studium oceniono jak możliwość dalszego pogłębiania negatywnego oddziaływania. Dlatego ta funkcja w studiu została znacząco ograniczona.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

<p><i>Opisz, w jaki sposób projekt lub plan (pojedynczo lub w połączeniu) mogą oddziaływać na środowisko obszaru Natura 2000</i></p>	<p>Realizacja zapisów uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. w kwestii rozszerzenia wydobycia kruszyw mogłaby spowodować wspólnie z istniejącą już kopalnią Skotnica negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w ramach ostoi ptasiej i siedliskowej Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dolina Dolnej Odry PLB 320003; ➤ Dolna Odra PLH 320037;
<p><i>Wyjaśnij, dlaczego to oddziaływanie nie jest uznane jako znaczące</i></p>	<p>Realizacja zmiany Studium nie powodować będzie ingerencji bezpośredniej lub pośredniej w siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków roślin oraz zwierząt dla ochrony których wyznaczono lub zaplanowano do wyznaczenia ostoję ptasią i siedliskową Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dolina Dolnej Odry PLB 320003; ➤ Dolna Odra PLH 320037;
<p align="center"><i>Diagnoza</i></p>	<p>Podsumowując, należy stwierdzić, że zmiana Studium w zakresie realizacji farmy elektrowni wiatrowych nie będzie miała istotnego (znaczącego) wpływu na siedliska i gatunki chronione w ramach sieci Natura 2000 wyznaczonych i projektowanych na obszarze Pomorza Zachodniego.</p> <p>Zgromadzone wyniki monitoringu przedinwestycyjnego i innych procedur tu prowadzonych pozwalają stwierdzić, że to oddziaływanie nie będzie się kumulować z oddziaływaniami podobnych instalacji zlokalizowanych lub planowanych na tych terenach oraz innymi instalacjami wybudowanymi w gminach powiatu gryfińskiego oraz w obrębie terenów Niemiec leżących po drugiej stronie Odry.</p> <p>Zagrożeniem jest natomiast funkcja określona w uchwale Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. służąca w granicach zmiany Studium wydobyciu kruszyw, czyli poszerzeniu działalności kopalni Skotnica. W tej sytuacji w projekcie zmiany Studium znacząco ograniczono możliwość realizacji funkcji polegającej na wydobyciu kruszyw.</p>

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

<i>Dane zgromadzone do przeprowadzenia oceny</i>			
<i>Kto dokonywał oceny</i>	<i>Źródła danych</i>	<i>Zakończony poziom oceny</i>	<i>Kto może udostępnić pełną ocenę do wglądu?</i>
<p>przyrodnicy, w tym specjaliści w zakresie ornitofauny, biegli Wojewody Zachodniopomorskiego w zakresie ochrony przyrody, ocen oddziaływania na środowisko zatrudnieni przez inwestora, eksperci w zakresie hałasu, promieniowania</p>	<p>SDF-y sporządzone dla tych ostoi, niepublikowane dane i opracowania, Ministerstwo Środowiska, WWF, wyniki badań własnych, publikacje naukowe i popularnonaukowe dot. tych ostoi, materiały dostępne w Internecie, dane dostarczone przez Inwestora, mpzp, prognozy i ekofizjografie sporządzone w tych procedurach, wyniki rocznego monitoringu przedinwestycyjnego</p>	<p>etap oceny kwalifikacyjnej / screeningu</p>	<p>Urzędy Miejski Moryń, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, Inwestor</p>

<i>Podsumowanie</i>
<p>Można obiektywnie stwierdzić, że w skutek uchwalenia zmiany studium w zakresie ograniczonego wydobycia kruszyw nie wystąpią żadne znaczące negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000 leżące w promieniu kilku – kilkunastu kilometrów od granic objętych zmianą Studium. Dotyczy to m.in. braku istotnego oddziaływania na integralność i spójność tych obszarów oraz sieci tych obszarów. Wprowadzone, w odniesieniu do tekstu uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r., ograniczenia w kwestii rozszerzenia wydobycia kruszyw redukują możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z negatywnym oddziaływaniem na sieć obszarów Natura 2000 .</p>

24. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Celem tego opracowania jest przedstawienie zakresu oddziaływania na środowisko biotyczne i abiotyczne projektu zmiany obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń uchwalonego uchwałą Nr XXXVI/352/98 z dnia 6 lutego 1998 r., do zmiany którego przystąpiono na podstawie uchwały Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r.

Celem tej zmiany jest zmiana (rozszerzenie) kierunków zagospodarowania przestrzennego tej gminy w zakresie:

- produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
- eksploatacji kruszyw.

Zmiana ta obejmuje teren na pograniczu gmin Moryń i Cedynia w sąsiedztwie wsi Nowe Objezierze i Żelichów (gm. Cedynia).

Autorzy przygotowujący niniejszą prognozę ocenili, że na działkach 268/1 i 270, gdzie wskazano w Studium realizację farmy elektrowni wiatrowych, ze względów technicznych, organizacyjnych niemożliwym będzie równoczesne realizowanie koncepcji budowy farmy wiatrowej oraz kopalni surowców mineralnych. Wynika to z oceny, iż rodzić to może zagrożenia wystąpienia poważnej katastrofy budowlanej. Stąd uznano, że sytuacja nakładania się na tych działkach wzajemnych oddziaływań wynikających z tych dwóch kierunków zagospodarowania ustalonych w zmianie Studium, będzie mało prawdopodobna.

Ocenę przeprowadzone przy użyciu metody wieloparametrowej analityczno – wskaźnikowej (punktowej), gdzie dla każdego ocenianego parametru postawiono oceną pozytywną lub negatywną zawierającą się w skali od „+4” do „-4”. W tej prognozie wykorzystano także dostępne dane i dokumenty, a także wyniki wieloletnich obserwacji przyrodniczych prowadzonych w gminie Cedynia i Moryń i na ich pograniczu. Łącznie oceniano 22 parametry odnoszące się do elementów abiotycznych i biotycznych środowiska przyrodniczego, sieci obszarów chronionych, walorów krajobrazowych i kulturowych, zdrowia i życia ludzi, na które mogą oddziaływać oba kierunki zagospodarowania ujęte w uchwale Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r.

Na tej podstawie ustalenia skutków zmiany Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oceniono jako oddziaływanie nieznacznie negatywne, nieznacznie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływanie z czasem mogące ustępować, o współczynniku wynoszącym „-0,318”. Natomiast skutki zmiany

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

Studium w zakresie kontynuacji eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica” zostały określone jako oddziaływanie negatywne, oddziaływanie pogarszające warunki środowiska naturalnego i przyrodniczego, oddziaływania niosące trwałe negatywne skutki o współczynniku „-1,636”.

Przeprowadzona powyżej ocena zmiany Studium wykazała, że:

1. Zmiana ta w zakresie eksploatacji kruszyw może rzutować na chronione siedliska przyrodnicze ujęte na liście załącznika I tzw. Dyrektywy Siedliskowej leżące w obrębie ostoi siedliskowej Natura 2000 Dolna Odra PLH 320017. Wśród nich negatywne skutki mogą dotyczyć siedlisk priorytetowych. W tej sytuacji wystąpią przesłanki określona w art. 33 ustawy o ochronie przyrody odnośnie możliwości realizacji tego planu jako niekorzystnie oddziaływującego. Ostateczne zweryfikowanie tej kwestii wymaga przeprowadzenia kolejnych procedur.

Natomiast realizacja farmy elektrowni wiatrowej nie będzie negatywnie oddziaływać na chronione siedliska przyrodnicze położone w obrębie obszarów Natura 2000.

2. Oceniono, że zapisy Studium po zmianie mogą także spowodować negatywne oddziaływania na siedliska gatunków zwierząt ujętych w liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej, a także liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony których wyznaczono lub wskazano do wyznaczenia ostoje ptasie i siedliskowe Natura 2000 zlokalizowane w granicach m.in. gmin Moryń i Cedynia. Dotyczy to zmiany odnoszącej się do eksploatacji kruszyw. W tej sytuacji wystąpią przesłanki określona w art. 33 ustawy o ochronie przyrody odnośnie możliwości realizacji tego planu jako niekorzystnie oddziaływującego. Ostateczne zweryfikowanie tej kwestii wymaga przeprowadzenia kolejnych procedur.

Natomiast realizacja farmy elektrowni wiatrowej nie będzie negatywnie oddziaływać na siedliska ptaków ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej a także liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Oceniono także że zmianą Studium gminy Cedynia łącznie ze zmianą Studium gminy Moryń, a odnoszące się do planów realizacji dwóch farm elektrowni wiatrowych planowanych w sąsiedztwie wsi Żelichów, nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na zachowanie walorów obszarów ostoi ptasich Natura 2000 oraz funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w tym korytarza Doliny Odry Południowy.

3. Oceniono, że realizacja tego planu w zakresie eksploatacji kruszyw będzie miała wpływ na zmniejszenie bioróżnorodności obszaru objętego zmianą oraz może mieć negatywny

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ**

wpływ na zmniejszenie bioróżnorodności terenów leżących w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą Studium.

Natomiast oceniono, że realizacja zamiaru produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych nie spowoduje zaniku siedlisk wykorzystywanych przez chronione i cenne gatunki roślin i zwierząt.

Podsumowując wyniki niniejszej oceny (prognozy) dla każdego kierunku zagospodarowania stwierdzono, że zmiana Studium w zakresie kontynuacji eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica” powinna być w pierwszej kolejności przedmiotem szczególnej analizy w zakresie skutków oddziaływania istniejącej eksploatacji na środowisko przyrodnicze, w tym w zakresie oddziaływania na wody podziemne oraz siedliska przyrodnicze i siedliska zwierząt chronionych występujących na obszarze ostoi siedliskowej Dolna Odra PLH 320037 i w obrębie rezerwatu przyrody „Jeziora Siegniewskie”. Wynika to z oceny, że rozszerzenie tego kierunku o nowe tereny może samo lub w połączeniu z już prowadzona działalnością górniczą spowodować niekorzystne skutki dla ostoi siedliskowej Dolna Odra PLH 320037 i rezerwatu przyrody „Jeziora Siegniewskie”.

Również oceniono, że zmiana Studium w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych nie będzie niosła znaczących zagrożeń dla obszarów chronionych, korytarzy ekologicznych oraz zwierząt występujących w granicach tej zmiany lub tu pojawiających się okresowo.

Analiza zapisów zmiany Studium wskazuje, że jego zapisy w zakresie kontynuacji eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica” mogą być sprzeczne w z obowiązkami ochrony siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt wskazanych przez Unię Europejską do ochrony w ramach sieci Natura 2000, gdyż zapisy zmiany Studium w tym zakresie mogą rodzić zagrożenie dla trwałości istnienia siedlisk przyrodniczych i siedlisk zwierząt chronionych zlokalizowanych w obrębie ostoi siedliskowej Dolna Odra PLH 320037. Ochrona ta odnosi się do utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, zdefiniowanego w art. 5 ustawy o ochronie przyrody.

W tej sytuacji można stwierdzić że w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych nie istnieją znaczące przeszkody w zakresie uwarunkowań środowiskowych na drodze do uchwalenia zmiany Studium. Natomiast w przypadku kontynuacji eksploatacji kruszyw ze złoża „Skotnica” takie znaczące mogą się pojawić.

Załączniki

**Uchwała Nr XIV/126/08
Rady Miejskiej w Moryniu
z dnia 05 lutego 2008 r.**

**w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń**

Na podstawie art. 9 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, zmiany: Dz.U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141; z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087; z 2006 r. Nr 45, poz. 319 oraz z 2007 r. Nr 127, poz. 880) Rada Miejska w Moryniu uchwala, co następuje:

§1. Przystępuje się do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń, przyjętego uchwałą Nr XXXVI/352/98 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 6 lutego 1998 r. zmienionego uchwałą Nr IX/72/2007 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 29 sierpnia 2007 r., zwanego dalej Studium.

§2.1. Przedmiotem zmiany Studium jest zmiana funkcji rolniczej wyznaczonego obszaru na tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej – tereny obiektów produkcyjnych energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (elektrownia wiatrowa - **PE**) i tereny górnicze (eksploatacja kruszyw - **PGE**) oraz tereny infrastruktury technicznej (elektroenergetyka - **E**), to jest obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

2. Granice obszaru, o którym mowa w ust. 1, przedstawia Załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§3. Zakres zmiany Studium zgodny z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w dostosowaniu do przedmiotu zmian zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. Nr 118, poz. 1233).

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady

Sławomir Domaradzki

UZASADNIENIE

**do Uchwały Nr XIV/126/08
Rady Miejskiej w Moryniu
z dnia 05 lutego 2008 roku**

w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń” zwanego dalej Studium

Art.9 ust.1 i 4 oraz art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) stanowią, że w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany Studium w trybie w jakim są one uchwalone, w celu doprowadzenia do zgodności wnioskowanego do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ze Studium.

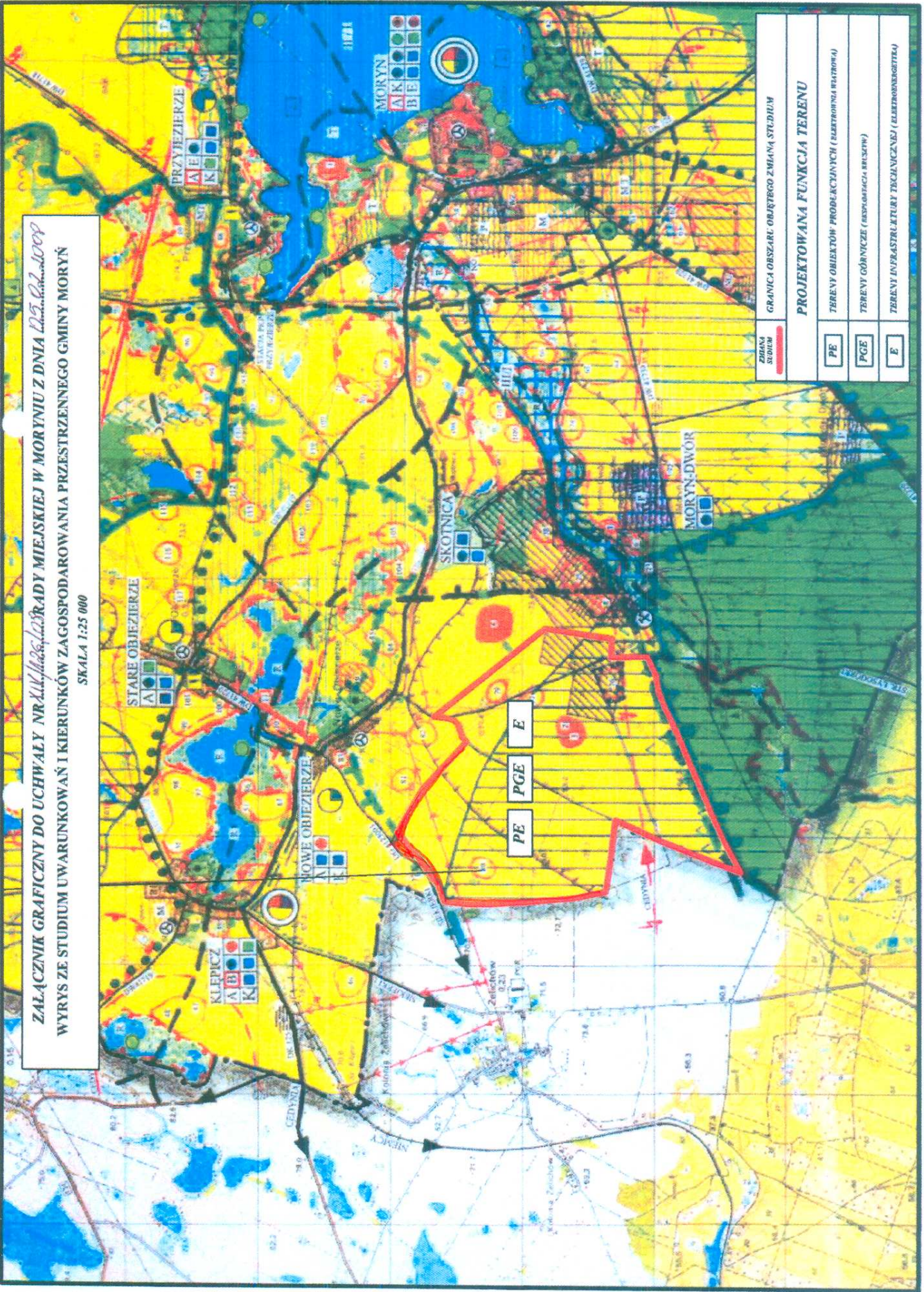
Zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy ma prawo, w granicach określonych ustawą, do zagospodarowania terenu, do którego ma tytuł prawny i to iż wnioskowana zmiana Studium nie narusza chronionego prawem interesu publicznego i osób trzecich, oraz to, że za zmianą planu przemawia słuszny interes strony, a przepisy szczególne nie sprzeciwiają się zmianie (art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego), uzasadnionym pozostaje podjęcie uchwały do sporządzenia zmiany Studium. Zmianę Studium sporządza się na wniosek właścicieli terenu.

Obszar objęty zmianą Studium na etapie sporządzenia planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego będzie wymagał uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Zakres zmiany Studium będzie zawierać elementy określone w art. 10, ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w dostosowaniu do przedmiotu zmiany z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Studium gminy Moryń, opracowane zostało w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym i przyjęto uchwałą Nr XXXVI/352/98 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 6 lutego 1998 r. W trybie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzono zmianę do studium przyjętą uchwałą Nr IX/72/2007 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 29 sierpnia 2007r.

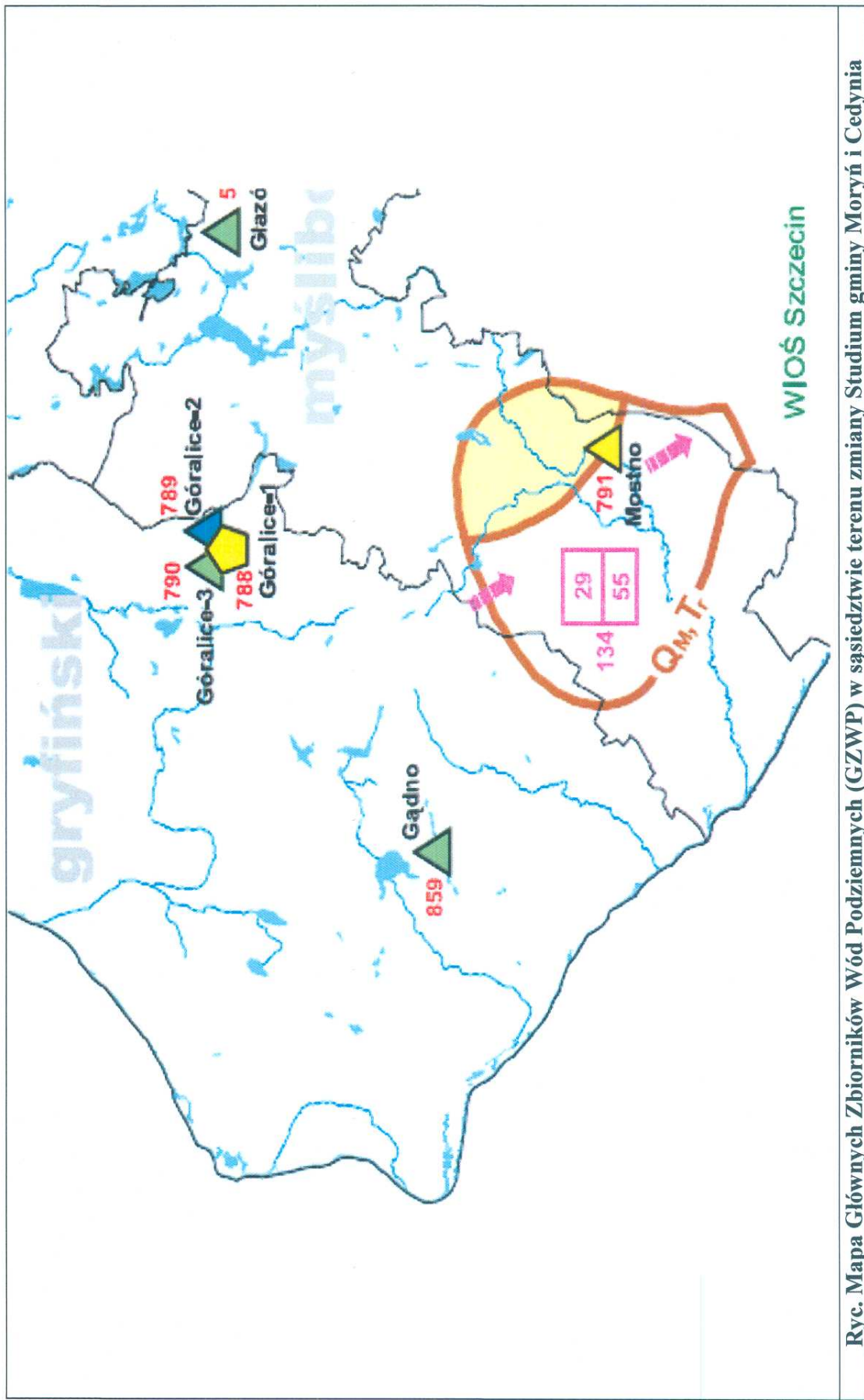
ZALĄCZNIK GRAFICZNY DO UCHWAŁY NR XLV/1106/10 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 12.02.2009
 WYRYS ZE STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ
 SKALA 1:25 000

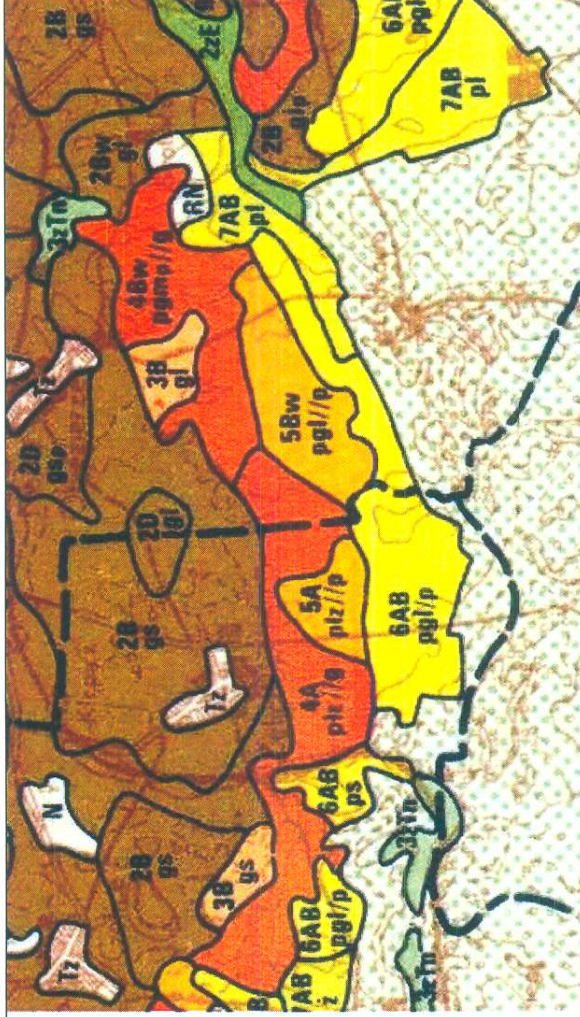
ZMIANA SIEDLIM	GRANICA OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ STUDIUM
PROJEKTOWANA FUNKCJA TERENU	
PE	TERENY OBJEKTÓW PRODUKCYJNYCH (ELEKTROPRZEMISŁOŚĆ)
PGE	TERENY GÓRNICZE (GOSPODARSTWA BRZOSZYN)
E	TERENY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ (ELEKTROENERGETYKA)

Ryc. Granice zmiany Studium gminy Moryń (różowe linia), terenów pod lokalizację funkcji produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (niebieskie linie) w obrębie działek 268/1 i 270 na tle ortofotomapy pogranicza gmin Moryń i Cedynia .

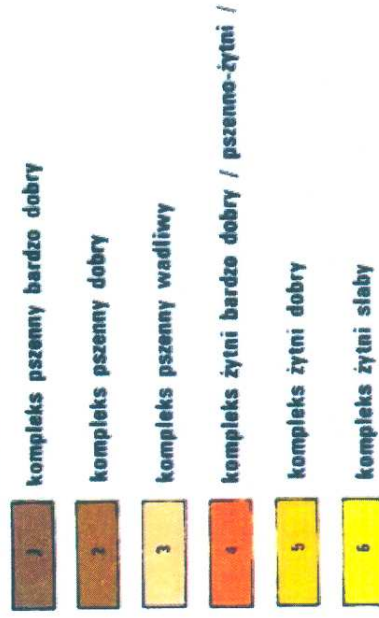

Ryc. Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w sąsiedztwie terenu zmiany Studium gminy Moryń i Cedynia

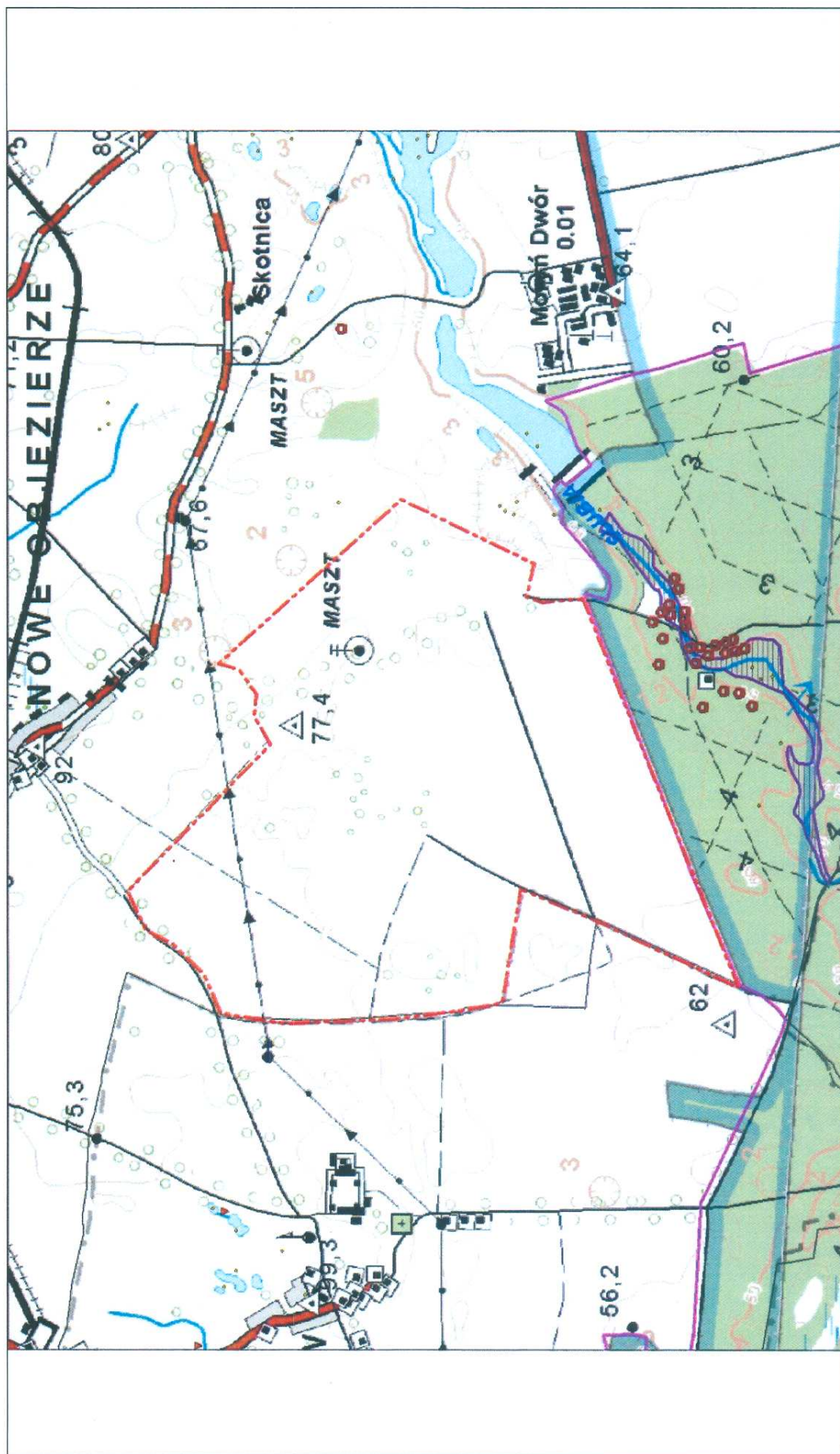

KOMPLEKSY PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ GLEB

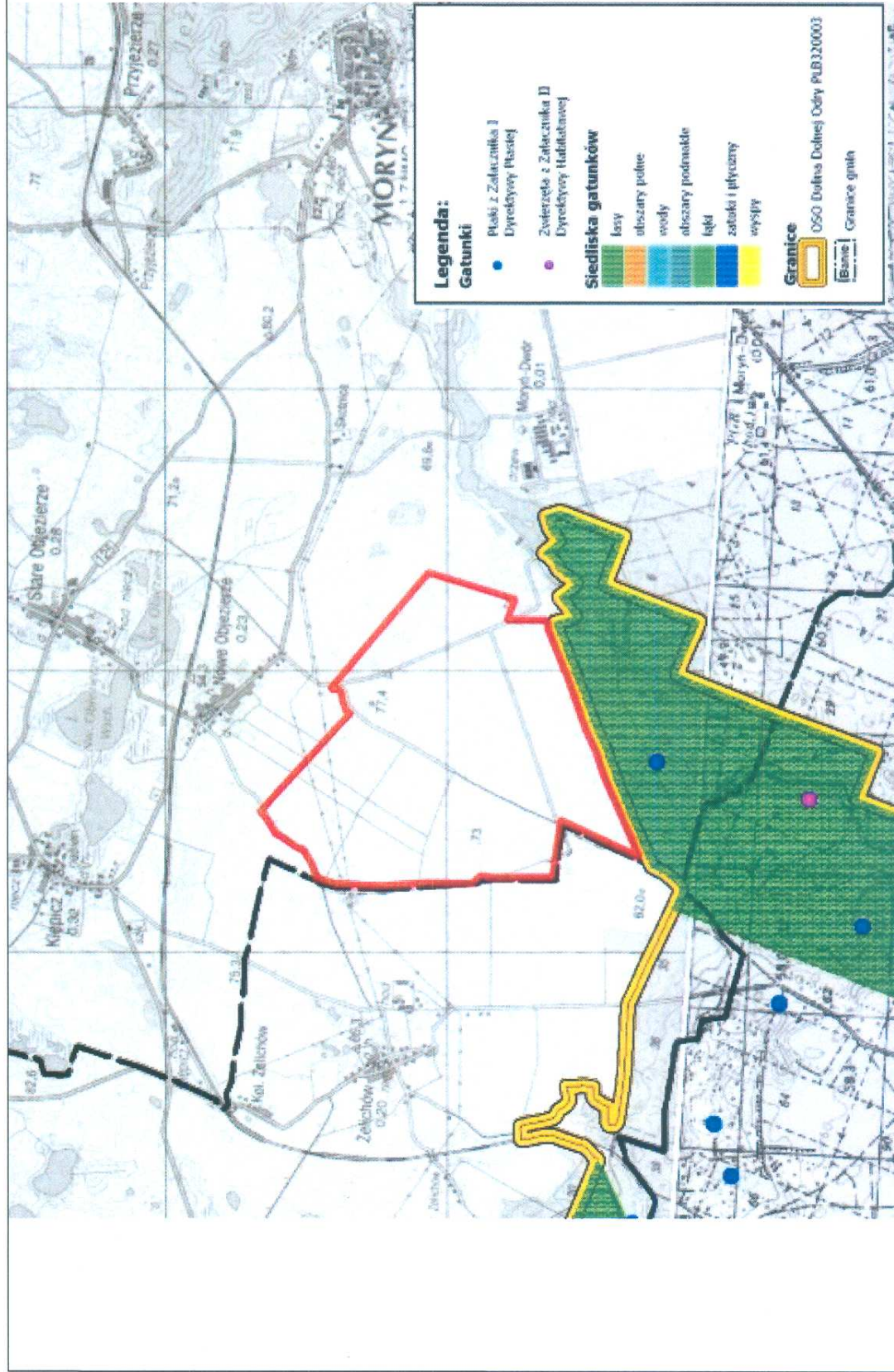
Kompleksy gleb ornych

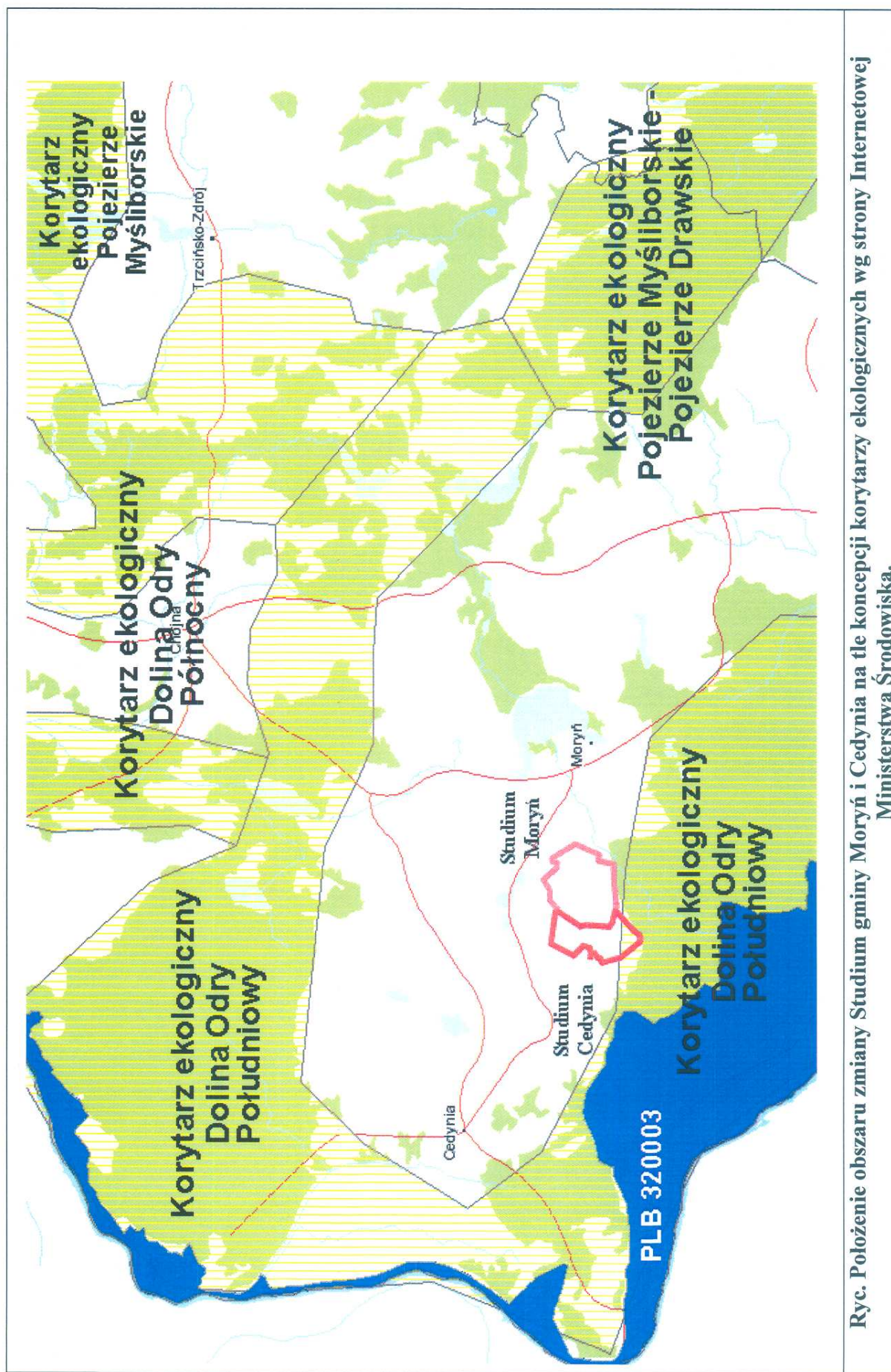
Ryc. Występowanie poszczególnych kompleksów rolniczych na obszarze pogranicza gminy Moryń i Cedynia.

Ryc. Obszar zmiany Studium na tle wyników Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego (BKP 2010). Czerwonymi trójkątami stanowiska chronionej lub cennej flory, zielonymi kółkami stanowiska cennej fauny.

Ryc. Teren zmiany Studium (wyznaczony czerwoną linią) na tle wyników „Operatu szczegółowego wraz z projektem planu ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003 w województwie zachodniopomorskim” (Zachodniopomorski Konsorcjum Przyrodnicze 2009)

Ryc. Położenie obszaru Studium gminy Moryń i Cedynia na tle koncepcji korytarzy ekologicznych wg strony Internetowej Ministerstwa Środowiska.

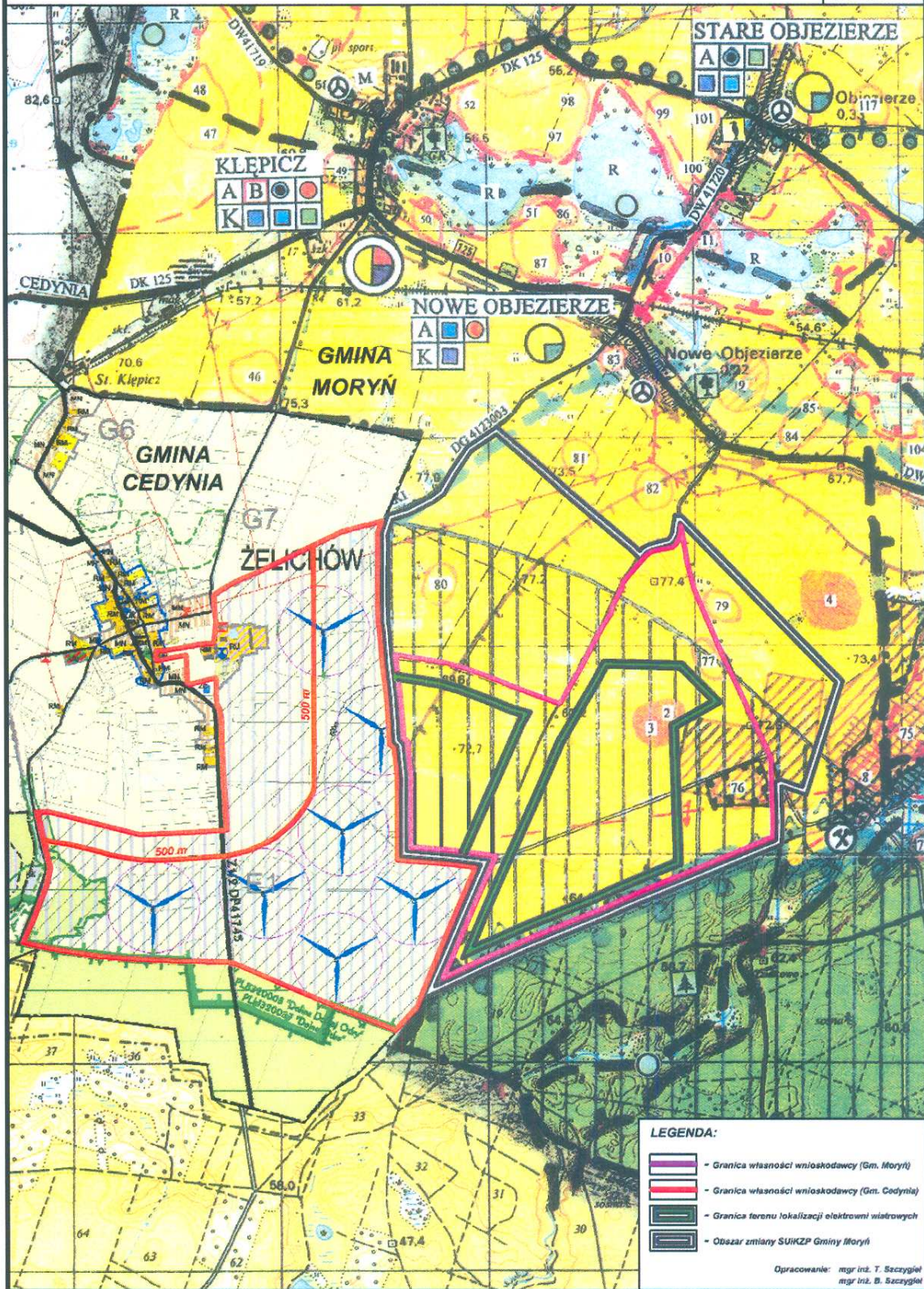
ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Analiza funkcjonalno-przestrzenna
(własność)

Ryc. nr 1

Skala 1:25 000

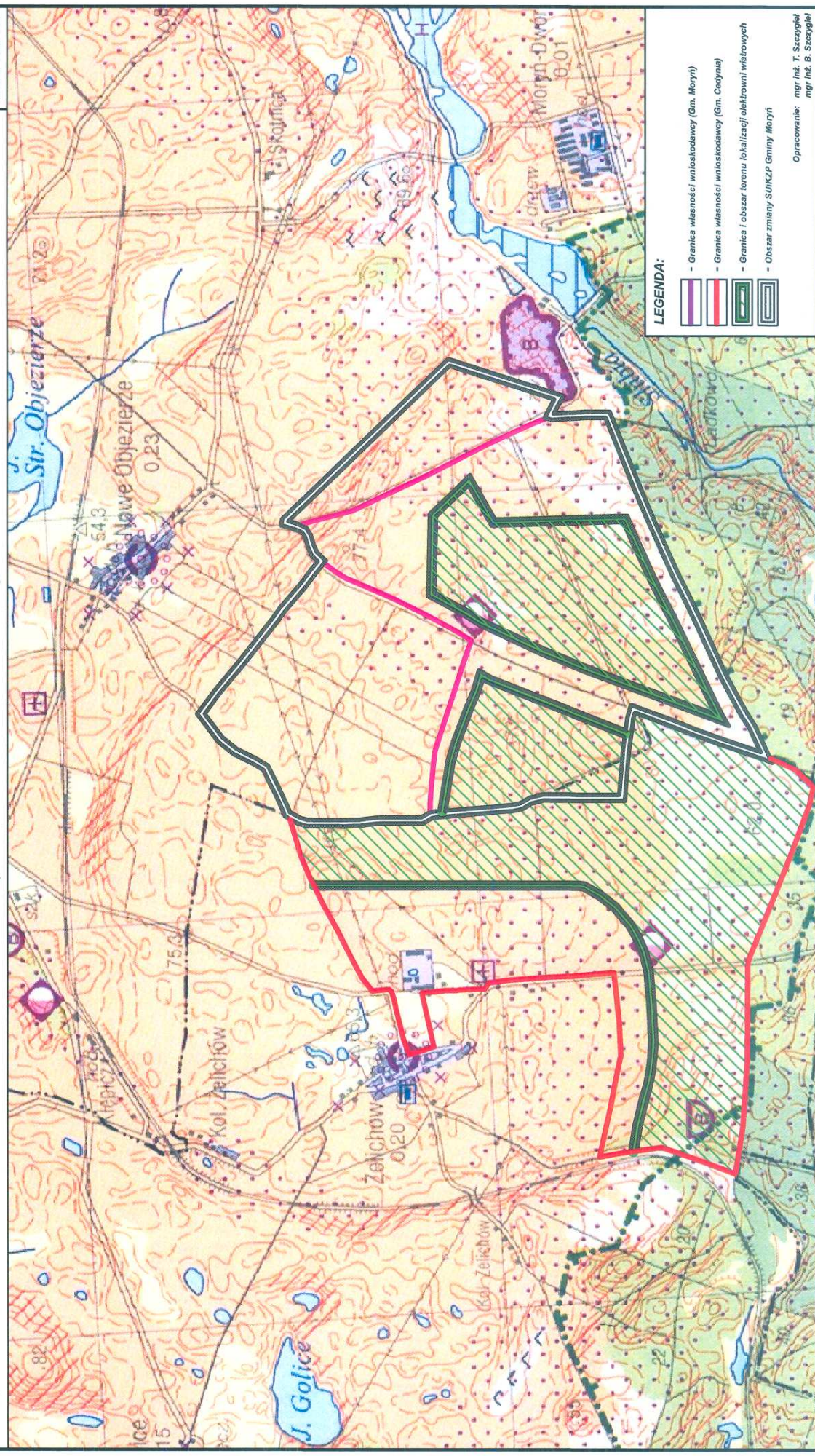

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Analiza funkcjonalno-przestrzenna
(Uwarunkowania środowiskowe)

Ryc. nr 13
Skala 1:25 000

LEGENDA DO RYCINY NR 9 (MAPA SOZIOLOGICZNA)

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

FORMY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

grunty orne
a) chronione b) pozostałe

łąki i pastwiska
a) chronione b) pozostałe

lasy ochronne

lasy gospodarcze

zieleni urządzonej

Ujęcia i strefy ochronne
wód powierzchniowych
wód podziemnych

Rezerваты przyrody
ścisłe częściowe
F - faunistyczne K - krajobrazowe L - leśne
N - słonoroślowe P - przyrody nieożywionej
R - florystyczne S - stepowe
W - wodne T - tortowiskowe

Pomniki przyrody
ożywionej nieożywionej
stanowiska dokumentacyjne zespoły przyrodniczo-ekologiczne krajobrazowe

DEGRADACJA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Degradacja powierzchni terenu
grunty podatne na denudację naturalną i uprawową
grunty narażone na zakawy powodziowe lub szarmowe

Grunty antropogeniczne obszarów zabudowanych
o zabudowie zwartej o zabudowie luźnej

Wyrobniska
czynne nieczynne

Zwałowiska
czynne nieczynne

po eksploatacji surowców: B - budowlanych C - chemicznych E - energetycznych H - hutniczych
Liczby oznaczają wysokość względną zwałowiska lub głębokość wyrobiska

Deformacje pokałobacyjne
ciągle nieciągle

Centrałarze

Kanały
żeglugowe pozostałe

Wały ochronne

Groble

Składowiska surowców
przemysłowych rolniczych leśnych

Składowiska paliw
stałych płynnych gazowych

Wylewiska odpadów
przemysłowych komunalnych rolniczych

Składowiska odpadów
kontrolowane nie kontrolowane
przemysłowe rolnicze komunalne mieszane

przemysłu: W - wydobywczego, C - chemicznego, E - energetycznego, H - hutniczego, I - innych

Degradacja gleb
Typy gleb zdegradowanych
Ga zalkalizowane Ge zerodowane Gk zakwaszone Go osuwiskowe
Gp przesuszone Gs zasolone Gt toksyczne GW zawodnione

Degradacja lasów
Klasy uszkodzeń lasów
ł słabe ł średnie ł silne

Czynniki degradujące
A abiotyczne B biotyczne C antropogeniczne

Degradacja wód powierzchniowych
Zrzuty ścieków
K stale K okresowe K zasolone K podgrzane

P - przemysłowych, R - rolniczych, K - komunalnych, M - mieszanych
Wielkość zrzutów (m³/dobę) K poniżej 100 K 100 - 1000 K powyżej 1000

Przekroczenia wskaźników zanieczyszczeń
fizyczne chemiczne bakteriologiczne

Jakość wód powierzchniowych w punktach pomiarowych
I klasa II klasa III klasa pozaklasowe N zanieczyszczone nie badane

Zanieczyszczone morskie wody przybrzeżne

Zmiany warunków wodnych
podpiętrzone zbiorniki wód przemysłowych
wody powierzchniowe pozostałe sztuczne
stawy hodowlane zbiorniki wodne
urata wieży antropogeniczne zaburzenie reżimu hydrologicznego cieków
koryta cieków technicznie przekształcone

Degradacja wód podziemnych
grunty podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych
zwierciadła wód podziemnych sztucznie obniżone
zanieczyszczone wody podziemne
zwierciadła wód podziemnych sztucznie podniesione
kierunki przenoszenia zanieczyszczeń w wodach podziemnych

Leje depresyjne
aktualne prognozowane (np. na rok 2010)

Degradacja powietrza atmosferycznego
Emisory przemysłowe emisja całkowita (t/rok)
gazów poniżej 1000 1000 - 5000 powyżej 5000
pyłów
uciążliwych odorów
skupiska źródeł niskiej emisji gazów i pyłów
punktowe emisory hałasu i wibracji
zbiorcze emisory przemysłowe
przekroczenia dopuszczalnych stężeń SO₂ przekroczenia dopuszczalnego opadu pyłów

Inwestycje szczególnie uciążliwe dla środowiska przyrodniczego
obiekty szczególnie szkodliwe dla środowiska i ludzi
podwyższone promieniowanie elektromagnetyczne
drogi o dużym natężeniu ruchu
linie kolejowe dalekobieżne rurociągi

PRZECIWDZIAŁANIE DEGRADACJI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
urządzenia odsiarczające urządzenia odpylające oczyszczalnie ścieków
pasy wiłochronne ekrany akustyczne strzały ochronne zakładów przemysłowych
B - biogaz, K - kompostownie, R - recykling, S - spalarnie

Miejscaowości posiadające kanalizację
sanitarną sanitarną i burzową
SWARZĘDZ GRODZISK WRZEŚNIA
do 50% powierzchni powyżej 50% powierzchni

Punkty monitoringu: sieci krajowej sieci regionalnej sieci lokalnej

REKULTYWACJA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Formy rekultywacji
rolna leśna wodna inna

NIEUŻYTKI
Typy nieużytków
naturalne antropogeniczne

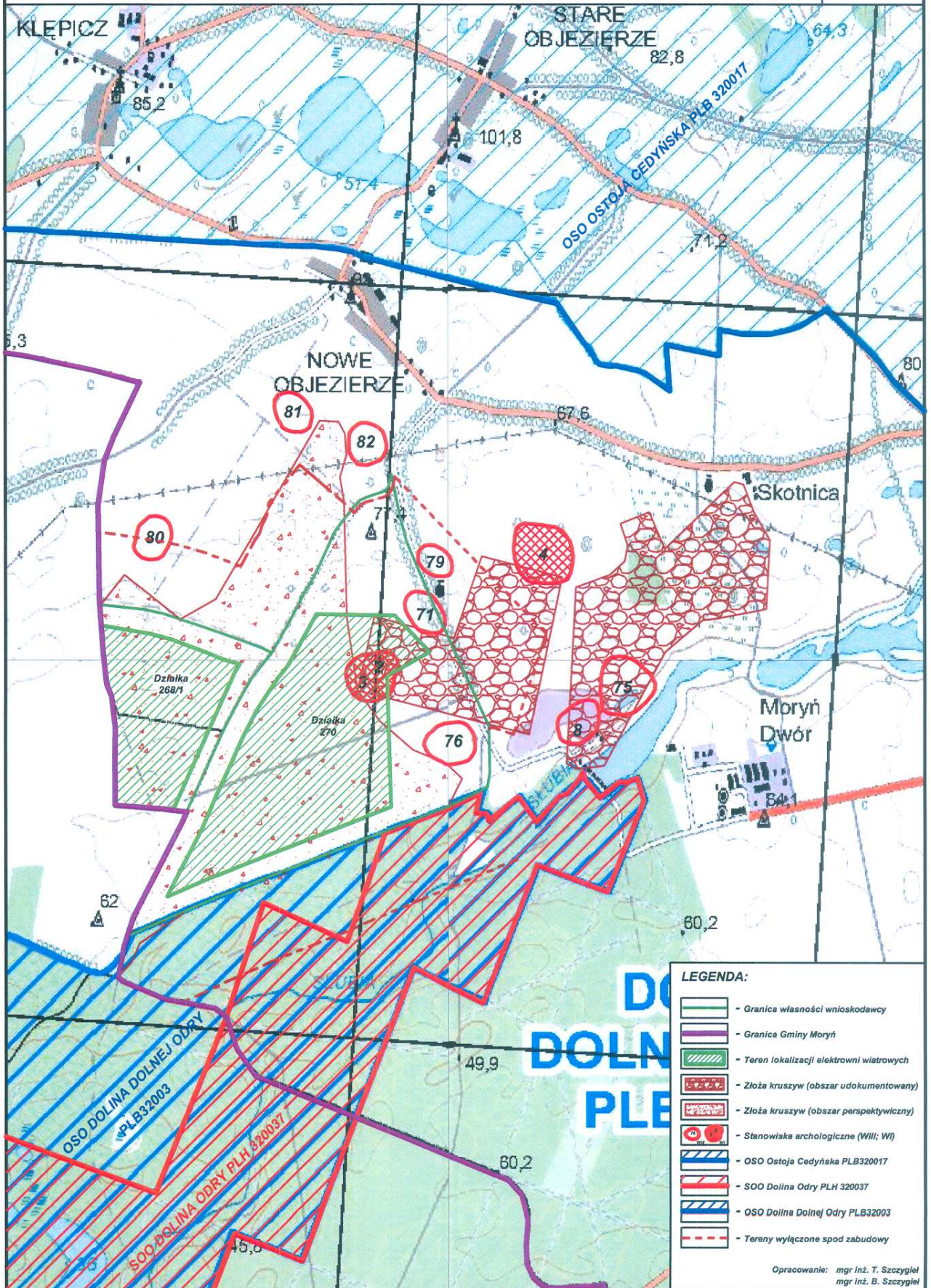
GI-7104-21/02 z dnia 17.10.2008 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Analiza funkcjonalno-przestrzenna
(lokalizacja farmy siłowni wiatrowych)

Ryc. nr 4
Skala 1:25 000

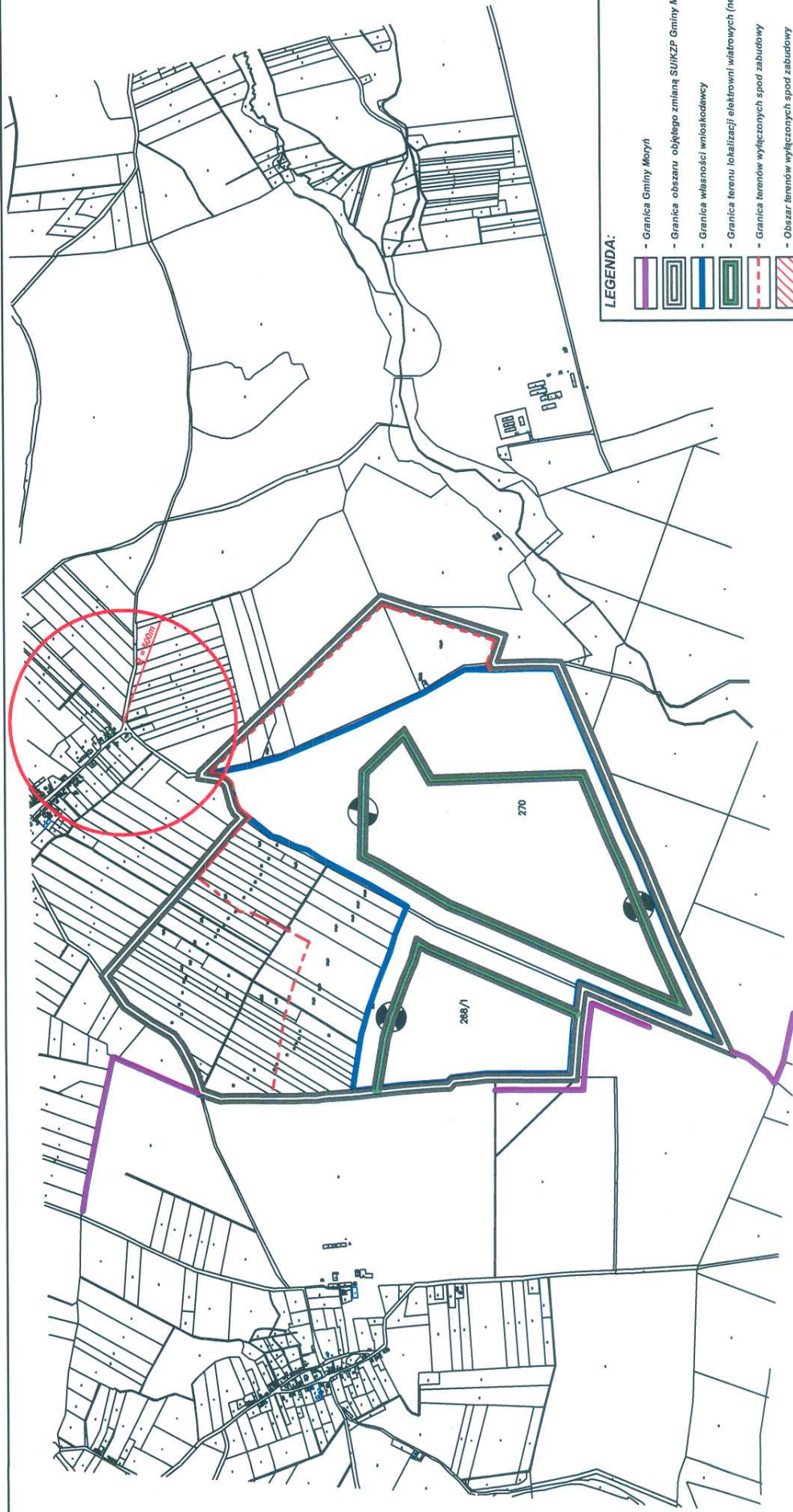
ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MORYŃ

Analiza funkcjonalno-przestrzenna

(uwarunkowania rozwoju farmy siłowni wiatrowych - obszary wyłączone z zabudowy)

Ryc. nr 7

Skala 1:25 000

LEGENDA:

- Granica Gminy Moryń
- Granica obszaru objętego zmianą SUJKZP Gminy Moryń
- Granica własności wnioskodawcy
- Granica terenu lokalizacji elektrowni wiatrowych (netto)
- Granica terenów wyłączonych spod zabudowy
- Obszar terenów wyłączonych spod zabudowy
- Strefa ochronna zabudowy mieszkaniowej (R=500m)

Opracowanie: mgr inż. T. Szczygiel
mgr inż. B. Szczygiel

Szczecin, dnia 7 września 2010 r.

dr inż. Wojciech Zyska
biegły Ministra Środowiska
w zakresie ochrony przyrody

Urząd Miejski w Moryniu
ul. Plac Wolności 1
74-503 Moryń

dot. uzupełnienia do prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń zainicjowanej Uchwałą Nr XIV/126/08 z dnia 5 lutego 2008 r.

Jako autor wiodący zespołu przygotowującego Prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń w załączeniu przesyłam treść uzupełnienia Prognozy o kwestie poruszone w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2010 r. zn. RDOŚ-32-WOOS. OSZP-7040/38/1/10/ek wraz z wyjaśnieniami i dodatkowymi informacjami służącymi zaopiniowaniu projektu Studium.

Z poważaniem

Otrzymuje:

1. adresat
2. RDOŚ w Szczecinie
3. a/a

dr inż. Wojciech Zyska
w zakresie ochrony przyrody
Minister Środowiska
Województwo Pomorskie

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY
oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Moryń

Szczecin, 7 września 2010 r.

Mając na uwadze treść pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2010 r. zn. RDOŚ-32-WOOS. OSZP-7040/38/1/10/ek poniżej przedkłada się wyjaśnienia i dodatkowe informacje służące zaopiniowaniu projektu Studium zgodnie z treścią w/w pisma.

ad 1) Autorzy prognozy informują, że prace określane jako monitoring przedinwestycyjny w zakresie ornitofauny zostały wykonane w ciągu roku kalendarzowego i obejmują wszystkie okresy fenologiczne. Łącznie w tym okresie sporządzono 34 lustracje terenowe, co wg wytycznych PSEW (2008) w zakresie prowadzenia monitoringu przedinwestycyjnego jest czasem wystarczającym do oceny zjawisk toczących się w obrębie danego terenu. Monitoring prowadzono m.in. na transekcie o długości 3,5 km, a zebrane wyniki w trakcie okresu pozalegowego ocieniono średnio na 1 kontrolę i na jeden kilometr transektu. Taka ocena pozwala porównywać zebrane tu dane do wyników zebranych w trakcie innych procedur prowadzonych na obszarze Polski i województwa zachodniopomorskiego. Poniżej tekst prognozy punktu 10.9. dotyczący oddziaływania zmiany Studium w zakresie fauny uzupełniono o syntezę danych zebranych w trakcie rocznego monitoringu. tekst tego punktu, po uzupełnieniach, zamieszcza się poniżej.

„10.9. Wpływ na faunę

Obszar objęty Studium, wg danych zebranych w ostatnich trzydziestu latach, jest zasiedlany zarówno przez bezkręgowce, jak i kręgowce. Ich występowanie warunkuje występująca tu szata roślinna, a także obecność zbiorników i cieków wodnych, biotopów stale i okresowo podmokłych, skupisk zieleni.

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Fauna gminy Moryń i Cedynia wydaje się być dobrze poznana. Dotyczy to tak samo obszaru objętego zmianą Studium w obu gminach. Teren ten był wielokrotnie objęty inwentaryzacją fauny w ramach waloryzacji przyrodniczej, planów ochrony Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, tworzenia sieci Natura 2000 oraz planów ochrony ostoi ptasiej Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003. Tu także od 2009 r. prowadzony jest monitoring przedinwestycyjny, którego pierwszy etap zakończono wiosną 2010 r.

W ramach waloryzacji przyrodniczej na obszarze gminy Moryń i Cedynia wytypowano kilkadziesiąt stref ważnych dla przedstawicieli różnych gromad kręgowców. Część z nich położona jest na pograniczu obu gmin. Do nich należy zaliczyć:

- dolinę Słubi,
- jeziora w rejonie Starego i Nowego Objeziera,
- jezioro Morzycko,
- jezioro Orzechów, jezioro Czachów,
- bezimienne śródpolne oczka wody leżących po obu stronach granicy gmin Moryń i Cedynia (położone poza obszarem lokalizacji siłowni wiatrowych),
- skarpy kserotermiczne wzdłuż strefy krawędziowej Odry.
- drzewostany Nadleśnictwa Mieszkowice wraz z doliną strumienia Młynnik (Turwiniec) i Młynnica wraz ze stawami rybnymi,

Obszar zmiany Studium analizowanej w niniejszej prognozie nie jest położony w żadnej z w/w cennych struktur ustalonych w obrębie gminy Moryń. Najbliższe te struktury leżą w odległości ca. 1 km od granic zmiany Studium. Wyjątkiem jest sąsiedztwo drzewostanów Nadl. Mieszkowce, które jednak wg danych z waloryzacji przyrodniczej nie przedstawiają wybitnych walorów z punktu widzenia funkcjonowania tej ostoi ptasiej.

Obszar zmiany Studium w gminie Moryń, jak i Cedynia nie zawiera cennych siedlisk dla fauny, w tym siedlisk gatunków zwierząt ujętych na wykazie zał. I Dyrektywy Ptasiej oraz załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. W trakcie kolejnych lat prowadzonych tu inwentaryzacji stwierdzono, że w granicach zmian obu Studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń i Cedynia

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

żaden ze stwierdzonych tu gatunków zwierząt rozradzających się tu nie jest ujęty na wykazie:

- Europejskiej czerwonej listy zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem w skali światowej (red. Wajda, Żurek),
- Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński i in., 2001) jako gatunek ginący lub zagrożony wyginięciem,
- Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Kręgowce (Głowaciński 2001)
- załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Potwierdzeniem tego jest opracowanie sporządzone w lutym 2010 r. przez Biuro Konserwacji Przyrody, a zatytułowanym „Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego”, w którym w obrębie granic terenu objętego zmianą Studium nie naniesiono ani jednego stanowiska cennej flory i fauny. Również w granicach analizowanego obszaru nie naniesiono żadnego ważnego, rzadkiego siedliska przyrodniczego (!).

Okres lęgowy.

Wyniki inwentaryzacji ptaków sporządzonej w ramach rocznego monitoringu przedinwestycyjnego przeprowadzone w sezonie rozrodczym 2009 i 2010 r. pokazują, że teren objęty zmianą Studium na mapie gminy Moryń i Cedynia nie jest miejscem szczególnie ważnym ornitologicznie.

W wyniku przeprowadzonych obserwacji ustalono, że w sezonie rozrodczym na badanym obszarze stwierdzono gniazdowanie, żerowanie lub zalatywanie osobników gniazdujących w sąsiedztwie opracowania co najmniej 60 gatunków ptaków. Ich wykaz prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela. Wykaz gatunków ptaków występujących, w tym gniazdujących na badanym obszarze FEW Żelichów ustalony na podstawie ocen przeprowadzonych w 2009 i 2010 r.

gatunek	status występowania		Czerwone Listy					status ochronny w Polsce	ochrona przez konwencje, dyrektywy
	zm. Studium	tereny pod FEW Żelichów	E	PL	PZ	M	B		
Tachybaptus ruficollis perkozek	L	-			3	3		OG	BernC-App 2
Ardea cinerea czapla siwa	n	n			3			czOG	

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Ciconia ciconia bocian biały	ż	ż			3	3	3	OG	BernC-App 2 BonnC-App 2 BirdD-App I
Anas platyrhynchos krzyżówka	L	n						Ł	
Milvus milvus kania rdzawa	ż	ż	K	NT	3	3	3	OG, OS	BernC-App 2 BirdD-App I
Haliaeetus albicilla bielik	n	n	R	NT	3	2	1	OG, OS	BernC-App 2 BonnC-App 1 BonnC-App 2 BirdD-App I
Circus aeruginosus błotniak stawowy	ż	ż			3	3		OG	BernC-App 2 BirdD-App I
Accipiter gentilis jastrząb	ż	ż			2	3	2	OG	BernC-App 2
Buteo buteo myszołów zwyczajny	ż	ż						OG	BernC-App 2
Falco tinnunculus pustułka	ż	ż			3	3		OG	BernC-App 2
Perdix perdix kuropatwa	L	L			2	3	3	Ł	
Coturnix coturnix przepiórka	L	L			3	2	2	OG	BernC-App 2
Phasianus colchicus bażant	ż	ż						Ł	
Fulica atra łyśka	L	-						Ł	
Grus grus żuraw	n	n			3	3	2	OG	BernC-App 2 BirdD-App I
Vanellus vanellus czajka	ż	ż			3		3	OG	
Columba palumbus gołąb grzywacz	ż	ż						Ł	
Streptopelia turtur turkawka	L	ż			3		3	OG	
Cuculus canorus kukułka	L	L						OG	
Strix aluco puszczyk	ż	ż						OG	BernC-App 2
Apus apus jerzyk	ż	ż						OG	
Dendrocopos major dzięcioł duży	L	n						OG	BernC-App 2
Dendrocopos minor dzięciołek	L	n						OG	BernC-App 2
Lullula arborea skowronek borowy	L	ż			3		3	OG	BirdD-App I
Alauda arvensis skowronek polny	L	L						OG	
Hirundo rustica dymówka	ż	ż						OG	BernC-App 2

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Delichon urbica oknówka	ż	ż						OG	BernC-App 2
Anthus trivalis świergotek drzewny	L	ż						OG	BernC-App 2
Motacilla flava pliszka żółta	L	L				3		OG	BernC-App 2
Motacilla alba pliszka siwa	ż	ż						OG	BernC-App 2
Troglodytes troglodytes strzyżyk	L	-						OG	BernC-App 2
Erithacus rubecula rudzik	L	-						OG	BernC-App 2
Luscinia megarhynchos słowik rdzawy	L	-						OG	BernC-App 2
Saxicola rubetra pokląska	L	-				3	3	OG	BernC-App 2
Turdus merula kos	L	ż						OG	
Turdus pilaris kwiczoł	ż	ż				4		OG	
Acrocephalus palustris łożówka	L	-						OG	BernC-App 2
Acrocephalus scirpaceus trzcinniczek	L	-						OG	BernC-App 2
Hippolais icterina zaganiacz	L	-						OG	BernC-App 2
Sylvia curruca piegża	L	-						OG	BernC-App 2
Sylvia communis pokrzewka cierniówka	L	ż						OG	BernC-App 2
Parus caeruleus sikora modra	L	-						OG	BernC-App 2
Parus major sikora bogatka	L	-						OG	BernC-App 2
Lanius collurio dziejba gąsiorek	L	-				3	3	3	OG BernC-App 2 BirdD-A1
Lanius excubitor dziejba srokosz	L	ż				2	2	2	OG BernC-App 2
Garrulus glandarius sójka	ż	ż							OG
Pica pica sroka	L	ż							czOG
Corvus monedula kawka	ż	ż				3	3		OG
Corvus cornix wrona siwa	L	ż							czOG
Corvus corax kruk	ż	ż							OG
Sturnus vulgaris szpak	L	ż							OG
Passer domesticus wróbel	ż	-							OG

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Passer montanus mazurek	L	ż						OG		
Fringilla coelebs zięba	L	ż						OG		
Carduelis chloris dzwoniec	L	ż						OG	BernC-App 2	
Carduelis carduelis szczygieł	L	-						OG	BernC-App 2	
Carduelis cannabina makolągwa	L	ż						OG	BernC-App 2	
Emberiza citrinella trznadel	L	L						OG	BernC-App 2	
Emberiza schoeniclus potrzos	L	-						OG	BernC-App 2	
Emberiza calandra potrzyszcz	L	L			3	3	1	OG	BernC-App 3	
Razem gatunków	L – 38 ż – 19 n – 3	L – 7 ż – 31 n – 6 „-” – 16								

Oznaczenia:

Status:

L – gatunek lęgowy; ż – gatunek żerujący; n – gatunek nie wykorzystujący terenu, sporadycznie przelatujący przez niego; „-”, nie stwierdzony

Czerwone listy:

E - Europejska czerwona lista zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem w skali światowej (red. Wajda, Żurek)
PL - Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński i in., 2002)

Dyrektywy i konwencje

BirdD - Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i załączniki do niej (App.)
BernC – App 2 załącznik II do Konwencji Berneńskiej
BonnC – App 2 załącznik II do Konwencji Bońskiej

Kategorie zagrożeń dla E

E – ginące (1)
V – zagrożone (2)
R – rzadkie (3)
I - nieokreślone
K- niedostatecznie rozpoznane (4)

Kategorie zagrożeń dla PL

gatunki zagrożone	CR – gatunek zagrożony krytycznie
	EN – gatunek zagrożony
	VU – gatunek narażony
gatunki niższego ryzyka	NT – gatunek bliski zagrożenia
	LC – najmniejszej troski (gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nienależące do zbyt rzadkich)
	DD – dane niepełne

W granicach zmiany Studium w sezonie rozrodczym 2009 i 2010 stwierdzono łągi co najmniej 38 gatunków ptaków oraz obecność 19 taksonów tu żerujących i 3 sporadycznie zalatujących. Natomiast w granicach terenów wskazanych do

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

lokalizacji elektrowni wiatrowych stwierdzono gniazdowanie 7 gatunków ptaków oraz żerowanie 31, a także 6 taksonów nie wykorzystujących terenu, sporadycznie przelatujący przez niego. Ponadto w granicach obszaru planowanej FEW Żelichów nie zarejestrowano 16 taksonów, które zarejestrowano poza tym terenem w granicach zmiany Studium.

Są to przede wszystkim gatunki charakterystyczne dla użytków rolnych, dla terenów łąkowych i nieużytków oraz pobrzeży dróg polnych obsadzonych drzewami, zadrzewień śródpolnych stref ekotonowych z lasami.

Gatunki gniazdujące w obrębie obszaru bezpośrednio przeznaczonego pod inwestycję to gatunki eurytopowe (o szerokich możliwościach zasiedlania różnych siedlisk), charakterystyczne dla mozaiki krajobrazowej polno – łąkowej. W znaczącej większości są to gatunki pospolite, z reguły dość liczne, a przez to zagrożone w niewielkim stopniu.

Istotnym jest także fakt, że w obrębie powierzchni przeznaczonych w przyszłości bezpośrednio pod inwestycję gniazdować będzie nie więcej jak kilka – kilkanaście taksonów nie umieszczonych na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Jedynie kolizje mogą mieć miejsce ze stanowiskami gąsiorka gniazdującego wzdłuż dróg i lokalnych zadrzewień i zakrzaczeń. Takie siedliska mogą być przedmiotem przekształceń w sytuacji budowy dróg dojazdowych.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na wysokie wartości faunistyczne doliny Odry, w której sąsiedztwie znajdują się teren objęty prognozą. Znajdują tam miejsce na lęgi rzadkich gatunków z perkozów, brodzących, blaszkodziobych, szponiastych, chruścieli, siewkowych, sów, kraskowych, wróblowych. Jednak rewiry (także żerowiskowe) większości z nich, jak wykazały obserwacje, nie pokrywają się chociażby w części z obszarem objętym prognozą.

Teren zmiany Studium w sezonie lęgowym jest miejscem sporadycznych i regularnych obserwacji kilku gatunków ptaków szponiastych ujętych na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Bielik pojawia się tu sporadycznie przelatując z kompleksu Mieszkowickich Lasów do lokalnych żerowisk w obrębie jezior leżących w gminie Moryń, Cedynia, Chojna. Obserwowano go w tym okresie nie więcej jak dwa razy w trakcie sezonu 2008 i 2009. Kania ruda była tu w tym okresie rejestrowana trzykrotnie w trakcie żerowania w dolinie Słubi, a także w obrębie południowej części

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

działki 270. Błotniak stawowy był rejestrowany w tych samych siedliskach jak kania ruda.

Bocian biały na terenie gruntów zmiany Studium jest regularnie obserwowany, jako że w okolicznych wioskach, w tym w Nowym Objezierze gniazduje od lat.

Żuraw żeruje nieregularnie w granicach zmiany Studium. Gniazduje w obrębie lokalnych obniżzeń terenu Lasów Mieszkowickich.

Okres koczowisk.

Teren objęty prognozą w okresie koczowisk nie przedstawia pod względem faunistycznym wyjątkowych walorów i nie może być zaliczony jako szczególnie cenny. Wyniki oceny przeprowadzonej w 2009 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela. Wykaz stwierdzonych gatunków ptaków obserwowanych w trakcie koczowisk w 2009 r. na transekcie o długości 3,5 km w obrębie FEW Żelichów w trakcie 5 kontroli

Gatunek	Razem	na jedną kontrolę	Średnio na jedną kontrolę/ 1 km transektu
Ardea cinerea czapla siwa	4	0,7	0,2
Ciconia ciconia bocian biały	8	1,4	0,4
Anas platyrhynchos krzyżówka	13	2,2	0,6
Haliaeetus albicilla bielik	2	0,3	0,1
Circus aeruginosus błotniak stawowy	5	0,8	0,2
Accipiter gentilis jastrząb gołębiarz	2	0,3	0,1
Buteo buteo myszółów zwyczajny	5	0,8	0,2
Falco tinnunculus pustułka	2	0,3	0,1
Grus grus żuraw	14	2,3	0,7
Vanellus vanellus czajka	47	7,8	2,2
Larus ridibundus mewka śmieszka	12	2,0	0,6
Columba palumbus grzywacz	86	39,7	11,3
Alauda arvensis skowronek polny	128	21,3	6,1
Motacilla alba pliszka siwa	20	3,3	0,9
Turdus pilaris kwiczoł	32	5,3	1,5
Turdus sp inne drozdy	22	3,7	1,0
Pica pica sroka	16	2,7	0,8
Corvus monedula kawka	11	1,8	0,5
Corvus cornix wrona siwa	6	1,0	0,3
Corvus corax kruk	22	3,7	1,0
Sturnus vulgaris szpak	162	21,3	6,1
Passer sp. wróbel domowy + mazurek	71	11,8	3,4
Fringilla coelebs zięba	59	9,8	2,8
inne łuszczeniaki	38	6,3	1,8
trznadłowate	39	6,5	1,8

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

inne wróblowe	59	9,8	2,8
Razem	885	147,5	42,1

W trakcie koczowiska w 2009 r. w obrębie analizowanego obszaru objętego prognozą, obserwowano co najmniej 26 koczujących gatunków ptaków. Pola uprawne nie wyróżniają się pod względem wykorzystania przez ptaki na tle terenów sąsiednich. Przeprowadzone obserwacje pokazują, że w tym okresie tereny te są w niewielkim stopniu wykorzystywane przez grupy ptaków, należących do czajek, szpaków, a także łuszczaków, trznadli. Badane tereny są wykorzystywane przede wszystkim przez gatunki zaliczane do gołębi (grzywacz), wróblowych (w tym krukowatych) oraz w bardzo niewielkim zakresie przez bociany i ptaki szponiaste.

Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że w trakcie koczowisk w przeliczeniu na jedną kontrolę obserwowano tu 147,5 ptaka, a w przeliczeniu na jeden kilometr transektu rejestrowano średnio 42,1 ptaka. wartości te odniesione do wyników z innych powierzchni badawczych prowadzonych w Polsce i na Pomorzu pozwalają stwierdzić, że w/w wartości należy ocenić jako przeciętne. Na koczowiskach dominowały ptaki pospolite. Jednocześnie sporadycznie rejestrowano tu gatunki ujęte na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Śródpolne oczko wodne leżące w granicach zmiany Studium, jednakże poza obszarem wskazanym na rysunku zmiany Studium, nie jest ze względu na małą powierzchnię i zanik wody latem w okresie koczowisk wykorzystywane przez gatunki siedlisk wodnych i podmokłych, w tym czapli, łabędzi, gęsi, żurawi i siewek.

Obserwacje wykazały, że korzystanie przez ptaki z siedlisk w obrębie obszaru prognozy w czasie koczowisk jest ściśle uzależnione od tego jak jest użytkowana ziemia i jakie uprawy były i są tu w danym roku. Wiadomo jest, że stosowane zabiegi agrotechniczne mogą w tym okresie zwabiać zwierzęta z odległości kilku kilometrów. Świeżo odkryte rżyska z reguły przyciągają koczujące osobniki, poszukujące łatwego dostępu do pokarmu (nasiona, duże owady czy gryzonie). W obrębie takich gruntów może występować naraz od kilkudziesięciu do kilkuset ptaków. W tym okresie pola zwykle przyciągają czajki, szpaki i ptaki krukowate, a w konsekwencji także ptaki drapieżne. W przypadku badanych terenów takie zjawisko zarejestrowano w niewielkim nasileniu.

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Jesienne migracje.

Tereny rolnicze leżące w sąsiedztwie Żelichowa i Nowego Objezierza stwarzają dogodne warunki dla gatunków, których dieta w dużej mierze oparta jest na pokarmie pochodzenia roślinnego (fitofagi fakultatywne, ziarnojady – gołębie, część wróblowców) lub wykazujących szerokie spektrum pokarmowe (omnifagi – mewy, krukowate). Dotyczy to także ptaków szponiastych, dla których odkryte przez całą jesień pola stanowią miejsce korzystne dla polowania na gryzonie lub inne gatunki ptaków. Są jednakże wykorzystywane przez nie z różnym nasileniem. Stwierdzono, że w trakcie jesiennych migracji obszar objęty prognozą jest wykorzystywany przez ptaki. Skalę tego wykorzystania prezentuje załączona poniżej synteza obserwacji przeprowadzonych w trakcie 12 kontroli na transekcie liczącym 3,5 km.

Tabela. Wykaz stwierdzonych gatunków ptaków obserwowanych w trakcie jesiennych migracji w 2009 r. na transekcie o długości 3,5 km w obrębie FEW Żelichów w trakcie 12 kontroli.

Gatunek	Razem	na jedną kontrolę	Średnio na jedną kontrolę/ 1 km transektu
<i>Ardea cinerea</i> czapla siwa	3	0,2	0,1
<i>Anser fabalis</i> gęś zbożowa	327	27,2	7,8
<i>Anser albifrons</i> gęś białoczarna	100	8,3	2,4
<i>Anser anser</i> gęś gęgawa	142	11,8	3,4
<i>Anser sp.</i> gęsi sp.	65	5,4	1,5
<i>Anas platyrhynchos</i> krzyżówka	14	1,2	0,3
<i>Milvus milvus</i> kania rdzawa	2	0,2	0,1
<i>Haliaeetus albicilla</i> bielik	3	0,2	0,1
<i>Circus aeruginosus</i> błotniak stawowy	1	0,1	0,1
<i>Accipiter gentilis</i> jastrząb gołębiarz	3	0,2	0,1
<i>Accipiter nissus</i> krogulec	2	0,2	0,1
<i>Buteo buteo</i> myszołów zwyczajny	16	1,3	0,4
<i>Buteo lagopus</i> myszołów włochaty	2	0,2	0,1
<i>Falco tinnunculus</i> pustułka	3	0,2	0,1
<i>Grus grus</i> żuraw	98	8,2	2,3
<i>Pluvialis apricaria</i> siewka złota	46	3,8	1,1
<i>Vanellus vanellus</i> czajka	319	26,5	7,6
<i>Gallinago gallinago</i> bekas kszyc	2	0,2	0,1
<i>Columba palumbus</i> gołąb grzywacz	275	22,9	6,5
<i>Streptopelia decaocto</i> sierpówka	4	0,3	0,1
<i>Alauda arvensis</i> skowronek polny	85	7,1	2,0
<i>Anthus pratensis</i> świergotek łąkowy	10	0,8	0,2
<i>Motacilla flava</i> pliszka żółta	9	0,7	0,2
<i>Motacilla alba</i> pliszka siwa	20	1,7	0,5
<i>Turdus pilaris</i> kwiczoł	140	11,7	3,3

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Turdus sp. inne drozdowate	36	3,0	0,8
Lanius excubitor dzierzba srokosz	2	0,2	0,1
Garrulus glandarius sójka	2	0,2	0,1
Pica pica sroka	7	0,6	0,2
Corvus cornix wrona siwa	8	0,7	0,2
Corvus corax kruk	17	1,4	0,4
krukowate stada	156	13,0	3,7
Sturnus vulgaris szpak	374	31,2	8,9
Passer sp. mazurek + wróbel domowy	179	14,9	4,2
Fringilla coelebs zięba	395	66,2	18,9
Fringilla montifringilla jer	65	5,4	1,5
inne łuszczeniaki	97	8,1	2,3
trznadłowate	69	5,7	1,6
inne wróblowe	55	4,6	1,3
Razem	2037	169,9	48,5

Jak wykazały badania terenowe w tym okresie przez obszar objęty prognozą stwierdzono wyraźną migrację co najmniej 48 gatunków. Gatunki najczęściej obserwowane na analizowanych obszarach rolniczych należą do następujących grup troficznych:

- fitofagów obligatoryjnych. Są to ptaki, których pokarmem są prawie wyłącznie rośliny wodne i rośliny lądowe na terenach rolniczych;
- drapieżców. Są one głównie reprezentowane przez myszołowa zwyczajnego i włochatego, rzadziej przez jastrzębie polujące na terenach rolniczych na gryzonie i ptaki. Również w tym okresie rejestrowano polujące pustułki oraz sporadyczne pojawy innych drapieżców;
- entomofagów i ziarnojadów. Należy do niej większość wróblowców, które żerują na terenach rolniczych;
- omnifagów, reprezentowanych przede wszystkim przez mewy i krukowate żerujące na terenach rolniczych.

Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że w trakcie jesiennych migracji w przeliczeniu na jedną kontrolę obserwowano tu 169,9 ptaka, a w przeliczeniu na jeden kilometr transektu rejestrowano średnio 48,5 ptaka. Wyniki z tego okresu porównane do okresu koczowisk pokazują, że jesienią pojawy ptaków w granicach terenu objętego zmianą Studium nie są pod względem średniej ilości obserwowanych

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

tu ptaków znacząco wyższe od średniej liczby rejestrowanych ptaków w okresie koczowisk.

Liczebność stwierdzonych tu ptaków w tym okresie fenologicznym odniesiona do wyników z innych powierzchni badawczych położonych w Polsce i na Pomorzu objętych podobną procedurą pozwalają stwierdzić, że w/w wartości należy ocenić jako przeciętne.

Powyższe zestawienie pokazuje, że w trakcie jesiennych migracji dominowały ptaki pospolite. Jednocześnie sporadycznie rejestrowano tu gatunki szponiaste ujęte na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Również pojawy (przeloty) żurawie tu zarejestrowane, które są ujęte na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej, mając na uwadze że Dolina Dolnej Odry pełni rolę miejsca koncentracji żurawi, pod względem średniej liczebności na jedną kontrolę oceniono jako niskie (8,2 ptaka na jedną kontrolę). Świadczy to, że teren objęty zmianą Studium leży poza ich głównymi szlakami dolotu do doliny Odry.

Żerujące tu w trakcie migracji lub przelatujące ptaki należą głównie do gatunków pospolitych lub powszechnie występujących, sporadycznie do gatunków rzadkich lub bardzo rzadkich.

Łabędzie nie były obserwowane w trakcie jesiennej migracji przez teren objęty zmianą Studium, choć w dolinie Słubi na zbiornikach wodnych oddalonych około 1 km od ocenianego terenu rejestrowano niewielkie zgrupowania łabędzi niemych do 10 osobników.

Gęsi w trakcie jesiennych przelotów (we wrześniu, październiku i listopadzie) były obserwowane regularnie w stadach liczących z reguły kilkanaście - kilkadziesiąt osobników, niekiedy nawet ich łączna liczebność osiągała poziom 250 i sporadycznie więcej osobników. Ptaki te obserwowano w trakcie przelotu do doliny Odry w rejon tzw. Kostrzyneckiego Rozlewiska chronionego jako m.in. użytek ekologiczny. Nie jest to jednak miejscem przez które wieczorami przelatują do doliny Odry na noclegowisko główne stada gęsi. Takowe miejsce zlokalizowane jest w rejonie Golic, Radostowa, Cedyni. W trakcie jesiennych przelotów obserwowano tu przelot tęgawej, zbożowej i białoczelnej gęsi. W około 80% gęsi przelatujące przez ten teren leciały na wysokości powyżej 100 metrów, w tym ponad 200 metrów przelatywało około

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

60%. Gęsi nie zatrzymują się na żerowanie w rejonie Żelichowa. jednym z takich powodów jest mało korzystna baza żerowiskowa. Ustalono, że gęsi i żurawie oraz łabędzie od kilku lat preferują resztki poźniwne po kukurydzy. W ostatnich kilku latach w rejonie Żelichowa nie uprawia się kukurydzy. Najbliższe plantacje położone są kilka kilometrów na północ i na południowy wschód. Tam też koncentrują się jesienią na żerowiskach te ptaki.

Obszar prognozy, wg obserwacji przeprowadzonych jesienią 2009 r., a także wcześniejszych, leży poza trasami intensywnych przelotów żurawi w dolinie Odry, gdzie funkcjonuje jedno lub kilka noclegowisk, do których zlatują się grupy żurawi, liczące zwykle kilkaset – kilkanaście tysięcy osobników. M.in. rejon Kostrzyneckiego Rozlewiska jest jednym z takich miejsc, gdzie nocują lub skąd dalej lecą pod Gartz i Marwice na największe w dolinie Odry noclegowisko liczące do 20 tys. ptaków.

Teren objęty zmianą Studium nie jest jednak terenem dynamicznych przelotów żurawi. Rejestrowano w tym okresie łącznie w granicach zmiany Studium ich pojawę max. w ciągu dnia do 65 osobników przelatujących na wysokości 200 – 250 metrów. Natomiast w granicach zmiany Studium nigdy nie stwierdzono żerujących żurawi.

Przemieszczanie się czajek przez oceniany obszar w 2009 r., a także wcześniejszych latach, należy uznać jako średnio lub mało intensywne. W całym rejonie badań prowadzonych na obszarze objętym prognozą obserwowano je nieregularnie na żerowisku, w stadach liczących kilkanaście - 50 ptaków, tylko sporadycznie w większych zgrupowaniach, tj. do 134 ptaków. Ich liczebność w granicach zmiany Studium była najwyższa w październiku i osiągała poziom kilkudziesięciu - 100 osobników. Rejestrowano je głównie w północnej części terenu objętego projektem zmiany Studium, czyli przede wszystkim poza terenami planowanymi pod lokalizację elektrowni wiatrowych w ramach FEW Żelichów.

Natomiast stwierdzono, że przez obszar niniejszej prognozy zmiany Studium przelatują sporadycznie inne gatunki zaliczane do siewkowych, tj. siewki złote. Ptaki te w minionych trzydziestu latach były tu rejestrowane także sporadycznie.

Przelot tych ptaków jesienią 2009 r. obserwowano dwukrotnie od połowy października do połowy listopada. Stwierdzono, że w ciągu jednego dnia przelatywało tutaj max. do 46 ptaków tego gatunku. Wielkość ta jest wielokrotnie mniejsza od wielkości stad obserwowanych w trakcie jesiennych migracji jesienią w

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

innych miejscach, m.in. pod Stargardem Szczecińskim (Tomiałojć, Stawarczyk 2003), gdzie wykazywano około 7 tys. ptaków lub w innych miejscach wskazanych w opracowaniu Meissner et al. (2006) pt. Liczebność i rozmieszczenie siewek złotych *Pluvialis apricaria* i czajek *Vanellus vanellus* w Polsce jesienią 2003 roku. Podkreślają oni, że rejon Bałtyku na trasie wędrówki siewki złotej jest dla niej terenem kluczowym. Dane źródłowe podają, że jesienią ptaki te np. w Danii były obserwowane nawet w zgrupowaniu liczącym 240 tys. osobników, co pokazuje, jak intensywny może być przelot tego gatunku. Warty jest nadmienienie, że w ramach tej pracy szczegółową lustracją objęto tereny znacznej części województwa zachodniopomorskiego. M.in. taką lustracją objęto tereny pogranicza gminy Moryń, Cedynia i Mieszkowice. W listopadzie 2003 r., prawdopodobnie w dolinie Odry, stwierdzono zgrupowanie czajek liczące między 501 a 1000 osobników. Było to jedno z największych zgrupowań czajek w Polsce wykazanych w trakcie procedury inwentaryzacji czajek i siewek złotych przeprowadzonych jesienią w 2003 r. Z kolei w tym terminie w tym samym miejscu nie stwierdzono ani jednej siewki złotej.

Tereny pól z obszaru objętego prognozą nie stanowią w tym okresie dla większości ptaków drapieżnych szczególnie ważnej ostoi w okresie jesiennych wędrówek. Prowadzone obserwacje pokazują, że w ciągu szczytu przelotu myszołowów, w ciągu kilku godzin obserwacji rejestrowano tu maksymalnie kilka przelatujących lub żerujących myszołowów zwyczajnych. Inne gatunki były z reguły mało licznie reprezentowane (do 3 osobników), z reguły przez pojedyncze ptaki (kanie, jastrzębie, sokoły). Sporadycznie pojawiały się tu bieliki. Były to prawdopodobnie ptaki gniazdujące w sąsiedztwie, penetrujące swój areał lęgowy i żerowiskowy.

Natomiast dość licznie występowały grzywacze, żerujące tu na uprawach polowych, we wrześniu 2009 widziano stada liczące łącznie do 200 ptaków.

Ptaki zaliczane do wróblowych jesienią 2009 r. były reprezentowane przede wszystkim przez pospolite gatunki z drozdów, szpaków, wróbli, łuszczaków i trznadli. Nie stwierdzono w ich obrębie ani rzadkich gatunków, ani też liczebności, które należałoby określić jako szczególnie duże. Obserwowane zgrupowania krukowatych nie można zaliczyć do dużych stad. Były one przede wszystkim reprezentowane przez żerujące tu kruki.

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Okres zimowiska.

W trakcie zimowiska 2009/2010 r., tj. między przełomem listopada i grudnia 2009 r. a końcem lutego 2010 r. na obszarze prognozy stwierdzono występowanie co najmniej 20 gatunków ptaki. Wykaz stwierdzonych ptaków wraz z oceną ich występowania zawiera poniższe zestawienie.

Tabela. Wykaz stwierdzonych gatunków ptaków obserwowanych w trakcie zimowiska w 2009/2010 r. na transekcie o długości 3,5 km w obrębie FEW Żelichów w trakcie 5 kontroli.

Gatunek	Razem	na jedną kontrolę	Średnio na jedną kontrolę/ 1 km transektu
Accipiter gentilis jastrząb gołębiarz	3	0,6	0,2
Buteo rono myszołów zwyczajny	4	0,8	0,2
Buteo lagopus myszołów włochaty	5	1,0	0,3
Falco tinnunculus pustułka	3	1,5	0,4
Turdus pilaris kwiczoł	50	25,0	7,1
Lanius excubitor dzierzba srokosz	2	0,4	0,1
Garrulus glandarius sójka	7	1,4	0,4
Pica pica sroka	2	0,4	0,1
Corvus cornix wrona siwa	4	0,8	0,2
Corvus corax kruk	21	4,2	1,2
stada krukowatych	84	16,8	4,8
Passer sp. mazurek + wróbel domowy	57	11,4	3,2
inne łuszczaki	89	17,8	5,1
trznadłowate	22	4,4	0,3
inne wróblowe	35	7,0	2,0
Razem	388	77,6	22,2

Były one obserwowane tutaj nielicznie. Jednym z powodów takiej sytuacji była ostra zima którą rozpoczęła się w drugiej połowie grudnia. Jednak w inne zimy tu także nie obserwowano występujących licznie ptaków.

Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że w trakcie okresu zimowania w przeliczeniu na jedną kontrolę obserwowano tu 77,6 ptaka, a w przeliczeniu na jeden kilometr transektu rejestrowano średnio 22,2 ptaka. Odnosząc te wyniki do innych powierzchni badawczych położonych w Polsce i na Pomorzu objętych podobną procedurą pozwalają stwierdzić, że liczebność stwierdzonych tu ptaków w tym okresie fenologicznym należy ocenić jako przeciętne.

Obszar leżący pod Żelichowem, tj. tereny otwarte będące w użytkowaniu rolniczym, nie jest miejscem zimowania ptaków wodnych i wodno-błotnych. Duże

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

ugrupowania przedstawicieli tych gatunków w tym samym czasie były natomiast rejestrowane w dolinie Odry.

Nielicznie zimowały tu ptaki szponiaste reprezentowane przez myszołowa zwyczajnego i włochatego, a także jastrzębia i pustułę.

Spśród wróblowych regularnie żerowały tu ptaki krukowate. Ptaki z tego rzędu reprezentowane były także przez szpaki, wróble, łuszczaki, trznadłe. Część z nich przebywa tu cały rok i najprawdopodobniej podejmuje tylko przeloty lokalne.

Wiosenna migracja.

Okres przelotów wiosennych to czas jak najszybszego powrotu na lęgowiska. W 2010 r. na obszarze planowanej farmy elektrowni wiatrowych w rejonie Żelichowa wędrujące ptaki obserwowano na przełomie lutego i marca. W trakcie tego okresu stwierdzono następujące gatunki w liczebnościach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela. Wykaz stwierdzonych gatunków ptaków obserwowanych w trakcie wiosennych migracji w 2010 r. na transekcie o długości 3,5 km w obrębie FEW Żelichów w trakcie 6 kontroli.

Gatunek	Razem	na jedną kontrolę	Średnio na jedną kontrolę/ 1 km transektu
Ardea cinerea czapla siwa	3	0,5	0,1
Anser fabalis gęś zbożowa	346	57,6	16,5
Anser albifrons gęś białoczelna	86	14,3	4,1
Anser anser gęś gęgawa	167	27,8	7,9
Anas platyrhynchos krzyżówka	16	2,7	0,8
Circus aeruginosus błotniak stawowy	2	0,3	0,1
Buteo buteo myszołów zwyczajny	12	2,0	0,6
Buteo lagopus myszołów włochaty	4	0,7	0,2
Accipiter gentilis jastrząb gołębiarz	2	0,3	0,1
Falco tinnunculus pustułka	1	1,0	0,4
Grus grus żuraw	155	25,8	7,4
Vanellus vanellus czajka	213	35,5	10,1
Larus ridibundus mewa śmieszka	17	2,8	0,8
Columba palumbus grzywacz	94	15,7	4,5
Alauda arvensis skowronek polny	183	30,5	8,7
Anthus sp. świergotki	14	2,3	0,7
Motacilla flava pliszka żółta	12	2,0	0,6
Motacilla alba pliszka siwa	17	2,8	0,8
Turdus pilaris kwiczoł	54	9,0	2,6
Turdus sp inne drozdy	31	5,2	1,5

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Corvus cornix wrona siwa	6	1,0	0,4
Corvus corax kruk	15	2,5	0,7
Sturnus vulgaris szpak	231	38,5	11,0
Passer sp. mazurek + wróbel domowy	95	15,8	4,5
Fringilla coelebs zięba	266	44,3	12,7
inne łuszczeniaki	113	18,8	5,4
trznadłowate	34	5,7	1,6
inne wróblowe	47	7,8	2,2
	2236	372,6	106,5

W trakcie migracji wiosennej w granicach obszaru prognozy i w jego bezpośrednim sąsiedztwie obserwowano wyraźną migrację co najmniej 28 gatunków.

Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że w trakcie wiosennej migracji w przeliczeniu na jedną kontrolę obserwowano tu 372,6 ptaka, a w przeliczeniu na jeden kilometr transektu rejestrowano średnio 106,5 ptaka. Wyniki z tego okresu pokazują, że przelot ptaków w tym okresie jest tu intensywniejszy niż jesienią, co wynika z czasu jego trwania.

Liczebność stwierdzonych tu ptaków w tym okresie fenologicznym odniesiona do wyników z innych powierzchni badawczych położonych w Polsce i na Pomorzu objętych podobną procedurą pozwalają stwierdzić, że w/w wartości należy ocenić nie wybijające się.

Analizując liczbę przemieszczających się ptaków należy stwierdzić, że przemieszczenia są na tym obszarze mało intensywne w porównaniu z przebiegiem przelotów w samej dolinie Odry odległej od granic terenu planowanego do zmiany w Studium o około 6 - 8 km.

Większość obserwowanych ptaków nie była bezpośrednio związana z rejonem objętym prognozą. Szczególnie gatunki większe, należące do kilku grup troficznych (fitofagów, ichtiofagów, drapieżców, omnifagów), przemieszczały się nad badanym obszarem w dużej mierze na wysokościach ponad 150 metrów n.p.m. Należy stwierdzić, że obszar pod Żelichowem ze znajdującymi się tutaj terenami otwartymi, będącymi w użytkowaniu rolniczym, nie jest miejscem intensywnego żerowania i odpoczynku większości gatunków ptaków siedlisk wodnych i wilgotnych. Warty podkreślenia jest fakt, że nad obszarem planowanej inwestycji przelatywały gęsi

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

(zbożowe, białozielone, gęgawy) i żurawie, które jednak nie zatrzymywały się tutaj. Podobnie zachowywały się czajki.

Jako nieliczne obserwowane były: myszołów zwyczajny i włochate, ich liczebność pozostawała na poziomie kilku osobników. Prawdopodobnie część z nich należy do miejscowej populacji lęgowej.

Poza tym, występowały na tym terenie gatunki należące do wróblowych, które wędrowały od „kępy drzew do kępy drzew”. Wśród tych ostatnich większą liczbę gatunków oraz pewną przewagę liczebności notowano w strefie ekotonowej pól i zadrzewień. Na otwartych przestrzeniach obserwowano migrujące skowronki i świergotki, ich liczebność na tle wyników z innych obszarów, gdzie prowadzono podobne obserwacje, należy ocenić jako średnią.

W rejonie obszaru objętego prognozą i jego szeroko rozumianym sąsiedztwie obejmującym dolinę Odry i kompleks lasów Nadl. Mieszkowice wg danych literaturowych występuje co najmniej 30 gatunków ssaków.

Natomiast badanym obszarze stwierdzono w okresie rozrodu obecność, nie licząc nietoperzy, co najmniej 14 gatunków ssaków rodzimego pochodzenia. W większości należą one do gatunków pospolitych, zaliczonych do licznych. Większość obserwowanych ssaków należy do gatunków pospolitych, część z nich objętych jest ochroną gatunkową, a część należy do zwierząt łownych. Wszystkie one nie są ujęte w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Ssaki w zimie na badanym obszarze reprezentowane były głównie przez grupki saren, dzików, pojedyncze zajęce oraz drapieżniki – lisa i przedstawicieli łośnicowatych, a także dość bogatą liczebnie grupę gryzoni.

Grupa zwierząt kręgowych, oprócz ptaków, która w kontekście prognozowanych oddziaływań powinna być objęta bardziej szczegółowymi analizami, są nietoperze. Ssaki te w dolinie Odry bytują w kolejnych okresach fenologicznych, tj. w czasie wędrówek wiosennych, rozrodu, godów i rojenia, wędrówek jesiennych oraz zimowiska. Szczególnie istotnym jest istnienie w odległości ca. 36 km od granic obszaru objętego prognozą w starych fortach w Starym Kostrzynie ważnego w tej części kraju hibernaculum. W obiektach tych w ciągu ostatnich 20 lat stwierdzono

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

zimowanie 10 - 11 gatunków, co w warunkach polskich jest wartością bardzo wysoką. Dodatkową wartością jest fakt, że trzy gatunki z nich znajdują się na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Z pewnością dolina Odry stanowi dla większości z nich korytarz dolotowy do tego zimowiska. **Jednakże w tekście opracowania pt. „Operat szczegółowy wraz z projektem planu ochrony dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB 320003 w województwie zachodniopomorskim”** przygotowanym na zlecenie Biura Konserwacji przyrody przez Zachodniopomorski Konsorcjum Przyrodnicze pod kierunkiem dr hab. Dariusza Wysockiego (2009) nie wymienia dla terenu tej ostoi ani jednego gatunku nietoperza z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Również autorzy inwentaryzacji przyrodniczej gminy Moryń nie podali dla obszaru tej zmiany Studium żadnej informacji o stwierdzeniu nietoperzy ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Skład gatunkowy chiropterofauny w roku 2009 i 2010, w świetle ocen prowadzonych na potrzeby monitoringu przedinwestycyjnego, nie był szczególnie bogaty. Stwierdzono występowanie w obrębie powierzchni objętych niniejszą prognozą występowanie co najmniej 4 gatunków nietoperzy. Były reprezentowane przez:

Tabela. Wykaz nietoperzy stwierdzonych w granicach terenu objętego zmianą Studium wraz ze wstępną oceną ich aktywności.

Gatunek	Czerwone Listy		Status ochronny w Polsce	Ochrona przez konwencje, dyrektywy	Aktywność występowania nietoperzy na transekcje określona wg wskaźnika aktywności*
	IUCN	PL			
Myotis daubentonii nocek rudy	+		OG	BernC-App 2	1
Eptesicus serotinus mroczek późny	+		OG	BernC-App 2	2
Pipistrellus pipistrellus karlik malutki	+		OG	BernC-App 2	2
Nyctalus noctula borowiec wielki	+		OG		2
nietoperze małe sp. < 50 m			OG		1
nietoperze duże sp. < 50 m					1

wg „Tymczasowych wytycznych dotyczących ocen oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (grudzień 2009).

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Należały one do gatunków zaliczanych do pospolitych i relatywnie licznych. W warunkach badanej powierzchni notowano ich obecność na kilku stanowiskach. Związane one były przede wszystkim z fragmentami ekotonu leśno – polnego, skupiskami i ciągami drzew oraz krzewów (szpalery, aleje owocowych i nieowocowych drzew), niewielkim nieużytkiem zlokalizowanym w północno-zachodniej części analizowanego terenu.

Analizując dostępne dane należy stwierdzić, że głównym czynnikiem różnicującym występowanie kręgowców na obszarze gminy oraz w obrębie terenów objętych zmianą Studium gminy Moryń i Cedynia jest struktura przestrzenna terenu (obecność lasów i zadrzewień, kęp i szpalerów krzaków, oczek i torfowisk śródpolnych, zalewisk). Drugim czynnikiem są prowadzone tu uprawy rośliny rolniczych, szczególnie atrakcyjne są pozostałości po uprawie kukurydzy. Wykorzystaniu przez ptaki sprzyja też stosowana agrotechnika, wiele gatunków chętnie żeruje na polach w okresie orki, podorywek oraz w czasie żniw. W ostatnich latach na ocenianym terenie obserwuje się uproszczone zabiegi agrotechniczne; głównie bezorkowa uprawa roślin zbożowych, które w strukturze zasiewów stanowią 80-85% areалу gruntów. W obrębie badanych stref czynniki z tych grup siedliskowych decydują o atrakcyjności terenów planowanych pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

Szczególnym walorem faunistycznym tej części powiatu gryfińskiego jest dolina Odry i kompleksy leśne oraz jeziora i oczka śródleśne i śródpolne, gdzie gniazduje lub rozradza się większość ze stwierdzonych w tej gminie gatunków ujętych na czerwonych listach i w czerwonych księgach.

Wyniki obserwacji w zakresie występowania w tym czasie przedstawicieli ptaków i ssaków w granicach obszaru objętego zmianą Studium są możliwe do porównań z innymi wynikami zgromadzonymi na innych powierzchniach leżących w odległości kilku – kilkudziesięciu kilometrów od miejsca planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych FEW Żelichów.

Teren planowanej FEW Żelichów leży w pobliżu doliny Odry (w odległości ca. 6 km), która jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

lokalnym. Rola tego korytarza jest szczególnie widoczna w okresie migracji ptaków. Jednakże liczebności grup ptaków obserwowanych w granicach obszarów objętych zmianą Studium, w porównaniu do danych z doliny Odry pokazują, że oceniany obszar zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń, a także gminy Cedynia nie odgrywa ważnej i kluczowej roli w tym okresie. Rejestrowane grupy żurawi, gęsi, czajek, szponiastych pokazują, że przez analizowany obszar nie przebiegają szlaki głównych przelotów, co ma miejsce kilka kilometrów dalej na południe i południowy-zachód. Również oceniany obszar nie leży na trasie głównych ciągów dolotowych na noclegowisko zlokalizowane w obrębie Kostrzyneckiego Rozlewiska.

Pola zlokalizowane w obrębie granic terenu objętego zmianą Studium nie są miejscem intensywnych żerowisk gęsi w trakcie ich migracji oraz łabędzi. W sezonie rozrodczym gniazdują tu pospolite gatunki ptaków specyficznych dla upraw polowych, lokalnych zakrzaczeń i zadrzewień. Stwierdzono tu jako najcenniejszy lęgowy gatunek obecność przepiórki oraz gąsiorka ujętego na wykazie załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Gąsiorek gniazdował na tym terenie w liczbie kilku par i był związany z lokalnymi zakrzaczeniami przydrożnymi (czyżniami) oraz śródpolnymi (kępami kilku krzewów).

Wielkości zarejestrowanych ptaków i innych kręgowców w trakcie prowadzonego tu monitoringu nie stawiają tego terenu w randze obszarów szczególnie ważnych dla fauny.

Przeprowadzone wiosną, latem, jesienią, zimą i wiosną 2009 – 2010 i wcześniej lustracje terenowe prowadzone nocą świadczą, że analizowany teren nie jest miejscem liczego występowania nietoperzy. Stwierdzono tu pospolite gatunki nietoperzy, chronione, jednakże nie ujęte na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Nie występowały one tu szczególnie licznie. W trakcie jednej nocnej kontroli rejestrowani na transekcie max. kilka polujących nietoperzy.

Tereny objęte zmianą Studium w gminie Moryń i Cedynia nie wskazano jako obszarów cennych dla fauny, oznaczonych w waloryzacji przyrodniczej symbolem „OC”.

Z tych też powodów terenu objętego zmianą w Studium nie włączono do żadnej z ostoi ptasich i siedliskowych leżących w gminach Moryń i Cedynia.

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Realizacja farmy elektrowni wiatrowych, na bazie dotychczas zebranych informacji, wydaje się być bezpieczna dla bezpieczeństwa ptaków migrujących wzdłuż doliny Odry oraz ptaków dolatujących do niej z obszaru Pojezierza Myśliborskiego. Doświadczenia zebrane na innych farmach elektrowni wiatrowych, w tym zlokalizowanych w obrębie obszarów Natura 2000, pokazuje że tego rodzaju instalacje zlokalizowane poza głównymi korytarzami wędrówek ptaków nie stwarzają większych zagrożeń w migracji tych zwierząt. Budowane obecnie konstrukcje elektrowni wiatrowych, ze względu na swoją wysokość, stwarzają dogodne warunki dla występowania pod nimi, w tym gniazdowania i żerowania, nawet rzadkich gatunków ptaków, bez uszczerbku dla nich. Prowadzone w obrębie farm elektrowni wiatrowych obserwacje nad migrującymi ptakami, w tym przy użyciu radaru i innego specjalistycznego sprzętu, pokazuje że pierwszych latach po wybudowaniu farmy ginąć może do 0,01% przelatujących przez nią ptaków. W kolejnych latach ta wielkość jeszcze zmniejsza się. Należy podkreślić, że budowa farmy elektrowni wiatrowych praktycznie nie ogranicza liczby gniazdujących na danej powierzchni ptaków zaliczanych do skowronków, trznadli czy pliszek.

Natomiast przekształcenie obszaru objętego zmianą studium pod kopalnie kruszyw całkowicie przekształci i zmieni możliwość wykorzystania tego terenu przez zwierzęta. Ta sytuacja nie wydaje się tak ważna dla fauny, gdyż straty w składzie fauny będą dotyczyły przede wszystkim gatunków pospolitych lub średniolicznych. Natomiast wydaje się niebezpieczna dla cennych siedlisk fauny zlokalizowanych w sąsiedztwie takiego przedsięwzięcia. Tego rodzaju inwestycja wydaje się być niekorzystna dla siedlisk wodno-błotnych zlokalizowanych w bliższym lub dalszym sąsiedztwie. Takim przykładem są zbiorniki wodne w obrębie rezerwatu przyrody „Jeziora Siegniewskie”.

Należy także nadmienić, że najbliższa strefa ochronna wyznaczona dla zachowania siedlisk ptaków chronionych strefowo znajduje się w odległości ca. 4 – 5 km od granic zmiany Studium, a więc w znacznym oddaleniu.

Wnioski:

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że skala przekształceń dotyczących budowy farmy elektrowni wiatrowych należy ocenić co najwyżej jako

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

oddziaływanie nieznacznie negatywne, ustępujące (-1). Dotyczy to możliwości wycinki czyżni będących siedliskiem gąsiorka i kilku innych gatunków ptaków, które jednak po zakończeniu budowy mogą być odtworzone.

Natomiast stworzenie kopalni kruszywa diametralnie zmieniłoby lokalne warunki w zakresie oddziaływania na wody podziemne, co może bezpośrednio rzutować na siedliska przyrodnicze ujęte na liście załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz siedliska cennych gatunków zwierząt, w tym ujętych na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej i liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, występujące np. w dolinie Słubi lub na terenach Lasów Mieszkowickich w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą w Studium. Stąd potencjalny wpływ tego planu należy ocenić jako wpływ który może okazać się bardzo poważny (-3), prowadzący do przekształceń w obrębie tego parametru, powodujących zanik siedlisk cennych gatunków zwierząt.”

Mając na uwadze pkt 1 pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2010 r. zn. RDOŚ-32-WOOŚ.OSZP-7040/38/1/10/ek w którym wniesiono o uzupełnienie przedłożonej Prognozy o „...ocenę wpływu realizacji farm wiatrowych na awifaunę i chiropterofaunę, a także o opis oddziaływania budowy farmy wiatrowej na cele i przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000” należy zauważyć, że kwestie te szczegółowo zostały rozpatrzone i ocenione w pkt 13 Prognozy pt. „Ocenę projektu zmiany Studium w zakresie trafności lokalizacji terenów pod farmę elektrowni wiatrowych”. Metodyka tej oceny została szczegółowo omówiona w pkt 5 Prognozy. W rozdziale 13 Prognozy znajduje się 9 tabel, w których oceniono szczegółowo oddzielnie potencjalny wpływ tej zmiany na 91 parametrów określających w większości zasoby przyrodnicze. W poszczególnych tabelach dokonano oceny kwalifikacyjne w zakresie:

- 1) stopnia rozpoznania składu gatunkowego fauny kręgowców obszaru planowanej FEW Żelichów (w obrębie terenu wskazanego pod tę farmę) i w jej otoczenia, w której oceniono 6 parametrów;
- 2) występowania fauny obszaru planowanej FEW Żelichów, w której oceniono 23 parametry;

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

- 3) występowania fauny poza strefą lokalizacji terenów pod FEW Żelichów w obrębie gmin Moryń, Cedynia i Mieszkowice, której oceniono 23 parametry;
- 4) położenie obszaru FEW Żelichów w odniesieniu do obszarów cennych przyrodniczo, w której oceniono 16 parametrów;
- 5) prognozowanego wpływu projektu FEW Żelichów na różnorodność bogactwa gatunkowego fauny w obrębie strefy inwestycyjnej, w której oceniono 2 parametry;
- 6) prognozowanego wpływu projektu FEW Żelichów na różnorodność bogactwa gatunkowego fauny poza strefą inwestycyjną, w której oceniono 2 parametry;
- 7) prognozowanego wpływu projektu FEW Żelichów na różnorodność bogactwa gatunkowego szaty roślinnej, fauny, obszary cenne położone w obrębie strefy inwestycyjnej, w której oceniono 12 parametrów;
- 8) charakterystyki obszaru planowanej FEW Żelichów w odniesieniu do uwarunkowań fizjograficznych i technologicznych, w której oceniono 3 parametry;
- 9) charakterystyki obszaru planowanej FEW Żelichów i jego sąsiedztwa w odniesieniu do jego przekształcenia pod względem antropogenicznym i jego położenia względem innych farm elektrowni wiatrowych, w której oceniono 2 parametry.

Należy nadmienić, że wpływ na każdy parametr oceniono w trzystopniowej skali wyrażonej punktowo. Dla każdej tabeli, tj. kompleksu zagadnień, obliczono wartość średnią wyrażoną liczbą. Tak więc z każdej tabeli wynika ocena liczbowa w zakresie w/w zagadnień. M.in. w tabelach na str. 50, 51, 52, 53 i 54 szczegółowo określono potencjalne oddziaływanie zmiany Studium na:

- zagęszczenie wszystkich lęgowych ptaków,
- zagęszczenie lęgowych ptaków nie wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej,
- zagęszczenie lęgowych ptaków innych jak drapieżne, a wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej,
- zagęszczenie lęgowych ptaków drapieżnych wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej,
- zagęszczenie lęgowych ptaków wymienionych na liście Polskiej czerwonej księgi zwierząt (Głowaciński 2001),

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

- zagęszczenie niełęgowych ptaków wymienionych na liście Polskiej czerwonej księgi zwierząt (Głowaciński 2001),
- występowanie gatunków gniazdujących kolonijnie,
- występowanie pozalęgowych koncentracji żerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie koczowisk,
- występowanie pozalęgowych koncentracji noclegowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie koczowisk,
- liczebność migrantów w zakresie natężenie wykorzystania przestrzeni powietrznej w godzinach dziennych,
- liczebność migrantów w zakresie natężenie wykorzystania przestrzeni powietrznej w godzinach nocnych,
- zagęszczenie przelotnych ptaków drapieżnych,
- zagęszczenie przelotnych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie migracji,
- zagęszczenie przelotnych ptaków siewkowych w okresie migracji,
- występowanie koncentracji żerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie migracji,
- zagęszczenie wszystkich zimujących ptaków,
- zagęszczenie zimujących ptaków drapieżnych wymienionych na liście zał. I Dyrektywy Ptasiej,
- występowanie koncentracji żerowiskowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie zimowania,
- występowanie koncentracji noclegowych dużych ptaków blaszkodziobych w okresie zimowania,
- pojawianie się w sezonie rozrodczym gatunków o niekorzystnym statusie ochronnym,
- pojawianie się poza sezonem rozrodczym gatunków o niekorzystnym statusie ochronnym,
- występowanie gatunków zwierząt kręgowych, z wyłączeniem nietoperzy, ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej w różnych okresach fenologicznych,
- występowanie gatunków nietoperzy ujętych na liście załącznika II Dyrektywy Siedliskowej w różnych okresach fenologicznych,

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

w obrębie, w pobliżu lub w dalszej odległości od granic terenu objętego zmianą, a tym samym oceną.

Jednocześnie oceniono teren planowanej zmiany w Studium pod względem zagrożeń płynących z położenia terenu objętego zmianą od:

- wyznaczonych Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000,
- ostoi ptaków o znaczeniu europejskim (IBA),
- Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk projektowanych do utworzenia na mocy Dyrektywy Siedliskowej,
- Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk projektowanych do utworzenia na mocy Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony lokalnych populacji nietoperzy określonych w SDF jako A, B lub C,
- parków narodowych,
- rezerwatów przyrody utworzonych dla ochrony ptaków,
- rezerwatów przyrody utworzonych dla ochrony nietoperzy,
- rezerwatów przyrody utworzonych dla ochrony innych celów niż ochrona ptaków lub nietoperzy,
- parków krajobrazowych,
- obszarów Konwencji Ramsar,
- strefy wybrzeża morskiego Bałtyku, mierzei lub półwyspów,
- dolin dużych rzek, ważnych dla ptaków mokradeł i zbiorników wodnych,
- najbliższych przełęczy mających znaczenie dla migracji ptaków,
- stref ochronnych powołanych dla ochrony tzw. „gatunków strefowych” (wskazanych w zał. 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 28.09.2004; Dz.U. 220, poz. 2237)
- korytarzy migracji i tras migracji długodystansowej o znaczeniu międzynarodowym,
- korytarzy migracji i tras migracji długodystansowej o znaczeniu regionalnym.

Wydaje się, że bardziej szczegółowa ocena wpływu planowanej zmiany na zasoby przyrodnicze jest na etapie zmiany Studium gminy niemożliwa, chociażby z powodu, iż na tym etapie nie rozstrzyga się o zakresie realizacji inwestycji która lub

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

które będą mogły być wdrażane po dokonaniu stosownych zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń.

W tym miejscu należy podkreślić, że ustawodawca nie określił metod oceny wpływu skutków zmiany studium czy planu na środowisko. Także Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska nie narzucił żadnej metody oceny w tym względzie pozostawiając to decyzji osoby sporządzającej prognozę.

Przedłożona w rozdziale 13 prognoza dzięki przypisaniu każdemu oddziaływaniu oceny punktowej i dzięki sporządzeniu łącznej oceny końcowej także wyrażonej liczbą pozwala przedstawić skalę oddziaływania w zakresie 91 parametrów nie w sposób opisowy, a wręcz odwrotnie wartością matematyczną. Tak określona ocena nawiązuje w swojej idei do metod ocen oddziaływań sporządzanych za pomocą macryc matematycznych, powszechnie stosowanych w procedurach ocen oddziaływania na środowisko.

Ponadto mając na uwadze pkt 1 pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2010 r. zn. RDOŚ-32-WOOS.OSZP-7040/38/1/10/ek w którym wniesiono o uzupełnienie przedłożonej Prognozy o „... opis oddziaływania budowy farmy wiatrowej na cele i przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000” należy zauważyć, że zgodnie z zalecaną przez Komisję Europejską – Generalną Dyrekcję ds. Środowiska Naturalnego w procedurą sporządzania ocen, szczegółowo zdefiniowaną w podręczniku zatytułowanym „Ocena planów i projektów znacząco wpływających na obszary Natura 2000” (Komisja Europejska 2001), a także w opracowaniu zatytułowanym „Jakość ocen oddziaływania na środowisko w Polsce. Krajowa praktyka a prawo wspólnotowe”(2006), autorzy prognozy przeprowadzili taką ocenę. Zgodnie z wymogami tych podręczników przeprowadzona procedura została udokumentowana w Prognozie w rozdziale 25 na stronach 72 - 74. W konkluzji (diagnozie) tej oceny podano, że:

Podsumowując, należy stwierdzić, że zmiana Studium w zakresie realizacji farmy elektrowni wiatrowych nie będzie miała istotnego (znaczącego) wpływu na siedliska i

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

gatunki chronione w ramach sieci Natura 2000 wyznaczonych i projektowanych na obszarze Pomorza Zachodniego.

Zgromadzone wyniki monitoringu przedinwestycyjnego i innych procedur tu prowadzonych pozwalają stwierdzić, że to oddziaływanie nie będzie się kumulować z oddziaływaniami podobnych instalacji zlokalizowanych lub planowanych na tych terenach oraz innymi instalacjami wybudowanymi w gminach powiatu gryfińskiego oraz w obrębie terenów Niemiec leżących po drugiej stronie Odry.

Zagrożeniem jest natomiast funkcja określona w uchwale Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. służąca w granicach zmiany Studium wydobywaniu kruszyw, czyli poszerzeniu działalności kopalni Skotnica.

W tej sytuacji w projekcie zmiany Studium znacząco ograniczono możliwość realizacji funkcji polegającej na wydobywaniu kruszyw.

ad 2) Mając na uwadze treść pkt 2 pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2010 r. zn. RDOŚ-32-WOOS.OSZP-7040/38/1/10/ek należy zauważyć, że niniejsza prognoza odnosi się do koncepcji stworzenia parku wiatrowego na pograniczu gmin Moryń i Cedynia, co zostało wyraźnie opisane w tekście Prognozy. Prognoza odnosi się do wniosku konkretnego inwestora, który dysponuje zasobami gruntów w obrębie których istnieje możliwość posadowienia farmy określonej nazwą FEW Żelichów. należy nadmienić, że zmiana w Studium gminy Cedynia została zaakceptowana dla części FEW Żelichów leżącej po stronie gminy Cedynia. W tej sytuacji poszukiwanie rozwiązań (lokalizacji) alternatywnych bez wyraźnego uzasadnienia wydaje się niecelowe, gdyż przedłożona prognoza w rozdziale 13 wyraźnie określa, że jest to korzystna lokalizacja dla przewidywanego przeznaczenia.

Farmy ta byłaby zlokalizowana na granicy trzech mezoregionów: Pojezierza Myśliborskiego, Równiny Gorzowskiej i Kotliny Freinwaldzkiej. Miejsce objęte zmianą Studium najbardziej nawiązuje do specyfiki Równiny Gorzowskiej. Natomiast najbliższe tereny nawiązujące do specyfiki Pojezierza Myśliborskiego położone są w odległości około 3 km. Jednocześnie część centralna Pojezierza, o szczególnie wysokich walorach, jest oddalona od terenów przewidzianych pod lokalizację na pograniczu gmin Cedynia i Moryń kilkanaście km.

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Moryń nie określa szczegółowych warunków realizacji FEW Żelichów. Stąd dzisiaj nie jest możliwym szczegółowe określenie jej kształtu, chociażby liczby turbin, ich wysokości, a przez to jej wpływu na krajobraz naturalny. Nie można wykluczyć, że w ramach tego Studium powstanie zarówno 18 turbin, jak i tylko 4 lub że po uchwalenie Studium w przyczyn innych niż przyrodnicze nigdy nie dojdzie do realizacji FEW Żelichów. Wydaje się, że dopiero na etapie mpzp możliwym będzie określenie przybliżonego wpływu na krajobraz naturalny.

Jednocześnie należy podkreślić, że realizacja jakiegokolwiek farmy elektrowni wiatrowych nie jest możliwa bez ingerencji w krajobraz naturalny. Przykładem są niemieckie farmy elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na skarpie doliny Odry naprzeciw Cedyni. Ich obecność nie jest jednak kontestowana przez mieszkańców gminy Cedynia oraz stosowne służby środowiskowe.

Kwestia takiej ingerencji w przypadku FEW Żelichów została jednoznacznie oceniona w Prognozie w kilku miejscach.

Poszukiwanie rozwiązań alternatywnych w gminie Moryń nie znajduje uzasadnienia ze względu na inne uwarunkowania, w tym przyrodnicze, kulturowe, czy bezpieczeństwa akustycznego. Każde przesunięcie spowoduje przybliżenie się chociażby do obszarów cennych przyrodniczo, a tym samym zwiększać się będzie dla nich potencjalne zagrożenie. Stąd miejsce wyboru lokalizacji FEW Żelichów jest optymalne, co określono m.in. w rozdziale 13 Prognozy oraz we wnioskach do niej.

ad 3) Na stronie 73 Prognozy w Diagnozie wyraźnie określono, że „Zagrożeniem jest funkcja określona w uchwale Nr XIV/126/08 Rady Miejskiej w Moryniu z dnia 5 lutego 2008 r. służąca w granicach zmiany Studium wydobywaniu kruszywa, czyli poszerzeniu działalności kopalni Skotnica. W tej sytuacji w projekcie zmiany Studium znacząco ograniczono możliwość realizacji funkcji polegającej na wydobywaniu kruszywa na rzecz realizacji innej funkcji – FEW Żelichów”. Oczywiście niemożliwym będzie jednoczesne realizowanie farmy elektrowni i budowy żwirowni na tej samej działce. Stąd w rozdziale 24 na str. 71, za zapisami w Studium, określono że funkcja wydobywania żwiru jest funkcją rezerwową w stosunku do funkcji farmy elektrowni wiatrowych.

UZUPEŁNIENIE PROGNOZY oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń

Stąd uwaga w pkt 3 pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2010 r. zn. RDOŚ-32-WOOS.OSZP-7040/38/1/10/ek pokrywa się oceną autorów Prognozy i nie wymaga chyba żadnych korekt w Prognozie.

dr inż. Wojciech Zyska
Wojciech Zyska
1970